„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, : : New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, : : New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 30. Brooklyn, N. Y. 26 d. Liiepos (July) 1911 m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Prie „Balsas iš Lietuvos".

«Mokslas tai galybė», jau ne iš vienų lūpų tas išsiveržęs yra, bet mokslas ir šviesos atsiekimas nėra taip lengvas, o ypač išmėtytomis spėkomis mūsų apšviestesnių brolių lietuvių. Dabar, kaip va ir Amerikoje, turime jau keletą atskirais vardais veikiančių draugystėlių, kurios veikia kas sau Pavyzdin — Chicagoj, Brooklyne, New Yorke ir kituose didesniuose Amerikos miestuose, kur yra daugiaus apsigyvenusių mūsų inteligentų, kurie pagamina jiems «referatus», paskaitas ir kitokius mokslo trupinėlius; bet atsižvelgkime į mažesnių miestų lietuvių judėjimus; ten mus vientaučiai labai noriai darbuotųsi labui savo viengenčių, bet patįs būdami silpni parašyti referatus arba moksliškas paskaitas, nieko negali veikti. O jas perskaityti ir šiek-tiek paaiškinti rastųsi kiekvienam mažesniam mies telyje. Taigi, mano nuomone, būtų gerai padaryti (sutverti) tokį Sisivienijimą Visų Moksliškų Ratelių, į kurį prisirašytų visos pažangesnės draugystės ir tas susivienijimas, galėtų perduoti iš vieno miesto į kitą skaitytą referatą arba kokias paskaitas. Teisybė, čionai gal reikėtų piningų. Bet juos surinktumėm. Aš paduočia tokį būdą. Visur juk yra mada rinkti už sales randą nuo atsilankiusiųjų paklausyti prelekcijų; gerai būtų iš to paskirta koksai nuošimtis į tą susivienijimo fondo. Dėl didesnio sąryšio, butų gerai mokėti nors nedidelę mokestį, nes be mokesties ir be piningų nėra jokio ryšio; be piningi nio išdo negali egzistuoti joki draugija. Pilnai tikiu, kad rastųsi tokių draugijų ir pavienių, kurie noriai prisidėtų prie šito susivienijimo. Tokiu būdu susidrūtintų inteligentiškos spėkos ir tuomi daugiaus ką galima būtų nuveikti, negu kaip ikišiolei.

Taigi gabesni mūsų veikėjai! Reikia apie šitą plačiau pakalbėti ir sudaryti šiokią tokią konstituciją, pagal kurią galima būtų orentuotis. Tas klausimas reikėtų pasiskubinti, nes atėjus rudeniui, šaltesniam orui, galima būtų pradėti veikti suvienytomis spėkomis tą, taip mums reikalingą darbą. Suvienijus amerikietiškas inteligentų spėkas, potam galima būtų susitarti ir su Prūsų lietuvių «Jaunimu» ir didžiosios Lietuvos «Aušrine». O kol kas, tai man rodosi, reikia pirma pas save susitvarkyti, tai tada galėsime ir toliaus žiūrėti.

Juris.

Redakcijos Prierašas. Šitą atsiliepimą p. Jurio į p. Maželio «Balsas iš Lietuvos» (Žr. «V. L.» N24) skaitome gana svarbum, todėl męs tai indedame net vieton įžengiamojo straipsnio. Tiesa, čia dar nėra paduota galutino kokio-nors sumanymo prie mūsų liaudies švietimo, bet yra duota dilgsnis, ant kurio turi kiekvienas inteligentas rimtai pagalvoti. Susitarti apie platų referatu skaitymą tarp Amerikos lietuvių bus dalykas visai nesunkus, imant atidžion pasitaikančią labai puikią progą, būtent antrąjį laikraštininkų susivažiavimą pabaigoje rugpjučio Scrantone, Pa. Į šitą susivažiavimą kiekvienas Amerikos prakilnesnis lietuvis privalėtų pribūti, skaitydamas tą sau už švenčiausią priedermę. Arba, kurie dėlei tolumo ar dėl kitokių didelių kliūčių negalėtų pribūti, tie privalėtų prisiųsti susivažiavimui įvairiausius patarimus, sumanymus, žinias, etc. Ikšiolei mūsų visuomenėje tvylo klaidi idėa, būk laikraštininkai daro susivažiavimus vien tik laikraščių vidurinio biznio vedami. Tuom tarpu jau pernykštis suvažiavimas parodė, kad dalyvaujantie redaktoriai, publicistai ir abelnai visuomenės veikėjai kur-kas toliau praplėčia suvažiavimo siektis. Nei vienas mūsų susivienijimų seimas, nei viena draugijų konferencija, nei viena partiviška konvencija nesieks taip toli, kaip suvažiavę liuoso laikraštijos ir kultūros meno žmones, nevaržomi jokių partijų, o vedami *didžiausiais visų lietuvių* reikalais. Laikraštininkų ir visos lietuvių visuomenės suvažiavimai ilgainiui galės pavirsti į tokią milžiniškos svarbos įstaigą, kuri stambjomis raidėmis bus užrašyta Amerikos lietuvių išeivių historijoje. Žinoma, viskas priguli nuo to, kaip męs jau būsime pratrinę savo akis, kaip męs suprasime sujungto inteligentijos darbo svarbą ir kaip skaitlingai dalyvausime tame susivažiavime. Ttkartojame, kad ir liaudies švietimui paskaitomis dabar pasitaiko labai didelė proga suorganizuoti. Reikia tik šitos progos neproleisti.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Washingtono kongrese pa silieka tiek daug neužbaigtų svarstymų, kad manoma pratęsti posėdžius net iki pirmos dienos rugpjučio. Tebėra dar neužbaigtas baisiai ilgai nusiteseęs klausimas apie sutartį su Kanada dėlei muitų, tebeina tardymai trustų, ypač plieno trusto po kongreso priežiūra, priėmimas Arizonos ir New Mexikos į eilę Suvienytų Valstijų, ir kiti nors netaip svarbųs, bet ir neatidėtini įstatymų sumanymai, kurie rods atstovų rūme jau perėjo, bet senatas ikšiol dar nesuspėjo perleisti. Vienas iš greičiausių reikalų šiomis savaitėmis iškilo, tai pasirodymas Amerikoje choleros, per New Yorko uostą. Šitas apsireiškimas Amerikos valdžiai suteikia neramumą. Pakol cholera siautė Rusijoje ir Italijoje, patol Amerika juokus sau darė, kad tenai nėra geros mediciniškos priežiūros. Bet kada pereitą savaitę New Yorko prieplaukoje pasimirė devyni ateiviai cholera, ir vietiniai daktarai nieko nepagelbėjo, pasirodė, kad šita viešnia nedarys juokų ir su amerikonais. Tegul tik cholera įsilaužia į New Yorko liugynus tarpe žydų ir italų, tai galės tūkstančiais sau rinkti aukas ir išplėsti epidemiją po visą Ameriką, kurios miestai toli gražu negali pasigirti švarumu. Todėl kongresas visus darbus atidėjęs buvo į šalį ir pastatė ant kojų visą medicinos armiją po prieplaukas, kad tik nedaleisti cholerai dasigauti ant Amerikos sauszemio. Svarbjausia atidžia atkreipta į prieplaukas. Šale to, įsakyta, kad visi sveikatos bjūrai kuoaštriausiai pildytų geriausiai žinomas prieš cholerą instrukcijas. Išdo Departamentas išleido šiokį padavadijimą: «Kad sumažinti choleros pavojų ir nepaleisti jos bacillių, visi paprastieji ateiviai (steerage), atvykstantie iš cholera sergančių kraštų— kaip va Italijos — atvažiavę ant laivų, ant kurių apsireiškė susirgimai, privalo būt sulaikyti ir nuvežti ant 10 dienų į kvakarntiną ištyrimui, iš kur gali būt paleisti tiktai po trijų dienų, jeigu pas ateivius nepasirodys bacillių». Tokiu būdu manoma sulaikyti cholera pas šviežiai atvažiuojančius. Bet kas gali užgalvoti, kad nebuvo choleros diegai jau ankščiau atvežti į New Yorko, pirmiau negu valdžios pajuto šitą pavojų?

RUSIJA.

Nors Rusija negali beišbristi iš savo vidurinių politiškų betvarkių ir turi begales painių tolimuose rytuose su chinais ir Balkanuose su turkais, bet ji podraug nori įsikišti ir į Europos valstijų reikalus. Taip dabar, kada Vokietija ir Francija labai užimtos apie reikalus Marokos Afrikoje, ir taikosi šiokiu ar tokiu būdu tą betvarkią valstiją «nuraminti», tiesiau sakant, kalbasi ją padalinti tarpe Vokietijos, Francijos ir Ispanijos, štai ir Rusija prisikabino, kad ir ji turinti teises prie Marokos, neva kaipo Francijos kaimynka ir sėbrė. Vokietijos laikraščiai labai pyksta ant Rusijos, ir nurodo, kad ji tik painioja reikalus svetimus, verčiau esą pridabotų savo reikalus tolimuose rytuos, kur žemės gabalai rėkte rėkia sau globėjo, jeigu tiktai Rusija mokėtų pasinaudoti. O Rusijai pasiduoti tuomi sunku. Kaip vidurinė taip ir viršutinė Rusijos politika labai sukvošusi. Ministerių valdžios kaipir nėra, nes vidaus ministeris Sazonov, sunkiai serga ir svarbųs reikalai stovi nejudinami. Nėra kam gerai reprezentuoti nei Rusijos reikalų Haagoje, kur prasidėjo sesija tiesiog apie reikalus tarpe Rusijos ir Chinijos, kuri atsiuntė misiją ir reikalauja būtinai, kad tarptautiškas teismas sykį ant visados paskirtų, kur yra tarpe rusų ir chinų rubežius. Chinai reikalauja, kad būtų panaikinta ligšiolei buvusi taip vadinama «liuosa siena», kuri leidžia rusams dar už 100 varstų ineiti Chinijon už paprastojo rubežiaus. Jei panaikįs šitą sieną, ir nustatys tikrą rubežių, tada chinai galės drąsiai apšaukti ant karės padėjimo tikrąjį rubežių, ir Rusijai nebus taip lengva po Mandžuriją savo kareivius vedžioti.

Tuom tarpu, kada ministeriu kabinete nesusiduria galai su galais vidurinėje ir svetimoje politikoje, Valstybės Dūma šiaip-netaip eina nelegališku įstatymdavystės keliu, kuris nei ministeriams, nei pirmiaus senatui mažai rūpėjo. Ateinančiuose rudeniniuose posėdžiuose bus paimta pirmiausiai darbininkų apsaugos klausimas. Šitas klausimas jau senai buvo svarstytas, bet nepriėjo galutinos pasekmės Dabar visi laikraščiai užtikrinti, kad jis pereis, ir kad darbininkams, sužeistiems fabrikuose bus išmokama fabrikantų tam tikra suma piningų. Kaip dideli bus tie piningai, dar tuom tarpu nežinoma. Bet jei sykį bus įvesta visoje Rusijoje tam tikras įstatymas, tada darbininkai be jokių tąsymųsi po teismus apturės sau pagalba. Be to šitas įstatymas apsergėsiąs darbininkus net nuo susirgimų bedirbant, bus taip sakant įvesta valstijinė sušelpimo apdrauda, kurios męs nei Amerikoje neturime, nors giriamės savo šalies demokratiškumu. Regimai, Dūma visgi savo darbais nors krisleliu prisidės prie šalies atnaujinimo, kurio būtų Rusijos senatas nepadaręs, kaip to jis nepadarė per visą pusešimtį metų industrijinės gadynės Rusijoje.

Artinanties naujiems rinkimams į ketvirtąją Val. Dūmą ėsą išdirbami Peterburge nauji rinkimų projektai. Sulyg laikraščių, šitie projektai iš dalies praplatinsią teises stambiesiams žemvaldžiams, bet dar labjau praplatinsią teises kaimo ūkininkams šituo paskalu dar nėra ko išanksto apsidžiaugti, ypač nežinant, kaip bus pastatytos teisės miestų ir kaimų darbininkams, taip gi profesijų žmonėms, kurie sudaro gana didelę inteligentišką liaudį. Gali būt valdžia taip ir mano, kad praplatinus ūkininkų teises, bus susiaurintos teisės darbininkams ir mažažemiams, tai yra vienų kaštais palinksminti kitus.

Iš Irkutsko praneša, jog 400 chunchuzų įsigriovė į rusų kasykles Arakanoj, Priargunos parubežėj. Pasirodė, kad prie razbaininkų chunchuzų prisidėjo vėliaus apie 200 chinų kareivių, kurie gręsia užpulti iš eilės visas rusiškas kolonijas. Tuom tarpu čia nėra užtektinai rusų kareivų, kad galėtų chinus atremti.

MEXIKA.

Sukilimas naujosios valdžios priešų Puebloje nepasibaigė tuo, kad jame krito apie 200 kontr-revoliucijos aukų, bet jis atsinaujina kaip čia, taip ir kituose kraštuose. Dėlei šito buvęs revoliucijos vadas, o dabar vidurinis Mexikos reikalų vedėjas Madero sumanė vėl organizuoti naują armiją, kuri neleistų naujai betvarkiai platinties. Vėl tapo sušaukti visi pirmieji revoliucijonieriai, iš kurių sutverta tam tikras žandarmerijos štabas. Šitie žandarai dabar gaudo kitus žandarus, kurie eina prieš Maderą. Hermosiloje suimti trįs įžymųs valdininkai: burmistras Arnold, žandarų šefas Flores ir generolas Torres, kurių buvę surengta sukelti revoliuciją. Pueblos sukilime buvo žandarų nušauti keturi Vokietijos pavaldiniai. Dabar Vokietijos pasiuntinys Hintze pribuvo į Pueblą ir užsiėmė tyrinėti dalykų stovį. Pribuvo čionai ir patsai Madero. Pasirodė, kad dalykai stovi ne labai puikiai. Gyventojai naujaja valdžia neužganėdinti, nors dėlko jie nerimsta, ir patįs negali pasakyti. Didžiausis pavojus iš pusės darbininkiškų unijų, kurios tikėjosi iš šitos revoliucijos daug pasinaudoti pagerinimui ekonomiško būvio. Bet naujoji valdžia tiek dabar turi darbo, kad apie darbininkų klausimą nėra kada jai nei pamįslyti. Kėravyti valstiją, tai ne riešutas sukrimst, kaip tą mįslijo Madero ir jo šalininkai. Darbininkai nekantraudami iššaukė didelius sterikus, kurie sakoma ir iššaukė tuos naujus sukilimus. Taigi Mexikos revoliucija dar toli gražu nenuskynė savo liaurų nors ir atsikratė nuo neapkenčiamo diktatoriaus Diazo.

PORTUGALIJA.

Atidalinimas bažnyčios nuo valstijos neina taip sklandžiai, kaip naujoji Portugalijos valdžia tikėjosi pravesti, nesižiūrėjusi į seną ir praktišką Francijos respubliką. Tarpe vadžios ir žmonių, dievotų katalikų nuolatos įvyksta aštrųs susikirtimai. Pereitą savaitę apylinkėje Povoa de Llanhoso įvyko baisios muštynės tarpe valdžias žandarų ir žmonių, kur daugybė žmonių buvo sukruvinti. Eina paskalai, kad apie 2000 dievotų portugalų pabėgę su ginklais iš miestelio Madero ir susivienię su Ispanijos rojelistais (karališkos valdžios šalininkais). Tie būriai laukią ateinant didelio transporto ginklų iš Belgijos, ir potam pradėsią ginkluotą užpolimą ant savo respublikoniškos valdžios.

FRANCIJA.

Nors buvo tikėtasi, kad francūzų tautiškoji šventė iššauks sumišimus, bet nei socialistai nei radikalai savo pagrumojimų neišpildė. Sugriovimo Bastilijos paminė-

jimai praėjo pusėtinai ramiai po visą Franciją, tarpe iškilmingų liaudies manifestacijų. Socialistiškieji elementai buvo norėję per tą šventę iškelti valdžiai demonstracijas, dėlei to, kad permažai ji rūpinantis darbininkų reikalais; bet ant galo apsimįslijo, kad visgi bus gerai, jei sykiu su liaudim išreikš historiška pasidžiaugimą, kaip per revoliucijas buvo išgriautas baisusis Francijos kalėjimas, Bastilija. Tiktai socialistų dienraštis «Humanite» ant pirmutinio puslapio nupiešė Bastilijos paveikslą, o šale jo padėjo kalėjimą Sante, kur dabar sėdi keletas socialistų, už iššaukimą ant valdžios gelžkelių streiko.

PERSIJA.

Londono «Standard» praneša, jog Persijoje viešpatauja nauja anarchija po visą kraštą. Visas ministerių kabinetas staigu atsisakęs iš vietos, nieko pirmiaus nepranešęs valdžiai. Matyt, kaip bėra ir gerbjama tenykštė valdžia! Viduje šalies visi keliai ir vieškeliai pilni banditų-plėšikų, kurie sustabdė visą pirklystę, nes visi vaisbūnai bijosi keliais važinėti. Apie 40 žmonių banditai jau nužūdę ant kelių. Bet kaip dalykai stovi ištikrųjų, baltasis svietas nežino, kadangi sostapilėje Teherane valdžia uždėjo ant laikraščių aštrią cenzūrą, taip kad tikrų žinių niekas neišgautų ir nepaduotų priežasties Europos valstijoms į Persijos suirutę įsikišti. Kad Persijoje rengiasi kas nors nepaprasto, tą paliūdija faktas, jog numestasai iš valdžios šachas 1909 metuose, Mohammed All Murza, staigu apleido savo buveinę Odesą ir tyliai nukeliavo iš Rusijos 1500 mylių į savo kraštą, kad nei valdžia nepajuto. Laikraščiai drąsiai tvirtina, kad senasis šachas ketinąs sukelti revoliuciją, idant atgauti sau sostą. Bene tą daro jis su Rusijos žinia.

PERŽVALGA.

// **Dar iš Londono lietuvių historijos.** «Rygos Garse» (N25) randame tolesnę tąsą p. Pilkiaus korespondencijos, kurioje piešia Londono lietuvių historiją (Žr. «V. L.» N28). Ir čia męs perpasakojam korespondento žodžiais.

Tikroji pradžia liaudies emigracijos Lonodonan atsirado nuo Sevostopolio karės. Anglai paimtus nelaisvėn kareivius gabeno Londonan. Tarpe nelaisvių buvo ir lietuivų. Karei pasibaigus nelaisviams valia buvo grįžti namon, bet kurie nenorėjo grįžti galėjo pasilikti Londone. Tarpe lietuvių, apsigyvenusių tada Londone, buvo nekuris Mozuraitis, Griškabūdižo parap., Suvalkų gub. ir Mažeika Balbieriškio, Suvalkų g. Platinties vienok lietuvių kolonija nesiplatino; pagyvenę nekurį laiką Londone lietuviai keliaudavo Amerikon.

1871 m. Juozas Oleka, Pilviškių par., Suvalkų gub., atkeliavęs Londonan rado tik 6 lietuvius; Vincą ir Kazį Vilkauckus, Stanį ir Kazį Arcikauckus iš Liudvinavo parapijos, Suvalkų gub., Antaną Tamašauską, Griškabūdžio parapijos, Barzdų kaimo ir Sendziuką iš Balberiškio, Suval. gub. Tais pat metais atkeliavo dar iš Paryžiaus Juozas Okonis iš Butanavičių.

Neaugo lietuvių skaitlius Londone, nes čion anglų darbininkai buvo jau susispietę į unijas (seimus) ir neįleisdavo svetimtaučių į dirbtuves.

Pradėjus plūsti Londonan žydams Aleksandro III laikuose radosi ir lietuviams darbas žydelių dirbtuvėse. Tokiu būdu kas kart daugiaus lietuvių apsigyvendavo Londone, ypač gi nuo to laiko kaip amerikiečiai pradėjo neįsileisti pas save sergančių trachoma. Taip- pat nemažai padaugino lietuvių koloniją Londone karė su Japonija. Daugybė atsargių pabugę karės atkeliavo Londonan.

1906 metuose jau buvo maždaug 1252 lietuviai: šeimynų 249, pavienių vyrų 230, merginų 40, vaikučių abejos lyties 433.
vaikučių abejos lyties 433. Augti lietuvių kolonija nelabai auga, bet uždarbiai kaskart menkesni. Norint Londone pramisti, būtinai reika pramokti nors vienas arba du amatu. Visi, kurie tik išsigydo akis ir susitaupo ant kelio, traukia toliaus Amerikon arba Kanadon laimės ieškoti.

Šiemet mūsų klebonas, darydamas parapijiečių sąrašą, rado Londone lietuvių 1530 dūšių, iš kurių 473 vyrai ir 339 moterų ir 72 vaikai, šeimynų 280.

// Apie **«Našlių ir našlaičių fondo» sumanymą.** «Tėvynės» N26 p. P. Mikolainis sumano sutverti lietuviams «Našlių ir našlaičių fondą», kuris sušelptų daugybes pasiliekančių našlaitystėje mūsų moterų ir vaikelių. Pradžią tokiam fondui, sulyg p. Mikolainio sumanymo, galima būtų padaryti iš kito fondo, esančio prie S. L. A., būtent iš fondo pirkimui «Kolonijos su prieglaudos namu». (Tame fonde tuom tarpu randasi suaukuotų piningų $3,938.49.) Šitam sumanymui per «Tėv.» N28 užprotestavo pp. T. Astramskas ir Dr. Graičiūnas. Pirmasis nurodinėja, kad nepatogu sunaikinti dar neištirtą fondą, skiriamą pirkimui prieglaudos namo; antrasis —pataria vely rašyties į S. L. A. su $1000 posmertinės, tada susišelps našlaičiai, o šiaip vely daugiau atidžios kreipti į žmonių švietimą — per Liaudies Mokyklą, Universitetą, Aušrą. — Čia klausimas, ištikro— nemažas, ir jis sunku keliomis eilutėmis išrišti. Bet, jeigu pas lietuvius būtų užtektinai tos inciativos, kurios — ant nelaimės — nėra, tai su $4000 jau galima būtų pradėti ir kolonijos pirkimą. Žydai ir lenkai, kurie tame dalyke pasirodė skudresniais, jau senai turi apipirkę ir įsteigę našlėms ir našlaičiams prieglaudą. Pavyzdžiui galima nurodyti jų dideles tokias kolonijas netoli New Yorko, Atlančio pajūrėje, vad. Rockoway Beach, kur keletas metų atgal buvo galima gauti žemę kaipir pusdykiai. O ir dabar dėlei šitokių tikslų nebrangiai galima tenai ar kitur žemę apipirkti, pastatyti namą-prieglaudą ir tokiu būdu sušelpti karšuolius, našles ir našlaičius. Užlaikymas tokio namo netaip baisum atrodytų, jeigu jis butų padėtas ant plataus nacionalinio pamato. Galima butų nuolatos rinkti aukas, įvesti «tautiškų markučių» pardavinėjimą kaip pas rusinus, paaukuotų kasmet visos draugystės ir susivienijimai, mūsų pramoninikai. Rastųsi ir tokių, kurie bevaikiais pasimirdami (kaip va «pusmilijonieris» Lazauskas Bostone) paskirtų savo turtą. Pagaliaus prieglaudose esantįs nemažai dar ir patįs užsidirba. Tokiu būdu męs nei nejustume, kaip našlių ir našlaičių klausimas pas mus išsiristų, kaip jį išrišė kitos tautos. Stinga pas mus tiktai stiprios iniciativos-pradžios!

// **Prie kėlimo mūsų gražios ir turtingos kalbos.** «Lietuvos» N28 tilpo labai svarbus ir gražus straipsnelis prie mūsų kalbininkystės. Jo autorius, p. K. Jurgelionis, paduoda keletą desėtkų sugestijų prie vienodumo mūsų rašybos ir apie kėlimo mūsų gražios ir turtingos kalbos apskritai. Kaslink rašybos, nors tame straipsnelyj yra daugelis brangintinų nurodymų, bet abelnai yra dar ir abejotinų dalykų. Bet mus džiugina p. Jurgelionies bandymai įvesti pilietybėn tokius žodžius, kurie iš lietuvių kalbos buvo pravaromi ir pakeičiami naujai nukaltais žodžiais (Žr. jogi straipsnelį ir «Laisvoje Mintyj»), paveizdan — gražaus lietuviško žodžio „čienia", kuris perėjo visokias kaleinas: tai „prekė", tai „kaštas", tai ‚lėša", tai „kaina" — ir buvo maišoma tan žodin visokios prasmės. Prie kėlimo mūsų kalbos daugeliu prisidės lietuvių rytiečių tarmė. Pamename, kokį triukšmą sukėlė tarpe skaitytojų «V. L.» mūsų bandomi gryni lietuviški išsireiškimai, kaip „puoselėti" (rus. „leliejat"), kurio mus kalboje kitaip išreikšti negalima. Prostestavo net redakcijon. O sykį net zeceriai pakėlė protestą už žodį „nibrė" (kitaip „vakaruška"). Suvalkijoje mat Dievas žin, ką tokis žodis reiškia — tik jau bjaurų! Tuom tarpu visi tie «naujieji» (ištikrųjų mūsų **seniausi žodžiai)** įsigyveno jau laikraštijon ir leidžia mūsų rašytojams kuoplačiausiai išreikšti mintis. Praėjo jau gadynė, kada žmonės susikalbėdavo desėtku žodžių. Gyvenimas eina platyn. Ir kodėl lietuviams neturtinti savo žodyno, savo pačių turtu? Dar sykį męs išreiškiame pasidžiaugimą p. Jurgelionio bandymu vyti iš mūsų kalbos nuobodų konservatizmą, kaip jau demaskuoti «naujų žodžių kalimus», turint neišsememą mus kalbos turtą po plačią Lietuvą.

// **Kaip einasi su imamomis žiniomis.** Vilniškė «Viltis» pasijuokia iš savo kaimyno lenkų laikraščio «Kuryer Wilenski», kad jisai paėmė žinutę iš «Vilties» apie sumušimą Šv. Dvasios bažnyčios zakrastijono ir pažymėjo, kad iš «Vilties». O «Viltis» buvo paėmusi iš kito lenkiško laikraštuko «Gazeta 2 grosze», tik užmiršusi paminėt, iškur paėmė. Tokiu būdu pasirodė, kad «Kuryeras» savo vientautį laikraštį ignoruoja, neskaito, ir jo žinias ima jau iš antrų rankų. Užtai «Viltis» pavadina «Kuryerą» žiopliu jau nepirmą sykį. Panašiai yra ir pas mus. Žinios emigruoja iš Amerikos Lietuvon, ir atgalios vėl patenka į mūsų laikraščius. Tokių juokingų atsitikimų yra begalė. Paminėsime tik porą. Pernai rudenį «Vienybėje Lietuvninkų» buvo paduotas surašas atkeliavusių Amerikon lietuvių. Iš to Lietuvos tūli laikraščiai perspauzdino, o po dviejų mėnesių laiko, tą patį surašą Amerikos **tūli lietuvių laikraščiai jau iš Lietuvos laikraščių sau perspauzdino!** Argi neverčiau buvo paimti tiesiai iš «V. L.» Nesenai vėlgi buvome padavę surašą, kiek kurioje šalyje yra švenčių. Tas tuojaus pasirodė ir «Rygos Naujienose», o iš jų «Tėvynė» jau perspauzdino sau. Argi negalima butų, žinios skolinties, imti jas iš pirmų rankų ir ankščiau joms leisti amžinai emigracijai? Čia būtų mažesnis dalykas. Štai kas svarbu — mūsų laikraščiai (taip kaip ir lenkų) matosi savo bendratautiškų laikraščių neskaito, paskui juos neseka, ieškodami «mandrybės» pažibučių tik svetimose kalbose, o jei ne, tai nors laikraščiuose išeinančiuose «už balos». Ir dėlto pas mus laikraščiai niekados nesutveria vienos didelės nacionalinės idėos.

// **Iš kur atsiranda sensacijos.** Pereitame num. paminėjome, kad «Rygos Naujienos», aprašydamos apie nepatogias ateivių sąlygas Amerikos prieplaukose, ypačiai gi apie tokias sąlygas ant Ellis Island, minėtas laikraštis ant galo pridūrė tokį spėjimą: «Turbūt jau netoli laikai, kuomet Amerika ir suvisu užsidarys». Toksai išsitarimas buvo tiktai spėjimas, daugiaus nieko. Šnekėti apie užsidarymą Amerikos butų visiškas absurdas. Bet netaip mano mūsų «Saulė». Ji savo 57 num. perspauzdindama tą straipsnelį iš «Rygos Naujienų» uždėjo riebiomis raidėmis antgalvį: **«AMERIKA UŽSIDARO».** Kadangi «Saulę», vistiek kadir ji «Saulė», plačiai mūsų žmonės skaito, todėl šitokia sensacija greitai pateks tarpe senių, iš senių tarpe kūmučių, į saliūnus, į draugystes, ir ims visi bugnyti, kad «Amerika užsidaro». Kad tas bus, tai liūdidija mums rašyti šiąnedėl dviejų skaitytojų laiškai su užklausimais: argi ištikrųjų Amerikon ateivių nebeįleidžia, nes jie matę «Saulėje». Neturėdami laiko atsakinėti asmeniškai pažymime nors čionai savo skaitytojams, kad Amerikos niekas nemįslina uždaryti, nes persunkųs yra vartyti šios didelės ir laisvos respublikos vartai.

// **Vėl: kur Višteliauskas?** «Tėvynė» N28 vėl atkreipia mūsų anais metais paduotą užklausimą: «Ar gyvas da A. Višteliauskas?» Tuom laiku mums atsakė p. M. Damijonaitis, kad Vištalius esąs gyvas, nors smulkesnių žinių apie mūsų šitą liktinės kankintinį nepridavė. Dar 1908 m. Vištelis pabarę «Tėvynės» administraciją: kodėl jam nesiuntinėja laikraščio. Nuo to laiko niekas apie jį negirdėjo. Užklaustas Buenos Airės beprotnamio užveizda, atsakęs, jogei jis tokio žmogaus negirdėjęs. Męs paskiaus teiravomės pas Argentinos lietuvius ir prašėm jų nuo savęs pasiteirauti apie Vištelį, bet ir tie ligšiolei nieko neatsakė. Todėl ir nėra žinoma, ar da gyvas Andrius-Jonas Vištelіauskas, vertėjas «Vitolioraudos» ir autorius vienos iš pranašingosios elegįjos: «Op! op! kas ten, Nemunėli!» Ir būtų labai gerai gauti apie Vištelіauską kokias-nors žinias, nes šiemet kaip tik šitam seneliui (jei da gyvas) sukanka lygiai 80 metų, nuo jo gimimo...

// **Dar prie Shenandoah'rio parapijinių ergelių.** Iš visos shenandoah'riečių provos su vyskupu už bažnyčią išėjo toks rezultatas, kad vyskupo priešininkai pasiliko sau didžiąją dalį parapijos ir bažnyčią, kurioje jiems dabar klebonauja kun. Mickūnas (nežinia tikrai: ar šita dalis parapijos vyskupui priklausys, ar ne.) Kita dalis parapijonų tveriasi sau naują parapiją; šioje klebonaus senasis kun. Kaminskas. Šis kuningėlis, nors buvo kalbama, būk Europon išvažiavęs, bet anaiptol jo taip toli nevažiuota. Berželio 18 d. atvažiavęs kun. Kaminskis į Shenandoah ir pradėjęs bučiuoti naujosios parapijos prezidentą J. Subačių, sakydamas: «Susimildamas, gelbėk mane ir tverk naują parapiją, ir aš padėsiu, nes aš jau niekur neturiu vietos — nėra man kur pasidėti!» Korespondendentas priduria: «Tai ko susilaukė kuningėlis! Jau nelaiko atkišęs rankos, kad jam bučiuotų, tik pats atėjęs bučiuoja prazidentą į veidą».

// **Lietuvių šeimynoje tragedija.** «Darb. Viltis» N28 rašo iš Durya, Pa., apie atsitikimą lietuvių šeimynoje nepaprastą tragediją. Liepos 6 d. ryte rasta Juozas Čizauskas nebegyvas, begulįs ant gonkelių prie savo namelio. Daktarai pripažino, kad jis buvo pirma užsmaugtas, paskui į galvą peršautas. Tuojaus areštavo jo žmoną ir tris įnamius: Pankauską, Gliaubičių ir J. Urką. Vėliaus pirmuosius du įnamiu paleido, o Urką ir Čižauskienę indėjo kalėjiman. Visi spėja, kad Urka atlikęs žmogžūdystę, nes jisai su Čižauskiene turėjęs «meiliškus romansus». — Tokie atsitikimai anaiptol nepuošia mūsų tautos, bet žemina ją. Tamsybė, žemas doriškas stovis, podraug alkoholio intekmė, gimdo pas mus tokias nelaimes skersai ir išilgai. Ir kada pas mus bus atrasta įmonės su tais apsireiškimais kovoti!...

// **Dviejų literatų jubilėjai.** Šiemet yra apvaikščiojami 25-metiniai literatiški du jubilėjai, kurie lietuviams paminėti. Vienas — lenkų rašytojos, bet apie lietuvius nemaža rašiusios belletristikoje— Marės Radzevičiutės 25 metų darbavimosi literatūros dirvoje, kitas kun. Aleks. Dambrausko, «Draugijos» redaktoriaus, poeto, esperantisto ir publicisto. Kun. A. Dambrasukio jubilėjaus šventė tapo apvaikščiota 21 d. berželio, kur, prie tos progos atidaryta ir dviklesė lietuviška mokykla, pastatyta kun. A. Dambrauskio vardu Kauno priemiestyj, Vilijampolės Slabadoje, kur labjausiai gręsia lietuvių ištautėjimui polonizacija. Mokykla tapo pastatyta vien iš suaukautų piningų — 5000 rublių.

// **Rašo p. M. Petrauskas:** «Esu Florencijoj. Sugrįžęs Paryžiun vėl trauksiu Milanan ir tenai žadu vieniems metams užsilikti viesuloje to gyvojo meno. Man atrodo tas labai reikalingu, nors aš medžiagiškai daugelį nustoju, nes turėsiu visus daiktus užniek parduoti».

IŠ VISUR.

× **Pirmasis chinų skraiduolis.** Anglijos laivų dirbtuvėse Harraw paleista ant vandenų vienas naujas skraiduolis, kuris pasirodė esąs užsakytas chinų valdžios. Tai būsiąs dar pirmutinis vienas iš didesnių naujos gadynės laivų, kurių Chinija neturėjo. Savo mediniams boteliams chinai nebeužsitiki.

× **Antwerpo streikai.** Laikraščiai rašo apie gresmų streiką, kuris iškilo Antwerpo prieplauko se ant Red Star linijos laivų. Šita kompanija mat neužsileido kitų k-jų padarytai sutarčiai su darbininkais, todėl keletas tūkstančių jureivių nutarė apskelbti šitai linijai boykotą. Streikai taip smarkųs, kad jau įvyko keletas kruvinų susirėmimų su policija.

× **Ispanijoje bedarbė.** Iš Saragossa, Ispanijoj praneša, jog 12,000 darbininkų išėjo į streikus ir iššaukė visuotiną bedarbę. Streikus lydi susirėmimai su policija. Ikšiol jau penki darbininkai buvo mirtinai susirėmimuose nušauti.

× **Milijonierius susirgo.** Paryžiuje sunkiai susirgo Amerikos milijonierius John W. Gates.

× **Tolimoje šiaurėje universitetas.** Indomi žinia pasklido, jog tolimoje Islandijoje einanti į šiaurės polį, tapo įsteigtas universitetas, miesčiukyj Rejkjawik, kuris jau skaitosi šios salos sostine. Taigi atbunda jau ir šiaurinės tautos.

× **Lietuviai Siberijoje.** Peterburgo laikraščiai aprašo apie Siberiją ir pamini, kad tenai pastaraisiais metais susitvėrė didelės lietuvių kolonijos. Daug esama Siberijoj latvių ir lenkų. Prieš dešimtį metų Siberijoje tebuvo vos trįs katalikų bažnyčios, dabar jų yra jau apie 10, kaip va Tomske, Irkutske, Krasnojarske, Novomikolajevske ir Tobolske. Nors lenkų mažiau, vienok bažnyčiose beveik visur tik lenkų kalba vartojama. Matyt, lenkai visur moka save giliau įlysdinti.

× **Italijoje cholera.** Paskutiniu laiku Italijoje siaučia cholera neblogiau kaip anuomet Rusijoje. Labjausiai daug serga Sicilijos provincijoje. Dviejų savaičių pratėgiu pasimirė netoli 300 žmonių. Žmonės taip prietaringi, kad meta bėdą ant miestų majorų, kurie dalyvavo prie atidengimo Viktoro Emmanueliaus paminklo Romoje. Tamsųs kaimiečiai skelbja, jog miestų majorai buvę nuvažiavę, kad parvežti ligą. Tos kalbos taip rūsčios, kad daugelis majorų bijosi iš Romos grįžti į savo miestus, jei valdžia jų neapsergės nuo tamsių kaimiečių užpuolimo.

× **Mokesčiai nevedėliams.** Francijos mieste Lyone miesto valdžia uždėjo mokesčius visiems nevedėliams kavalieriams po $2 ant metų ir dar po $1.25, jeigu kuris moka po $1 rendos ant nedėlios. Iš tos sumos susidarysiąs fondas $60,000 sušelpimui didelių šeimynų miestų darbininkams.

× **Kamoristų byla.** Viterbo, Italijoje, kaip kamoristus teisiamuosius šelpja kaži-kokios ypatos, taip ir jų priešams randasi geradariai. Šiomis dienomis kažinkas pradėjo iš New Yorko siuntinėti piningus, kad perduotų juos žinomam Abbatemaggio, kuris iš kamoristo virto jų išdavėju. Taip, viename laiške gauta buvo čekis ant $160 ir trįs akcijos iš kokios ten pramonės. Siuntėjas prašo perduoti Abbatemaggiui. Bet įstatymams draudžiant teisiamuosius ar liūdininkus šelpti, valdžia tuos piningus perduoda valstijos išdan.

× **Žuvo kalnuose amerikonas.** Pereitą savaitę Šveicarijos Alpų kalnynuose pražuvo keliauninkas Homer Diman, iš New Yorko. Jis nusirito į sniegynus ir paskiaus jį rado užsimušusį.

× **Sukilo sala prieš Portugaliją.** Pranešama, jog 200 žmonių nuo salutės Madeiro sukilę prieš naują Portugalijos valdžią ir eisią išvien su monarchistais. Reikia žinot, kad Madeiro sala nuo seno yra nuolanki monarchizmo šalininkė.

× **Sudegė historiškas palocius.** Milano apylinkėje šiąnedėl sudegė Sforza palocius, liepsnuose žuvo neišpasakytai brangus historiški dokumentai.

× **Žemės drebėjimai.** Budapešto apylinkėse, Vengrijoj, antrą sykį įvyko žemės drebėjimai. Miestely Kecksemet keliolika namų išjudinta iš vietos ir nuo žydų synagogos bei rusinų cerkvės nuvirto bokštai.

× **Gelžkelio nelaimė.** Netoli Mulheimo, Vokietijoje, išbėgo iš rėlių traukinys, grįžtantis iš Šveicarijos su keliauninkais. Keturi vagonai nukrito nuo pylimo ir užmušė keturioliką ypatų.

× **Albanija nurimusi.** Nors albaniečiai ir neatsiekė savo kraštui liuosybės, bet visgi privertė turkų valdžią nusilenkti. Aštrus ir žiaurus kariuomenės komendantas Ševket tapo iš Albanijos prašalintas, o jo vieton pastatytas Abdulah paša, žmogus lėtas, kuris sakoma sutaikįs albaniečius su turkais. Bent tuom tarpu albaniečiai paliovė maištus kelti.

× **Naujas orlaivių rekordas.** Belgų orlaivininkas Oldeslagers sumušė viso pasaulio orlaivininkų lakumą. Jisai vienu gaistu be sustojimo iš Bruxellės nulėkė 388 mylias. Pirmiaus buvo toliausiai nulėkęs francūzas Tabuteau, kuris padaręs buvo kelio 362 m.

× **Nusišovė rusų žurnalistas.** Paryžiuje nusišovė rusų žurnalistas Karskij, kuris vienu laiku leido socialistišką laikraštį „Paryžskij Listok''. Priežastis saužudystės, nežinoma.

× **Suėmė nedorėlius.** Čenstochovoje tapo areštuota čiela organizacija nedorėlių, kurie užsiiminėdavo gyvojo tavoro pirklyste. Tarpe areštuotųjų randasi keletas net iš Argentinos atvažiavusių pirkti mergaites į pasileidėlių namus.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. L. Mokslo Draugijos susirinkimas. „L. Žinių'' N66 apskelbta „L. Mokslo Draugijos'' susirinkimo tvarka. Susirinkimas tvers 4 dienas — liepos 12, 13, 14 ir 15 d. Apart apkalbėjimo bėgančiųjų reikalų, bus skaitoma 16 referatų.

Liepos 12 d. **„Rutoj''** buvo vakaras. Vaidinta Vidūno iš „Prabočių Šešėlių' „Vėtra'', paskui buvo choras.

„Teatro'' leidėjas ir atsakomasis redaktorius p. J. Strazdas prašo teatro mėgėjų, jei kas turi kokį teatro veikalą — originalą ar vertimą arba žada versti — kad siųstų „Teatro'' Redakcijai arba bent praneštu laiškeliu apie tai. Geistina butų, kad visi tie veikalai gulėtų „Teatro'' redakcijoje, kaipo informacijų biūre, kad pareikalavus kam nors kokį veikalą, žinotų, kokiomis sąlygomis galima jį vaidinti, ir kame gyvena autorius, jei reikalinga būtų jo leidimo, nes to nežinant daug esti keblumo, ypač-gi sodžiuje.

Dėl įvairių reikalų prašo kreiptis šiuo adresu: **Vilnius, 2-i Ponomarskij per. No. 14, b. 10. Jonas Strazdas.**

Didžioji Šiaulių gegužynė liepos 12 d. pasisekė gana gerai. Žmonių (daugiausiai jaunuomenės) prisirinko gana daug, kaikas apie šį apie tą pakalbėjo ir tt. Iš vakaro liepos 11 d. buvo koncertas. Susirinkusie nelabai sotųs buvo, kad žadėtų dainininkų — Petrauskio, Audziejaus nebuvo. Gerai da, kad choras buvo ne blogas.

Mažeikiai, Šiaulių pav. Miestelyje gyvena kelintus metus nebejaunas žmogus, geležinkelio darbininkas, kurs gydo žmones. Gydo labiausiai nuo rožės, pataiko ir kitas ligas užkalbėti. Patyriau, kad gydymo pasekmės prastos. Bet žmonės neša jam piningus kartais ir sunkiai uždirbtus.

Galvijams gydyti kiti atsigabena iš Akmenės latvį bekojį. Šisai taipogi gydo užburtais vaistais. Nežinau, kaip sekasi jam gydyti Akmenėje, bet mūsų krašte nieko negelbsti. Galvijai laikomi pusėtinai gražųs. Butų, rasi, gerai apsigyvenus Mažeikiuose galvijų gydytojui.

Mažeikių moterįs pradeda nešioti pirktines drapanas, moka brangiai ir mažai tenešioja. Pradėjus daugiau kalbėti Mažeikiuose apie „Blaivybę'', įsikūrė da viena aludė netoli bažnyčios, lietuvio namuose.— Mažeikiai, Leckava ir Laižuva priklauso prie Viekšnių valsčiaus. Sueigoje vienbalsiai buvo nutarta ir nutarimų kningose įrašyta, kad šventadieniais ir karališkomis dienomis būtų uždarytos visos valsčiaus aludės ir smūklės. Kad viršaitis geriau pildytų nutarimą, jam prideda 50 rb. Bet ligi šio laiko viršminėtos įstaigos šventadieniais atdaros, nutarimas nepildomas. Tai tokios mūsų naujienos. **Mažas Ukininkas**

SVOBIŠKIO kaimas, Linkuvos vals. Sodžius gana didelis, ūkininkų gyvena 16, bet nenori dalytis vienasėdžiuosna. Norėtų tiktai kokie trįs ar keturi. Sodžiuje gyvena kalvinai ir katalikai. Geriau jie praleidžia piningus pragėrimui, negu ūkio pagerinimui. Nors Svobiškio sodžiuje nėra nei monopolio, nei aludės, bet gėrimų degtinės nepritrūksta, geradariai slapčia pristato. Atsitinka peštynių, teismų.

A. Neviedomskis.

ŠILAGALIAI, Naum. pav. **Kratos.** Mūsų sodžių labai pamylėjo sargybiniai, kas mėnesį atpleška kratų daryti. Taip J. Z-tį krėtė bal. 13, geg. 19 ir ber. 6; išvertė stogus ir pamatus, bet nieko nerado.— Ištraukia kaskartas smarkiau kiekdami. Jieškorevolverių, raštų, klausinėją, Dievai žino, apie kokius tai žmones. **Penpkranis.**

SEINAI, Suv. gub. Seinų miestelėnai nutarė keltis į viensėdijas. **Žinomas Dzūkas.**

ALYTUS, Kalv. pav. Šiais metais Alytaus parapijos, turbūt visi kaimai šventino laukus. Mat, kamendorius iš sakyklos pasakė: „Kas bus priešingas šventinimui laukų, tai aš pas tą nei kalėdoti neisiu.'' Gailu. Kaimiečiai neturėtų didelio nuostolio. Taip kaimas Likešnėliai šventino laukus ir kaip paprastai po šventinimui sunaikino 14 kibirų alaus ir kuningėliui davė 5 rub.

Žinomas Dzūkas.

VALKININKAI, Trakų pav. Jau buvo minėta apie mokyklą. Dabar buvo susirinkimas antrą kartą gegužės 30 d. ir noroms nenoroms turėjo sutikti ūkininkai priimti balsavimą. Dabar nutarė ir turės atidengti žiemą mokyklą 4 kliasų ir amatninkystės mokyklą. Kai-kurie ūkininkai labai užganėdinti šiuomi, nes kas nori vaikus mokyti, tai turėdavo vežti ar į Vilnių, ar į Trakus; o dabar turės mokyklą ant vietos. Bet kiti šiaušiasi.

Hol—Flet.

PAJEVONYS, Vilkaviškio pav. Berželio 15 d. atvažiavo Vilkaviškio žandarų viršininkas, vienas žandaras ir vietinis žemsargis Budviečių kaiman ir iškrėtė Stumbrį, Kurtinį ir Mickų. Nieko nerado ir išvažiavo. Paėmė keletą Stumbrio laiškų. Girdėtis, jie buvę kai-kurių žmonių įskusti.

Durpkasis.

SALOS, Ukm. pav. Parapijinis kningynas buvo gimęs, bet pragyveno du metu ir mirė. Kaikurie žmonelės labai gailestauja. Salose vietoje kningyno atsirado dabar degtinės pardavinėtojas, kuris pripratina žmones girtuokliauti ir skatikus vilioja.

Perkūno Tėvelis.

UTĖNA, Ukm. pav. Berželio 9 d. buvo lietuviškas vakaras. Vaidino: „Kas kaip išmano, taip save gano'' ir „Gyvieji nabašninkai''. Buvo dainos, skambinimas ir tt.— Utėniečiai supranta apšvietimo naudą, jie turi ir liaudies namus, kuriuose taisomas buvo ir vakaras. Tiktai blogai, kad lankosi dažnai policija, užgina eiles, vaidinimus (kaip buvo prieš gavėnią). Prieš velykas buvo irgi prikibusi, kad „namai be inžinieriaus statyti, gali apgriūti'', bet pasirodė,kad viskas tvarkoje. Buvo ir kitoniškų atsitikimų. Pav., ant uždangos buvo parašyta „Skyriumi menki, draugėj galingi''. Liepė išbraukti „galingus'', paliko tik „menkus''. **Ąžalėlis.**

PANEVĖŽYS. Čia likos inkurtas miesto bankas. Geguž. 31 d. išrinktas direktoriumi inžinierius M. Dūda, o jo vietininku provizorius F. Sadzevičia.

Šapallankis.

PAPILĖ, Šiaulių pav. Papiliečiai neturi kapų, numirus reikia gulti į vandenį. Tie patįs kapai pilni prikavoti. Kasant duobę iškasa du, tris grabus. Grabai supuvę, toks dvokimas, kad daugelis ir ligą gauna. Baugu ir kasti, nes dažnai apgriūva žemė. Pastaruoju laiku Rakužienė mirdama paliko žemės kapams, kalną, bet molis taip kietas, kad štangomis sunkiai galima kirsti. Senieji kapai pilni. Reikėtų pasirūpinti parapijonams nutarti ir nupirkti kapus; žinoma, tiktai patiems pirkti. Nes, kada klebonas pirks, tai jau mažai pasidžiaugsime. Pastaraisiais metais buvo taisyta elgėtnamis. Rinko nuo ūkininkų po tris rublius, nuo mažažemių po penliolika kap. nuo dešimtinės, o nuo darbininkų ir dvarininkų kiek kurs susimylėjo. Elgėtnamį palopė ligi langų, darbininkai buvo iš parapijos. Paskui klebonas skundėsi, kad pritruko piningų. Kitais metais irgi rinko, bet nieko negavo. Taigi parapijonims reikėtų patiems pirkti ir aptaisyti kapus. **Svirpliukas.**

ABELIAI, Zarasų pav. Čia užtvirtinta gaisrininkų draugija — iki šiolai visame miestelyje nebuvo nei vieno įrankio gaisrui gesinti.

— Gegužės 8 d. buvo visuotinas „Blaivybės'' draug. Abelių skiriaus susirinkimas. Buvo pakelta du klausimai: pagerinti arabatinė kaip tai — npirkti veidrodį ir kadangi arbatinė parapijos namuose, tai kad butų atdara ir laike pamaldų. Abu sumanymu buvo atmestu.

Valdybon išrinkta: pirmin. kun. J. Budrys, sekretor. Ant. Kazanavičius, išdinin. liko kun. kleb. V. Birutavičius.

— Nuo liepos 1 d. atsidengs krasos skyrius. **A. Kamštis.**

(«Liet. Uk.»)

ŠAKIAI, Suv. gub. **Girtuoklybės pasekmės.** Berželio 23 d. trįs Ežeriukų kaimo ukininkai: Juška, Polteraitis ir Švarplaitis Šakių miestelyje taip prisisriaubė Gitelmano aludėje, kad Juška, išėjęs iš aludės į Steponaičio priešbutį, krito kaip negyvas Steponaitis pranešė policijai kad jojo priešbutyje guli negyvas žmogus. Bet patyręs ligos priežastį, privilko tą prie šulinio ir pradėjus pilti vandenį, po dviejų valandų pasisekė atgaivinti. Švarplaitis, gi sėdęs važiuoti namon, tuojau įvažiavo į kokį griovį, vežimas virto ir sutreškino galvą taip, kad ištiško nelaimingajam ir smegenįs. Pašauktas gydytojas pripažino, kad parvežti ligi namų esą negalima, ir liepė nešti į artimą vokiečio T. namą; berželio 25 d. išvežė į Karaliaučių, bet mažai yra vilties, kad sugytų.

Berželio 25 dieną Lukšiuose buvo atlaidai. Žmonių minios suplaukė iš visų kraštų, tarytum, ištroškę pagarbinti Dievą, bet pasirodė visai kas kita — gėrimas neapsakomas. Kokie tai jauni pažįstami vyrai begerdami susipešė ir vieną iš jų užmušė mirtinai.

Apmąsčius apie mūsų tautiečių didelį girtuokliavimą šiurpas krečia kūną, kiek tai pragaišties, kiek visokių nelaimių pagamina mūsų kraštui alkoholis. Visur geria, bet niekur, rasi, smarkiau negeria, kaip mūsų šitame kampelyj.

Liūdnas apsireiškimas, kad su tuomi didžiausiu priešu niekas nekovoja. Patįs tikėjimo sargai ir doros mokytojai dargi duoda visuomenei blogą pavyzdį. Apie draugijų sutvėrimą ir platinimą tarpe žmonių „Blaivybės'' mūsų krašte nieko negirdėti.

Pranas Nekriaučiunas.

Vilniaus vyskupijos katalikų valdybos revizija. Vilniun atvyko, Augščiausiuoju paliepimu siunčiamas, prie vidaus reikalų ministerijos priklausantis valdininkas. Jam pavesta padaryti Vilniaus katalikų vyskupijos valdybos veikimo reviziją. Berželio 16 d. minėtasai valdininkas kartu su Vilniaus gubernatoriu D. N. Liubimovu aplankė Vilniaus vyskupijos valdytoją kun. Michalkevičių. Aplankęs, jis pradėjo pildyti savo pareigas. Darbą padėti atlikti duota jam pagalbon keletas vietinių valdininkų.

Kuningų nubaudimas. Vilniaus gubernatorius nubaudė Višniavos parap. kleboną kun. Sivickį 150 rb. ir Vileikos kleboną Butkevičių 100 rb. už tai, kad jie laike procesijos leido nešti vėliavas, ir, nežiūrint į antstolio draudimą, griežė muzikos orkestra.

Moksleiviai kareivių manevruose. Kai-kurios Vilniaus švietimo apskričio mokyklos, sutikus tėvams, pasiuntė prigulinčius prie „juokų karuomenės'' mokinius į artimiausius kariuomenės „liogerius''. Jie bus ten per vasarą.

Lietuviams moksleiviams žinotina. Apskelbtas įstatymas, leidžiąs priimti Ilukštos mokytojų seminarijos auklėtinių skaitliun katalikus ir protestantus. Religiją paliepiama mokinti prigimta kalba.

NAUMIESČIO pav., Suv gub. **Dar apie Joną Liudžių.** Valdžia, negalėdama sugauti J. L., gegužės mėnesį kreipėsi prie žmonių ir visose Naumiesčio pavieto valsčiaus raštinėse, taipogi ir miesteliuose apskelbė viešai, kad jei kas suims J. Liudžių, tai apturės 100 rub. dovanų.

Esmu rašęs, kad prieš Velykas Bedalių km. pas Baltrušaitį buvo apiplėšimas. Dėlei to atsitikimo dabar prasidėjo suėmimai. Berželio 1 d. suėmė Šiaulaitį ir Bedalių kaimo Petravičių, o Sekminių antrą dieną (berž. 5 d.) suėmė M. Dailidžiukę iš k. Katilių. Eina kalbos, ir valdžia turinti žinias, būk jie turėję kokius tai ryšius su J. L. ir žinoję anksčiau apie šį apiplėšimą. Yra ir daugiau suimtų žmonių, kaip girdėti, šiame reikale. **V. Draugas.**

DRUSKENIKAI. Miestelį aplankė keletas gydytojų ir laikraštininkų iš Varšavos, norėdami čia statyti sanatorijai būstą. Pakeliui jie buvo aplankę Gardiną, paskum gi pirmadienio vakare išvažiavo atgal.

VILKAVIŠKIS, Suvalkų gub. Šiais metais miestelyje apsigyveno keletas lietuvių inteligentų, daugiau negu kitais metais, tarpe jų keletas studentų.

Galima buvo manyti, kad šiais metais Vilkaviškis atbus iš ilgo snaudulio, gyvenimas pradės virti, bet apsirikome. Mūsų „šviesuoliai'', Dievai žino, ką darė ir visuomenės labas bei apšvietimas jiems nerūpėjo. Rasi, jie pasakys: „vakarą suruošėm, sunkus toks veikalas buvo vaidinamas (Prieš Sekmines buvo vaidinta «Inteligentai»)''. Suruošti suruošė, bet vakaras nekaip pasisekė. Tuomi ir didžiuojasi, tarsi kalnus nuvertę.— Jaunuomenė gi moka gerai gatvėmis vaikščioti.

J. Katilius.

STOŠKŲ kaimas, Vilk. pav. **Apiplėšimas.** Berželio 25 d. naktį šitame kaime buvo toks atsitikimas. Įlindo M. Kulvicko ūkininko triobon pro langą penki plėšikai ir pareikalavo piningų; kadangi tas vis nenorėjo duoti, tai ėmė mušti šeimyninką ir jo moterį. Baisiai sumušė, kad, sako vargu pagysią. Piningų pasisekė pagriebti tiktai 200 rublių, kurie buvę kasdieninių rūbų kišenėj, o kitų nerado, nors suskaldė visus seklyčioj buvusius rakandus. Plėšikų policija jieško, bet nesugavo. **Katilėlis.**

(«Liet. Žin.»)

VILNIUS. Esperanto kalbos lekcijos. Nesenai „Raudonojo Kryžiaus'' Valdyba išleido raštą, kuriuo patarė visoms gailestingosioms „Raud. Kryžiaus'' seserims mokyties esperanto kalbos. Vilniaus gailestingosios seserįs jau pradėjusios lankyties esperanto kalbos lekcijose, kurias taiso vilniškis esperantininkų būrelis.

Žemaičių vyskupijos kuningų permainos. Kun. Bandziulis, Anykščių kamend., ir kun. Braknys, Sėdos kamend., perkelti kits kito vieton.

Žemaičių seminarijoje. Berželio 19 d. Žemaičių vyskupas Cirtautas išventė į subdiakonus šiuos Žemaičių seminarijos klerikus: Joną Audarą, Stanislovą-Eduardą Baltrimą, Juozapatą Bardžių, Povilą Gvaldą, Antaną Ignatavičių, Petrą Kaščiuką, Anicetą Meškauską, Matą Naką, Norbertą Pakalnį, Praną Stulginskį, Benediktą Šveikauskį, Izidorių Tamošaitį; į diakonus: Petrą Liepą; į kuningus: Lionginą Inčurą.

Berželio 11 ir 13 d. išlaikė egzaminus ir tapo priimti Žemaičių seminarijon šie jaunikaičiai: Andrius Abeltinis, Jonas Buldanis, Leonas Virkutis, Antanas Žoromskis, Petras Lukašiūnas, Albertas Piebalgis, Petras Raudašteil, Jonas Steponaitis, Juozas Tumavičius, Petras Freitag, Povilas Jasienskis, Pranas Uksas, Juozas Mačernis ir Danielius Martinaitis. Keliolikai duota pataisos.

GARDINAS. Slonimo apygardoje ledai išmušė 600 dešimtinių javų ir 500 dešimtinių pievų. Nuostoliai siekia šimto tūkstančių rublių.

PRUSŲ LIETUVOJE. „Birutės'' vakaras. Liepos 2 d. Ragainėje tilžiškė „Birutės'' draugija kėlė lietuvių vakarą, anot Prūsų lietuvių betariant, šventę. Šventės programa: koncerto dalis ir Žemkalnio melodrama „Birutė''.

„Litwos'' redaktoriaus atitaisymas. „Litwos'' N10 buvo padėta žinelė, buk „vienas Vilniuje einąs lietuvių tautininkų savystovis laikraštis gavęs iš Vilniaus dvasiškijos tūkstantį rublių pašalpos'', nustojęs rašęs apie lenkininkų darbus. „Kur. Wil.'', pagrobęs tą žinelę, nuo savęs pradėjo spėjimą, kad tasai papirktasai laikraštis esanti „Viltis''. Dabar „Kur. Wil.'' N16 rašo gavęs iš „Litwos'' redaktoriaus-leidėjo p. M. Dovoinos-Silvestravičiaus atitaisymą, kad jis, dėdamas tą žinelę, **rašęs visai ne apie „Vilt''.**

KAUNAS. Liet. Dailės paroda. Iš gegužės 21 dienos iki berželio 17 d. Lietuvių Dailės Parodą aplankė apie 1.000 žmonių, iš tų 920 užsimokėjo inėjimo mokestį. Sulig tautos lankytojai skirstėsi šiaip: lietuvių 70%, lenkai 4%, rusai ir žydai 18%. Tarpe apsilankiusiųjų pažymėtini: Marijampolės lietuvių gymnazistų būrelis (14 žm.), kelių lietuvių liaudies mokyklų mokiniai, būrelis Vilniaus gub. lietuvių valstiečių ir kiti.

Vaikų manevrai. Berželio 16 d. apie 100 vaikų, prisirašiusiųjų prie vadinamosios vaikų kariuomenės, vedami dviejų mokytojų nuvyko visai savaitei Muravjovo liogerin, Nėrio pakrantėje, kur jiems tyčia pataisyta šėtros. Baigę tenai „manevrus'' jie nuvyks Peterburgan, kur bus visos Rusijos vaikų kariuomenės manevrai. Taip-pat ir iš Vilniaus iškeliavo vaikų būrys Varėnos liogerin.

KAUNAS. Kauno privatinę Adamčiko progymnaziją pabaigę kvotimus iš 4 kliasos mokslo 21 mokinys, jų tarpe lietuviai: Jonaitis Vincas, Nasvitis Juozas, Racevičius Aloizas, Šveikauskas Zigmantas, Švelnis Stanislovas

(«Viltis»)

ŪSAI, Naumiesčio ap. Šiame kaime viena dievobaiminga našlė Ona Muleikaitienė, laukdama vyskupo parvažiuojant, padarė iškilminguosius vartus ir viską gražiai išpuošė. Pravažiuodamas Jo Malonybė sustojo ties vartais ir palaimino šeimyną.

Juozas Užupis.

KETURVALAKIAI, Vilkaviškio ap. Pas mumis per Sekmines atsilankė vyskupas Antanas Karosas. Beveik trįs verstai buvo išpuoštas kelias gėlėmis ir buvo pastatyta treji vartai (Keturv-alakiuos, Geisteriškiuos, Balsupiuos). Vyskupą pasitiko ir prakalbėjo šių draugijų delegatai: „Žiburio'', „Blaivybės'', „Gyvojo Ražančiaus'' ir „Šv. Kazimiero''. Jo Eks. visas draugijas palaimino ir žmonių lydimas įvažiavo Keturvalakiuosna. — Turiu pasakyti, kad vyskupas Keturvalakiuos buvo jau viršaus 25 metų. **K. Baltrukonis.**

KALVARIJA, Suvalkų gub. Aprašysiu Tabarauskų kaimą Šitas kaimas yra nedidelis, ale kiek jame įvairumų, tai baugu ir šlykštu regėt ir girdėt. Beveik nėra tokios dienos, kad tarpe tabarauskiečių nebutų vaidų, barnių, o dažnai ir peštynių. Bylos čia paprastas dalykas, būk per dieną šitas kaimas turįs po 3 ir po 4 bylas. To viso priežastimi, sako yra tai, kad žmonės gyvena rėžuose. Taigi kaimui būtinai reikia išeiti vienasėdžiais.

J. Bendoraitis.

SEINAI. „Šaltinio'' redaktorius kun. Antanas Civinskas išvažiuoja gydyties užsieniuosna.

Jam nebėsant redakcijos reikalus ves redakcijos narys, p. Bronislovas Stosiūnas.

KVIETIŠKIS. Šiuo laiku mūsų apylinkėje labai pakilo arklių kaina. Ūkininkams patariama nesipiginti.

K. Senkus.

ŠAKIAI, Suv. gub. Šiame miestelyje atidaryta nauja sankrova — J. Senkaus. Tai vienatinė lietuvio sankrova visame miestelyje. Daugelis žmonių nekantriai laukia „Žagrės'' sankrovos.

Juozas Užupis.

MOCKAVA, Suvalkų ap. Apie Radziškius šiemet pradėjo siausti rauplės. Pernai tai nevieną iš aplinkinių ir į kapus nuvarė, o ypač iš mažiukų. Pas mumis tai ligai gera dirva, nes suaugę žmonės neina čiepitis, tik vaikus tai dar čiepina ir sako, kad užtenka vieną kartą per gyvenimą įsičiepinti. **K. Kalinauskas.**

PUŠALOTAS, Panevėžio ap. Čia yra vartotojų draugija ir elgetnamis, daugiau jokio viekimo. Rodos, butų inteligentų: kuningai, mokytojai, vaistininkas, raštininkai, vargonininkas — visi lietuviai; rodos, galima būtų surengti kadir vakarų-teatrų...bet lieka tik svajoti. Moksleivių kad ir būtų, bet vakacijas praleidžia pas „dėdes'', o savo kampelyje nepalieka jokio spindulėlio! Laikraščių šiemet ateina 150 egzempliorių, vienok tamsybės dar užtenkamai.

Į kolonijas Pušaloto parapijoj teišsiskirstė tik du kaimu: pernai Vildūnai, o šiemet Pušaloto miestelis. **J. Briedis.**

BIRŠTONAS. Amerikoje buvo tveriama lietuvių bendrovė nupirkti Birštono maudyklas, bet paskui jie nuleido rankas, nes atėjo žinios, kad Druskininkus nupirko rusų kompanija. Bet aš, šią vasarą atvykęs Birštonan gydyties, iš tikrų šaltinių sužinojau, kad Birštonas nenupirktas ir kun. A. Karvelio paragintas, pranešu apie tai visuomenei.

Antanas Krisčiukaitis.

PALANGA. Tai vienintėlis Žemaičių miestelis, gulįs prie juros. Miestelis iš vienos pusės apsiaustas jūra, iš kitos gi amžinai žaliuojančiu pušynu. Pušyne stovi Birutės kalnas. Ant kalno, vietoje senovės pagonų aukuro, stovi koplytėlė, Birute vadinama. Prie-pat Birutės kalno stovi grafo Tiškevičiaus namai. Palangoje yra daug vasarnamių ir jūrose maudyklos. Palangiškiams reikėtų turėti bažnyčioje geras choras, tuo tarpu gi giedama visai menkai.

Palangoje, kur lenkus galima būtų ant pirštų suskaityti, yra lenkiškumo žymė, nes iškabos visur su lenkiškais parašais. Einant į grafo sodą yra iškaba rusų, lenkų ir vokiečių parašais. Visiems uždrausta laužyti medžių šakas, vadžioti šunis; to, turbūt, neuždrausta tik žemaičiams, nes lietuviško parašo nėra.

Miestelyje yra 4-kliasė mokykla. **Ruibis.**

(„Šaltinis'')

† **Janis Poruks.** Berželio 11 d. Dorpato klinikoje pasimirė garsus latvių dainius ir rašytojas Janis Poruks, 40 metų amžiaus.

Slaptas susirinkimas. Berželi 11 d. vakare policija gavo žinoti, kad netoli Rygos prie Bukulto dvarelio esąs slaptas susirinkimas iš daugiau šimto žmonių Artinanties policijai susirinkusieji išbėgiojo į visas šalis. Pasisekė suimti 2 mergini Emiliją Apin ir Kristiną Lamstį. Abi nugabentos į kalėjimą. Po jų išklausinėjimų padarytos kratos ir suimta kokie 10 žmonių.

Irgi protestas. Dabar moterims mada nešioti siaurus sijonus. Dėlei šito Peterburgo, Maskvos ir Lodzio fabrikantai indavę protestą Paryžiaus madų siuvėjams. Fabrikantai nurodą, kad dėl dabartinių siaurų moterų sijonų reikalinga tik 4 ligi 5 aršinų audimų, kad seniau reikėję net 10 aršinų. Dėlei šito vilnų audžiamiems fabrikams apyvarta sumažėjus ant pusės; prie tokių aplinkybių reikėsią sumažinti ant pusės ir fabrikų darbininkų skaitlių.

Kova su užrubežiniais emigrantų (išeivių) kontorais. Visiems krasos ir parubežiaus viršininkams anot „R. W.'' įsakyta stropiai daboti, kad per rubežių neįneitų pakvietimai įvairių užrubežinių kontorų, kurie išvilioja Rusijos valstiečius kaipo emigrantus į svetimas žemes. Toks įsakymas esąs duotas todėl, kad šitokiems išviliotojams esąs nedoras tikslas — ekspluatuoti (išnaudoti) Rusijos darbininkus.

Rygos apylinkėse jau prasidėjo šienapjutis; žolės slėnesnėse vietose priaugo nemažai. Laukiama taipogi neblogo derliaus uogų ir sodnų vaisių.

Pasiutę šunįs šiemet jau yra Rygoje aprieję 58 žmones, tuotarpu 1910 metais — 44, 1909 m. 11žm., 1908 m. — 35 žm. Dabar prasiplatino kvaila mada vedžiotis šunis su savim: kiekviena senmergė vaikštinėja po miestą vedina po vieną arba net po du šuniuku ant virvelės. Vasarą nuo kaitros riebųs šunįs greit pasiunta ir daug nelaimių pridaro. Todėl miesto valdyba ketina neužilgo paliepti gaudyti visus palaidus šunis netik anksti rytą, bet ir per dieną. Šunų per vasarą nereik šerti su mėsa, ir kas savaitę patariama davinėti ricinos (kas torkos), kad nepatraktų.

Sėmenų kainos Rygoje vidutinės. Perka daugiausiai vietiniai fabrikai, bet neperdaug mokėdami, 2r. 25 kap. — 228 už pudą. Linų ištraiškos parduodamos 1 rb. 8 kp. pūd. Pluošto (kanapių) kainos laikos tvirtos: už birkavą mokama 42—44 rub. Paskutiniuo laiku vietiniai fabrikai pradėjo daugiaus reikalauti pluošto, darbai pasididino.

Taipgi tartokai darbuojas intemptinai, gamindami daugybę statomosios medžiagos, kurios kaskart daugiaus reikalaujama ant vietos, taipogi dideliausiais laivais gabenama užsienin, ypač Vokietijon ir Anglijon.

Naujos rūšies kuliamųjų mašinų lokomobiliai-pečiai. Nesenai buvo regėti kaip Rygos gatvėmis ėjo pats ir traukė su savim kuliamąją mašiną naujos rųšies lokomobilis. Mašina atgabenta iš užsienio ir čia sustatyta, važiavo į Šenbergą. Atsiėjus 6500 r. Šiokios mašinos dabar esą madoje terp žemdirbių.

Choleros belaukiant komitetas rūpinimosi žmonių sveikata nutarė įrengti laikinius ligonbučius (barakus) sekančiose vietose: Remersgofe 4 lovoms, Kurtengofe, Bolderaa, laikyti felčerius. Be to stotyse: Kurtengof, Oger, Ringmundsgof stovės visados po vieną vagoną vežiojimui į Rygos ligonbučius susirgusiems cholera.

Liaudies universitetą ketina įsteigti Rygoje latvių apšvietos draugija, pasiuntusi nesenai vieną mokytoją į Daniją ir į Finlandiją, kad ten jis susipažintų su panašiomis įstaigomis.

Kuršan šią vasarą važiuoja profesorius Setelė iš Helsingforso (Finland.) tyrinėtų livų kalbos ir tautos liekanų. Livai yra baigianti nykti tauta, gyvenusi seniaus tarp Kuršo ir Vidžemės gubernijų. Dar galutinai nenutarta, prie kokios kilmės jie prigulėję: finų ar lietuvių.

Pernavoje 3 d. berž. policija paėmė parašą nuo rusų klubo, kad neišdavinėtų niekam kningų iš savo bibliotekos. Tokie pat parašai pareikalauta nuo visų vietinių draugijų turinčių kningynus: vokiečių sąjungos, blaivybės draugijos ir kitų.

Volmare nesenai daromos buvo kratos apšvietos draugijoje „Darbs'', paimtos gromatos, raštai, bet nieko intariamo nesusekta.

Dorpatas. Policija padarius reviziją studentų draugijose ir rateliuose. Pasirodę, kad tik vienai igaunių studentų d-jai buvo leista atidaryti skaityklą. Atimti parašai, kad bibliotekos ir skaityklos bus uždarytos lig gavus tam tikrą leidimą.

(«Rygos Garsas».)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Girtuoklybės platintojai. Sulaukęs, žmogus šventadienio, išeini kur į mišką pasilsėti, pakvepuoti šviežiu oru. Nespėjai dar ir atsisėsti, tuojau, žiūrėk ir beatsiskubina kokia žmogysta su pilnu maišu ant nugaros ir siūlo tau alaus, degtinės ar paperosų; jeigu atsisakai, dar tave pašieps, iškolios visokiais negražiais vardais. O tų nuodų išnešiotojų visi Rygos apylinkės miškai pilni. Turbut naktį jie suneša miškan ir inkasa į smiltis, nes teko matyti, kaip kasa iš smilčių ir vėl pripildo ištuštintus maišus. **Regėjęs.**

Rygos skaityklos ir bibliotekos. Pagal policijos surinktas žinias dabar Rygoje yra 41 skaitykla ir biblioteka.

Kova su elgetomis. Prasidėjus vasaros laikams ir atsidengus netoli Rygos pajuriais maudyklėms, kur suvažiuoja daugybė ponybės, daug atsirado elgetų. Policija pradėjo juos gaudyti, keliems net protokolus sustatė ir davė į teismą už elgetavimą.

Konfiskavo dienraštį. Latvių dienraščio „Jauna Deenas Lapa'' N145 tapo konfiskuotas, kaip manoma, už įžanginį straipsnį apie mirties bausmes nuo 1905 m. ligi 1910 metų.

Siuvėjų streikai. Prieš pačias Jonines žymiai pasididinus siuvimo darbams, siuvėjai darbininkai pradėjo reikalauti padidinimo užmokesčio, o darbdaviams nesutinkant — streikavo. Daugumą siuvėjų-darbininkų reikalavimą — darbdaviai išpildė.

(«Rygos Naujienos».)

Iš Amerikos.

Demokratų katechizmas. Žinomas demokratų partijos vadovas W. J. Bryan apskelbė trylika klausimų, kuriuos turėsiąs atsakyti kiekvienas iš statomųjų nuo demokratų partijos kandidatų į prezidentus ateinančiams 1912 metų rinkimams. Tarpe klausimų yra šie svarbiausi: ar prezidentas rūpinsis sutvarkyti Amerikos muitus, ar stengsis sulaužyti trustų galybę, ar leis filipinų saloms atsiskirti nuo Amerikos ir ar priims 1908 metų demokratų platformą kaslink įsteigimo darbininkams apsaugos skyrių fabrikuose.

Vabalas sustabdė vestuves. Wilmington, Del. buvo surengtos iškilmingos vestuvės tūlo episkopalų kuningėlio Shipler iš St. Louis. Šliubą turėjo duoti vyskupas Kinsman. Bet netikėtai vyskupui bevaikščiojant pabaliais inkando jam į kelį koks ten mažas vabaliukas. Koja pradėjo tint ir vyskupas taip pavojingai susirgo, kad daktarai jį nugabeno ligonbutin iki rugsėjo mėnesiui. Kas tas vabaliukas, dar neištyrė. Bet iškilmingos kuningo vestuvės nebeįvyko.

Gydė vaiką. St. Louis, Mo. tapo areštuota tūla moteriškė Farra Adekel už nuožmų apsiėjimą su savo 6 mėnesių kūdikiu. Išsiaiškino štai kas. Moteriškė yra graikė. Ji netikinti į Amerikos daktarus, todėl susirgus kūdikiui ji inkaitino iki raudonumo vynį ir kūdikio smilkiniuose išdegino du kryžiu. Taip esą Graikijoje vaikai gydomi pas kaimiečius. Moteriškė dabar kaltinama už pasikėsinimą nužudyti vaiką.

Dar apie boykotą unijose. Šią nedėl išnaujo paimta byla apie darbininkų vadovus: Gompersą, Mitchellį ir Morrisoną, kurie anais metais užgyrė unijose boykotuoti žinomą St. Louis pečių kompaniją Bucks. Nors teisėjas Wright buvo juos išteisinęs, Washingtono distrikto teismas išnaujo pakėlė bylą, kad kaipnors teismiškai išrišti klausimą: ar valia unijoms boykotuoti neprielankias unijoms pramones.

Readingo kompanija po teismu. Patraukta į federališkąjį Philadelphijos teismą žinoma turtinga Readingo gelžkelių kompanija, kurią skundžiama, jog ji slaptai po savo priedanga sutraukusi apie dvidešimtį įvairių pramonijos kompanijų, kurioms pervežioja po Ameriką tavorus už tam tikras daug pigesnes kainas.

Kareiviai da stovės parubežėj. Dalykams virtus į blogesnę pusę Mexikoje ir mūsų valdžia nusprendė būt ant atsargos. Valstijų departamentas vėl sulaikė kariuomenę Mexikos parubežiais, ypač Arizonos valstijoje. Būsią laikomi kareiviai netoli Mexikos, iki tenai nusistovės bruzdėjimai.

Sudegino senus piningus. Washingtone sudegino pereitą savaitę pasenusių valdiškų piningų akcijose. Viso sudeginta vertės dviejų bilijonų dolerių. Nors piningai poperiniai, bet juos degino kelias dienas, kadangi jų buvo tiek daug, kaip geroki du tonai anglies.

Valdžia turi kontroliuot kainas. Vyriausis Amerikos prokuroras Wickersham, kalbėdamas Duluth, Minn. advokatų susirinkime, pasakė, jog netolimoj ateityj Amerikos valdžia nustatysianti kainas ant visokių gyvenimo produktų, taip kad krautuvėse žmonės pirkdami daiktus turės mokėt tik tiek, kaip dabar va krasoje už siuntinius. Duok Dieve, kad jo balsas butų ne melagingo pranašo!

Norėjo išdinamituoti pramoninką. Los Angeles priemiestyje Pasadena kaži-kokių nežinomų padėta bomba ties namais pramonininko Davis. Sprogt, tai sprogo, bet nelaimės neatsitiko, tik pramonininko namą apnešė dulkėmis. Manoma, kad tai buvo pakeršijimas kokių nedabrendėlių.

Tai bent dirmavojo! Chicago, Ill. žinomos „Šventojo Ziono'' sektos vyskupas Voliva, garsingojo Dowie inpėdinis, dirmavojo savo pasekėjus. 48 minutų laiku jisai pabučiavęs dirmavodamas 286 vaikus. Tokio dirmavonės rekordo Amerikos laikraščiai dar nežino. Bet būta už ką ir darbuotis: per tą dieną jo krepšiukan sumesta esa $27,500 aukų.

Moterų kojos einą storyn. Pirkliai tai geriausis barometras. Boston, Mass. susivažiavo visos Amerikos čeverykų manufaktoriai. Tarp ko kito jie praneša akyvą faktą, kad paskutiniu dešimtmečiu Amerikos moterų kojos einą vis storyn ir storyn. Tą jie patyrę iš to, kad senosios moteriškų čeverykų mieros dabar visai nebetinką.

Aligatorius užmušė vaikus. Lake Village, Ark. negro Amos Smith du vaikučiai pabėgo pavakaryj arti upės ir ėmė teškenti į vandenį. Staigu iššoko iš vandens didelis aligatorius ir taip smarkiai pašlavė su uodega, kad abu vaikiukai tapo užmušti ant vietos. Žvejai pamatę bėgo gelbėti, bet nebesuspėjo.

1000 benamių. Šiaurinėje Michigano valstijos dalyj susirinko daugiau 1000 žmonių, kurie per girių gaisrus pražudė savo namus. Dabar jiems vagonais vežama suaukuoti grūdai ir drapanos iš kitų valstijų nuo geros valios žmonių.

Chinų daktarams mokykla. Prie Cambridge universiteto Mass. valstijoje rengiama mokykla, kurioje išimtinai mokįsis daktarystės chinai studentai, atvykę čionai iš Chinijos, po amerikoniškų profesorių priežiūra. Chinijoj dabar esąs įsteigtas universitetas (pirmutinis dar) dėl mokinimo daktarų, bet tenai nėra nei kam mokinti. Todėl pirma išmokįs keliolika daktarų Amerikoje, o tie paskiaus važiuos į savo kraštą mokintojauti. Ypatingai bus studijuojama buboniškosios plėgos epidemija, kuri Chinijoje milijonus žmonių nuvaro kapuos.

Twaino turtai. Stamford, Conn. pilnai apskaityta, kiek velionis Amerikos humoristas rašytojas, Mark Twain paliko turtų. Viso likta nejudinamosios nuosavybės apie $600,000. Iš tų valstijai reiksią mokėti taksų $5,167, 01.

Kas suardė laivą „Maine''? Buvo pranešta, jog laivas „Maine'', kurį dabar baigia traukti Kuboje iš vandenų, buvęs sudraskytas iš vidaus, taigi iš savo sukrautojo dinamito. Tuojaus Ispanija oficiališkai pareikalavo, kad Amerika atšauktų priekabę, būk tą laivą ispanai suplaišę karėje su amerikonais už Kubą. Bet štai nauji ekspertai atrado, kad laivas visgi buvo suplėšytas iš oro. Reiškia, jį suplėšė ispaniečių kareivių pakišta mina.

Konsulai apie cholerą. Amerikos konsulai prisiuntė Washingtonan raportą iš Rusijos, kad nelabai reikią tikėti Rusijos valdžiai, kuri sakosi, jog Rusijoje choleros nebėsą. Konsulai patįs ėmę tyrinėti ir suradę, kad įvairiuose miestuose cholera pasirodžiusi, ir todėl pataria būti atsargesniais su ateiviais iš Rusijos. Anot konsulų šiuose miestuose cholera viešianti: Peterburge, Vytebske, Astrachaniuj, Novo Cerkaske, Kostromoj, Kozare, Samaroj ir Ufoj.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

CHICAGO, ILL.

Tarpe mūsų Chicagos lietuvių labai paprastas dalykas davinėti bosams (darbdaviams) kyšius, ir jau nėra galimas daiktas uždyką darbą gauti tokiose dirbtuvėse, kur lietuviai dirba Armour & Co., ant 47-tos gatvės, kur karus su ledais užpila, keli metai atgal lietuviai mokėjo už darbą po $20, ir to nebuvo dar gana, nes padirbę ilgiau turėjo duoti daugiau. O kas nedavė, toksai darbo nustojo. Kai-kurie lietuviai, norėdami užsilaikyti tame darbe jau buvo indavę pa $50 ir $60. Vienas lietuvis, matydamas, kad jau nebėra galo kyšių davimui, užpykęs pajieškojo savo piningų per teismą. Teisme lietuvis bylą pralošė, ir dar savo kelius dolerius pridėjo į teismą eidamas. Iš tos priežasties kompanija gavo žinoti, kad tas „boselis'' tiktai tokiems duoda darbą, katras turi $20, tai kuogreičiausiai tą „boselį'' prašalino nuo vietos.

Geog. W. Jackson Inc. kontraktorius kasė tunelius po gatvėmis dėlei tavoro vežiojimo ir taipo jau tunelius dėlei miesto vandenio; pradžioje darbo labai daugelis dirbo svetimtaučių ir suvisu mažai lietuvių; tūli lietuviai, katrie tenai dirbo, matydami, kad mokestis gera, darbo laikas trumpas, tai pradėjo „bosus'' gaudyti ant gatvių, vestis į saliūnus ir tenai gėrimus pirkti, kad tiktai duotų darbą jų draugams. O ką lietuviai iš to laimėjo? Kada svetimtaučiai dirbo, tai penki darbininkai turėjo 9-nes pėdas iškasti, o lietuviai po porą metų laiko vėliau, penki turėjo iškasti jau 18-ką pėdų! Tai tau ir nauda iš gėrimų pirkimo ir kyšių davimo.

Illinois Tunel & Warehouse Co. Dock No. 1, irgi turėjo tokį „bosą'', kuris ėmė kyšius, tai yra po $10 už darbo davimą. Ir tas „bosas'' turėjo tokį lietuvį, Alex. Šimkų, kuris buvo jo agentas, nes jisai priėmė piningus ir padavė „bosui'', ir, žinoma, Alex. Šimkus, būdamas lietuviu, tai gavo tiek, kiek tiktai reikėjo tokių darbininkų tarpe lietuvių. Nes lietuvių paprastas būdas kyšius duoti už darbą. Minėtam augščiau „bosui'' neilgai ėjo „biznis'', nes vienas iš darbininkų liko neužganėdintas iš kokios ten priežasties; tas davė žinią į kompaniją, jogei „bosas'' ima kyšius per Alex Šimkų, už darbo davimą ir taipo jau padavė į teismą. Teisme nieko nelaimėjo, nes byla liko iš teismo visai išmesta, o kompanija tik išvijo tą „bosą'' su tuo lietuviu Šimkum, kuris buvo jo agentas. Ir taipo jau, kurius tiktai dažinojo, kad yra piningus davę už darbą, tai visus atleidė. Ir man teko suseiti stuboje su Alex. Šimkum, aš jo užklausiai: kokį gerą jisai padarė sau ir kitiems? Jisai atsakė, jog kas nori gerą darbą turėti, visi turi kyšius duoti. Jeigu yra tokia mįslis pas kiekvieną, kuris duoda „bosams'' kyšius, tai visi esate patįs save apgavę. Tenai, kur ima kyšius, yra darbas blogiausis; tenai nežiūri, ar tu dirbi gerai, tiktai žiūri, ar daug tu duodi; sustojai, tai tave atleis be jokios priežasties; nes žino gerai, kad bus toksai, katras duos. Ir po tokias dirbtuves „bosai'' apsunkina savo darbininkus su darbu, kiek galėdami, kada iš

tos priežasties daugiau darbininkų meta darbą. Pamįslykit, lietuviai, kurie duodate kyšius, kad iš jūsų priežasties kartais žmogus su šeimyna nustoja darbo, kuris buvo jo gyvenimo viltis; tas žmogus, netekęs darbo, iš tavo priežasties inpuola į vargą patsai ir jo visa šeimyna; kartais turi būti nevalgę šaltoje stuboje. Tai tokis nuskriaudimas žmogaus, aš mįsliju, yra blogiausiu darbu, kas yra galima padaryt. Aš žinau po dirbtuves, kuriose už kyšius yra darbas gaunamas tenai niekados darbininkai nedirba ilgai; kuris ir dirba, tai, žinoma, per pusę savo uždarbio pasidalina su „bosu''.

Ar nebutų laikas ir mūsų lietuviams pabusti ir tokį blogą papro tį mesti šalin. Yra matomas dalykas, kad nei vienoj vietoj kompanija nestoja už kyšių ėmikus, tiktai juos prašalina kuoveikiausiai, nes žino gerai, kad geras darbininkas nemokės piningų už darbą. Ir toksai „bosas'', kuris ima kyšius, tai nežiūri, kad būtų geras darbininkas ir būtų nauda iš to kompanijai. Tiktai žiūri, kad būtų daugiau jam pelno. Paimkim męs civilizuotų tautų darbininkus; tenai kyšių davimas „bosams'' nėra žinomas. Taigi ar vertas dalykas lietuviams taip pasižeminti ir duotis kokiam čiūtabakiui'' išnaudoti, kuris atlaiko „goodtime'' (gerus laikus) iš mūsų sunkiai uždirbtų centų. Aš mįsliju, jeigu tose dirbtuvėse, kur mūsų lietuviai dirba už kyšius, sustotų duoti, tai dirbtų, kaipo ir dirbę, ir būtų geriau gerbjami nuo savo „bosų'', negu dabar yra. Žinoma, Chicagoj yra daugelis lietuvių, kurie neduoda kyšių už darbą ir turi daug geresnius darbus ir mokesnį, negu tie, kurie duoda kyšius. O nemažas skaitlius yra ir duodančių. Aš atsišaukiu į tuos kyšių davikus ir paaiškinau, kiek aš galėjau, kokią skriaudą darote sau ir kitiems, jeigu nemokate, kaip reikia, savo sunkiai uždirbtus centus suvartoti, o duodate svetimtaučiui, nuo kurio esate kas-sykis paniekinti. Ar nelaikas būtų atsibusti mūsų lietuviams ir sunaudoti tuos piningus ant laikraščių, kningų ir kitokių tautiškų reikalų. O kada jau męs, lietuviai, ingausime apšvietimą, tai sunku bus kitiems mus išnaudoti.

A. B.

BROOKLYN, N. Y.

Liepos 15 d. p. Draugelio salėje atsibuvo Šv. Petro Draugystės susirinkimas, kurian buvo atsiųsta du delegatai iš konferencijos visų draugysčių ir perstatė reikalingumą prisidėti prie ateivių šelpimo, nes beveik visos kitos aplinkinės draugystės prisidėjo prie to naudingo darbo. Bet Šv. Petro Draugystė tą prakilnų sumanymą... atmetė ir da sukritikavo, kad „šitas naujas išmislas'' ištrauksiąs iš kiekvieno nario ant metų net po dešimtį centų. Ar tai juokas? Tai tau ir pasišventimas tautos reikalams!

Buvo dar įnešimas, kad salės savininkui piningais užmokėti už vietą, ką mitingus laiko, ir reikia atiduoti garbę salės savininkui, kad jis net už pusę mažiau nusileido, jeigu jam mokės piningais, o ne alų gers. Bet susirinkime pakilo didelis riksmas, girdi: „Tai ko męs čia ir susirinkome, jeigu negausime išsigert!'' Gaila žiūrint į tokį mūsų brolių prisirišimą prie to alučio.

J. K. Mikas.

CLINTON, IND.

Šis dailus miestelis daugiausiai ateiviais apgyventas. Tarpe 8000 gyventojų yra ir lietuvių — apie 50 šeimynų ir apie dusyk tiek pavienių.

Iš lietuviškų draugijų yra šios: 121 S. L. A. kuopa, 53 T. M. D. kuopa; tik pastaroji, kaip tik gavo Kudirkos raštus, tai dar nešaukė susirinkimų. Kai-kurie kartais klausiasi, kur galima būtų prie šios draugijos prisirašyti, bet nėra kas atsakyt. Viskas mat priguli nuo viršininkų darbštumo. O kaip mūsų viršininkai darbštųs, parodo šis pavyzdėlis. Sykį buvo kuopos pirmininkui priminta apie tankesnį mitingų laikymą, tai jis sumanytojus pavadino „vištomis kudakuojančiomis''. Taip tai mus gaidžiai tyli, o vištos nieko neiškudakuoja.

Yra čia dar Lietuvos Sūnų Draugystė, kuri tik susirgusius narius bent aprūpina su pašalpa. Primint gal reiktų bent šitą, kad šita draugystė įsitaisė tautišką vėliavą, bet ir tas neapsiėjo be didelės kovos su „vištomis'', kurios prisilesę „Keleivio'' išvirtos putros viską tautišką niekina, vely ėsą tuos piningus atiduoti „ant darbininkiškų reikalų.'' O užklausus, kas tie yra darbininkiški reikalai, nieko nežino atsakyti. Tokie tankiausiai, besigirdami darbininkų reikalais, kur buvę-nebuvę ir bėga pas kokį „darbininkišką'' Mauškį užsigerti alaus po nusilesimo putra. Žino dar tokie ir kazyromis palošti ir pažįsta gerai miesto belanges.

Pas mus darbų kitų nėra, kaip tik anglių kasyklose, kurių čia yra net 18. Bet dirba vos pusę laiko ir darbas gauti tai kaip aptiekoje — sunku.

Paukštukas.

CHICAGO, ILL.

Per liepos mėnesio karščius buvo labai didelis vargas ir mūsų žmoneliai, neturėdami kur dingt, kavodavosi saliūnų pavėsiuose. Bet ir čia nekokia prieglauda, nes juo daugiau žmogus save vėdina per burną, tuo labjau verčiasi prakaitas ir silpnina kūną.

Anot mūsų korespondentų, tai mūsų miestas labai giliai nuskendęs girtuoklystėje. Ar kas susipešė, ar ką pavogė, ar su moterims perdaug nebe moteriškai pasielgė, tai vis kalti tie tamsuoliai ir girtuokliai. Aš kaltinčiau labjau mūsų inteligentus ir kuningus, kurie per balius ir susirinkimus jokiu būdu negali apseiti be to keikiamojo «miežio grūdo». Praščiokėliams to tik ir reikia, nes mato, kad «apšviestūnai» nuo stiklų nesipurto, nors girtukolystę susiriesdami keikia. Oi laikas būtų mūsų inteligentams pagalvoti apie blaivybės draugijų užvedimą!

J. Guodžiūnas.

SEATTLE, WASH.

Draugystė D. L. K. Gedemino, susidedanti vos iš 65 narių, apsigyvenus tolimoj vakarų šalyj, ant kiek galėjo patėmyt visuomenė, bėgiu paskutinių 5 metų savo gyvavimo, gana atsižymėjo gausiomis aukomis ant visokių tautiškų reikalų, kaipo tai šelpimo revoliucijonierių, kankinių, statymo tautiško namo, leidimo Kudirkos raštų ir kitokių panašių tautos reikalų; gal nesuklysim neikiek parokuodami, kad pasiun tėm kasmetas suvirš $100, ir vienok da tuom nepavargom, ir skaitom sau už priderystę, tuos reikalus šelpti; pagal išgalę ir ant toliaus. Vienok nenoroms skverbiasi mums klausimas: kas dedasi su tūkstančiais mūsų draugysčių rytinėse valstijose, susidedančių iš 300 iki 500 narių, iš kurių suvis maža dalelė pasirodo kadanekada kokiomis aukomis, o didžiuma visiškai nieko neveikia? Įstatymai gi, beabejonės, visų lygiai rodo: šelpti tautiškus reikalus ir platinti apšvietą, ir be abejonės visų lygi priderystė tuos reikalus remti. Taigi ir dabar, ant atsišaukimo, tilpusio «Vienybėje Lietuvninkų» kaslink sušelpimo pavargusių mus brolių ateivių, kuriuos už maž ką grąžina atgal, ypatingai iš New Yorko porto, visoms draugystėms reiktų atsižvelgti; mums būtinai reikia užlaikyti ant Ellis Island atstovas, ką kitos tautos senai jau turi padarę, o tam būtinai reikalingi piningai. Taigi, broliai, stokim į darbą visi išvien, be skirtumų partijų ar pažvalgų; kiekvienas prisidėkim su savo dvylekiu, o lengvai ir nejausdami sau jokios skriaudos tą nuveiksim. Tik kios skriaudos tą nuveiksim. Tik, gu tik maža dalelė, tai bus sunkiau, ir save skriausdami, tai vis mažai ką galėsim nuveikti.

Draugystė D. L. K. Gedimino savo piknike liepos 4 d., 1911, surinko tam reikalui nuo geros valios tautiečių aukų $16, ir iš išdo savo draugystė paskyrė $25; tai viso susidėjo 41 doleris; tų piningų išpirktą money orderį ant vardo išdininko p. V. Daunoro (229 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.) pasiuntėm finansų raštininkui p. J. Jukeliui (443 W. 52-nd str., New York, N. Y.). Prieg tam dar draugystė paduoda, kaipo klausimą, dėl apsvarstymo visuomenei: ar ne butų naudinga, kad jeigu susirinkus kiek piningų, atsakantis iš mus tautos inteligentas, rašytojas, pažįstantis šiandieninio Amerikos darbininko, ypatingai ateivio gyvenimo sąlygas, aprašytų plačiai jo padėjimą, su nurodymu, kad ta emigracija, tai yra tik suvedžiojimas tamsių darbininkų, išnaudojimui, sumanytam per garlaivių kompanijas ir Amerikos darbdavius kapitalistus. Plačiai aprašius paskleisti tą kningą dovanai po Lietuvą tarp mus tautiečių, o tuom mažu kiek prigelbėtume išsklaidyti tas klaidingas žmonių svajones, apie aukso kalnus Amerikoje ir sumažintume skaitlių tų nelaimingų ateivių. Beabejonės priderystė kiekvieno paduoti ranką skenstančiam. Bet prieg tam bandykim, ar nebus galima užtverti tvorą nuo tos prapulties. Ar nebūtų tas pritinkama ir parankiau apie tai pasidarbuoti T. M. Dr—tei?

Visiems aukavusiems piknike 4 d. liepos, varde pavargusių ateivių, draugystė D. L. K. Gedimino ištariai širdngą ačiu.

Draugystės sekr. **A. Kalvaitis.**

LEWISTON, ME.

Liepos 10 d. norėjo ant visados užbaigti savo gyvenimą lietuvė mergina Br. Vaitekaitė. Ji dirbo pas tūlą anglą už tarnaitę; panedėlyj apie 9 val. ryte, ledininkas pamatęs ją raičiojantis šale tvoros, pasakė tų namų gaspadinei. Tuojas pašaukta gydytojas, paskiaus išgabenta į ligonbūtį; ligonbūtyje dvi dienas pabuvus, visai atsitaisė ir vėl nuėjo dirbti. Nuodai jos buvo imti, vartojami nuo blėdingų vabalų bulvėse. Prieš nusinuodijimą parašė du laišku, vieną gaspadinei, kitą tėvams; tėvams tarp kitko rašo: «nepykite, kad taip padariau, mane privertė išeit iš šito svieto tas prakeiktas francūzas. Sudiev visiems». Mat ji ilgą laiką vaikščiojo su tūlu francūzu; nedėlioj prieš nusinuodijimą ji pamatė francūzą su kitom dviem merginom vaikščiojant. Tas viskas turbūt ją ir privertė prie pasikėsinimo žūdyties.

Pastaruoju laiku čia buvo labai daug vestuvių; vienas apsivedė net nepilno proto; apie vestuves nėra reikalo nei rašyti, nes visi žino. Mat lietuviai tarp miškų užaugę, tai ir Amerikoje taip elgiasi, kaip ir miškiniai, o ypač įsigėrę.

Bet iš visų vestuvių vienos ir paminėjimo vertos — tai Jono Krapovicko ir Emilijos Sabaliauskaitės; vestuvės buvo be jokių bažnytinių ceremonijų, pas teisėją. Vestūvėse nebuvo matyti girtų, visi gražiai linksminosi, ant galo sumanius paaukavo sušelpimui kalinių; išviso suaukavo 8 dol. su centais. Piningai pasiųsta «Kovos» red.

Darbai šiuom kartu eina menkai.

Lazdynėlis.

DETROIT, MICH.

Iš Detrojaus atsitikimų praeitu laiku mažai kas buvo rašyta. Bet čia naujienų pasitaiko daugiau, negu kur kitur, tik matyt nėr kam pranešti visuomenei apie tai. Patėmijęs, kad čia lietuviai grumiasi iš prietarų, pradėjau arčiau prisižiūrėti jų darbavimuisi, taigi nuo šio laiko bandysiu pranešti žinutes, kiek pasiseks dasižinot ir suprast.

Neminėsiu čia senai atsitikusius dalykus, apie kuriuos taipgi mažai kur buvo minėta, priminsiu dabar apie ginčus, surengtus 11 d. berželio, kurių tėma buvo tokia: «Katras mokslas teisingesnis — mokslas laisvamanių ar mokslas Romos katalikų». Minėti ginčai buvo gan plačiai garsinami ir kiek teko dažinoti net atsiliepė į dr-tę Šv. Jurgio ir Juozapo (Surengė ginčus 15 kuopa S. L. L. (laisvamanių) ir 116 kp. L. S. S.--socialistai). Leido delegatus ypatiškai užkviest ant ginčų ir kad pastatytų nuo Romos katalikų pusės žmogų, katras gerai supranta ir žino tą mokslą girt arba išrodinėt laisvamanių mokslo klaidas. Bet nežinia dėl kokios priežasties iš katalikų pusės nieko nebuvo, nepaisant kad čia randasi keletas ir gana atsakančių lietuvių klerikų lenkų seminarijoj Orchard Lake, Mich. Vietinių parapijonų keli ėjo pas kun. Valaitį kviesti, kad stotų į ginčus su laisvamaniais, nes kun. Valaitis kiek laiko atgal sakydavęs, kad esąs mokinęsis 18 metų, žinąs surėdymą pasaulio ir Dievo, galįs eit su bile kuo į ginčus. Bet perskaitęs nuo laisvamanių užprašymo laišką, pasakė, kad nesiąs.

Atėjus paskirtai dienai žmonių prisirinko gan diktas būrelis; stebėtina, jog moterų daugiau buvo, negu kad ant pirmiaus buvusių prakalbų. Nepaisant ant netikusios vietos, nes buvo sklepe — nežinia, gal per savininką buvo užtaisyta, kad lenkams buvo pavesta svetainė ant to paties laiko, kas lietuvius privertė eiti į sklepą. Klausytojai išrodė gana užimti.

Kalbėtojas apgailestavo, kad nėra nuo katalikų pusės žmogaus, nes jei sako ir nekalbėtų, tai nors čia pas stalą sėdėdamas pertikrintų, ar tikrai tas yra biblijoje, ką aš sakau. Tolesniai kalbėtojas aiškino, kaip apie dvidešimtį metų atgal bandyta užbėgti kelią pardavinėjimui lietuviškų biblijų; dvasiškija su Suvienytų Valstijų valdžios pagalba net sykiu buvę pas jį patį, tai yra M. Mockų, šnipinėdami iš Washingtono, kuriems visą dalyką išaiškinus, nusijuokę iš lietuviškos dvasiškijos, nėsą tikėjimas paremtas ant Šv. Rašto, o nori žmonėms pastoti kelią skaitymui biblijos. O to viso dalyko užmanytojas ir diselis buvęs kun. S. Pautienius, kuris vėliaus su pagalba kitų kuningų išleidęs antrą laidą naujo įstatymo lietuvių kalboje išguldytą vyskupo Juozapo Arnoldo Giedraičio, pridėdamas žodį «Biblija» kad žmonės mįslytų, jog tai jau ir čielą biblija turi. Nes sako, jei žmonės skaitytų seną ir naują įstatymą, tai dolerukų neneštų kuningėliams, o pastarieji neturėtų iš ko užlaikyti gaspadinių ir seserų. Kalboje perstatė dalykus taip, kad liko klausytojams svarstyti patiems, kur teisybė. Sako, Dievas yra viską žinantis, matantis, bet kada išgirdo apie Sodomą ir Gomorą, kad gyventojai veda ten paleistuvingą gyvenimą, tai tąsyk Dievas paleidio iš dangaus ant žemės paslus, ištirti, ar tikrai tai yra. Tas parodo, kad Dievas danguj būdamas nežino, kas dedasi ant žemės, jei tokį žygį sau darė, vargo, kentė; ir kada atkeliavus prie Loto namų, radus duris uždarytas, nakvojęs Dievas su angelais patvoryj, negalėdami per duris inet. Tai, sako, klausimas: kaip jie iš dangaus lipinėjo, o per duris negalėjo inet? Ir daug tam panašių dalykų aiškino, kuriuos čia sunku surašyt.

Žmonės gana ramiai užsilaikė, išskiriant žinovą taktikos ir logijos, p. Šiugždą, kurį reikėjo net stabdyt, kad nešnekėtų, na o da būk esąs krikščionišku socialistu.—

Nesenai čia išėjo iš proto Juozas Mikutis. Kaip žmonės sako,--nuo gėrimo, nes kur eidavęs, ar guldavęs, vis turėdavęs šnapselio bonkutę kišenėj. Dabar vargšas randasi pamišėlių namuose.

Taipgi paskalas paėjo, kad laisvamaniai rengią kokį tai dalyką, kad net lietuviška dvasiškija imsianti judėt. Ateitis parodys.

Praeivis.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI.

Važiuojant per Franciją, nuo Paryžiaus iki Dižonui visur matyt gražiai žaliuojanti laukai. Perdėm trakynai ir gojeliai, bet didesnių girių, — kaip kad va pas mus Augštojoj Lietuvoj — nematyt. Pievos nušienautos, dobilai nupjauti ir kupsneliuose džiovinami. Iš žieminių javų beveik nieko nesėjama; prapleikesnis tai dar kviečiai, išdidžiai žaliuodami, ketina ūkininkui, už gražų išpurenimą žemelės, dailiai atsilygint. Iš vasarojaus galima pastebėti daugiausiai avižų. Avižos išplaukę; išrodo gi jos tokiomis, kaip pas mus «gudelės». Francūzai žoles stengiasi išravėt; kur būna prieinama, su tam tikrais prietaisais — ravi su prietaisais; kur prietaisų vartot negalima — rankomis. Tarpais avižose būna daug skaisčiai raudonų gėlių, nuo kurių laukas išrodo pažaruose, lig kad kartais dangaus horizontas saulutei nusileidus.

Daržovės visur gražios; prie to priskaitau naminius gegelius arba bulbas.

Tarpais išsidraikęs, lyg kaimelis, ir ten kas sklypas žemės — tai apvestas mūro sienele ir vaišinama vynuogės. Mažažemiai tankiausiai užsiima auginimu įvairios rųšies daržovių ir vynuogių, o didžiažemiai daugiausiai auginimu javų.

Šita Francijos dalis sodnų turi nedaugiausiai: šiaip tai yra sodneliai prie kiekvienų namų, kur tik yra sklypas žemės, bet sodnų dirvoje mažai. Dirvų su sodnais jau pradeda rasties ir Lietuvoj. Kauno gubernijoj pradedą tą daryt ir ūkininkai. Vilniaus gubernijoj, tai gal du-trįs dvarininkai, ypač Alaveckis, Trinkūnuose, Švencionių apskrityje.

Vėl gi ganyklų gyvuliams nematyt, nėr laukuose jokių gyvulių, apart krutamųjų. Krutamaisiais gyvuliais yra arkliai. Gyvuliai laikomi pūnėse.

Trilaukinio būdo apdirbimo žemės niekur nėra. Vedama ūkė pagal tam tikro naujosios gadynės būdo ir pamatinio žemės išnaudojimo. Kur-nekur atlapai guli baltoji šlyna, iš jos išdirbti puodai ir šukės turi didelę vertę. Dar tarpais yra kalneliai baltosios olos, francūzišku akmeniu vadinamos, kurią panaudoja statymui triobų.

Nepertankiausiai matyti dievnamiai, gerokai apsamanoję; galima spręsti, kad jie atstovauja nuo žilų laikų tą pačią tikybą.

Keliai nusodinti tankiausiai lakniausiais tapaliais; kur-nekur augštu medžiu nusodintos ežios.

Medžių veislės įvairios. Iš skujinių medžių — pušis, eglė ir kadugis. Kadugių labai mažai; pušaitės arčiau Paryžiaus auga, bet ne laknios ir gana apskurusios išrodo sulyginus su mūsų lietuviškomis pušimis. Eglės laikosi puikiai. Lankiųjų tapalų daugiausiai, bet yra įvairiausių lapuotų medžių: beržai, skroblai, lapai, ąžuolai, akacijos, obelįs, kriakšės, vyšnios irgi kartu išsidriekę su kitais medžiais.

Dirbtuves gana retai matai; tų skaitliuje tankiausiai malūnai. Čia beveik visoms dirbtuvėms panaudojama vandenio spėka; vandenio spėka naudojama šiokiu būdu: iš didesnio tvenkinio paskliundomis kasama kanalas reikalingo pločio ir ilgio iki tai vietai, kur manoma statyti turbiną. Nuo turbinos vietos suleidžiamas vanduo parankiausion vieton: upėn, ežeran ir tp.

Gelžkelis gerai įtaisytas nuo Paryžiaus iki Lauzannai. Expresai irgi taip jau greiti, kaip ir amerikoniški.

Didesniuose miestuose taip jau nemažai fabrikų, kurių kaminai dienas ir naktis vemia juodus dūmai ir reguliariškai rytais ir vakarais kriokia jų vamzdžiai tai pririšdami tai paliuosuodami kietarankį, nedykūną žmogų — darbininką. Iš didesnių miestų buvo tai Lauzanos tai Dižonas (Dijon). Artinantis prie Dižono ir toliaus važiuojant linkui Šveicarijos vis žemelė kaskart daugiau kalvomis nutupdyta. Per tai priseina pervažiuoti keliolika tunelių, bet jie vis neilgi. Iš priežasties didesnio skaičiaus kalnų ir kalnelių daugiau yra žemės nekrutamos, taip gi galima kur-nekur ir bandą pamatyti. Ypač dailu pasižiūrėti, kuomet augštesnę vietą užvažiuoji, o pakalnėje trakynai, upeliai ir dailųs vienasėdžiai.

Vėl laukuose įvaliai matyti įtaisyta irrigacijų; šuliniai tankiausiai artezianiški, kartais kasti šuliniai, bet mūryti ir su šlaitėmis, panašųs lietuviškiems. Retkarčiais matomos vėjinės pumpos.

Pakeliui apgarsinimai, tokie: 'Vichy' — minerališkas vanduo; 'Dubonnet' — alus; 'Menier' čekoladas. Vynų apgarsinimai ant kiekvieno restorano.

Sprendžiant gi apie patį žmogų daug ko pasakyt negalima nesusitikus su juomi arčiaus. Žmogus, išrodo pagal to visko, ką jis daro; nėra atsilikusių nuo laiko reikalavimo. Pastebėjau keletą laukų darbininkų, kurie tarpupietės laiku, susėdę ant pievutės, užsivožę skėčiais., kningas beskaitą. Pamaniau sau: o jeigu čia būtų arti saliūnas, ar jis jiems kningą pavaduotų? Atsakymo neradau.

———:———

Šiapus Pontalier, Lauzannos linkui, nuo Pontarlier pusės kilo-

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

Aldonai negalima buvo nieko užmesti. Tai ne ta miesto panelė, kuri stengiasi visomis išgalėmis sau ir kitam jungą ant sprando užkrauti. Ogintas jai labai tiko, bet niekuomet per galvą nepraėjo mintis, kad jis galėtų kuomet jos vyru būti. Dideliais buvo draugais ir tėvai nedraudė to draugiškumo, nes žinojo, kad Ogintas niekuomet jų vienintelės dukters nenuskaus ir neužgaus.

Patsai pasitikėjimas kartais pasiekia tokias žmogiškumo ribas, kuriose apsireiškia tikra žmogaus žmogiškoji siela ir jos dieviškas prakilnumas ir priežodis *Homo homini Deus est* rodos neatjaustinais žmogiškumo teisės ir doros supratimais gyveniman vykdomas. Ir svarstydamas tuos «anormalinius» žmogaus sielos apsireiškimus jauti, kad žmogaus sielą veda kaž-kokios bevardės ir bespalvės galybės. Rodos, kad dar negimę mūsų vaikai paduoda seniai mirusiems prabočiams rankas ir aname nežinios pasaulyje tveria sutartį, kad valdyti mūsų sielomis, skina ateities takus naujam gyvenimui naujas savo sielas to gyvenimo pamatan dėdami. Ir virpa širdis, kuomet pajunta tą maloningąją globą:— anų dar negimusių gyvybių jėgą ir seniai mirusiųjų galybę. Ji aiškiai supranta, kad mirę niekuomet nemiršta, jie amžinai mumyse gyvena tam, kad iš mūsų tverti naujas naujais pamatais gyvenimas...

Ilgai priešinos Ogintas Korsako užpuolimams, bet galų-gale turėjo atsigulti lovon. Temperatura staigiai pakilo ligi 38 laipsnių. Nepratęs lovoje ištisomis dienomis gulėti, nuobodžiavo, bet tikrai draugiškas Aldonos jausmas sulaužė salono papročius ir nuvedė ją Jurgio kambarin — prie ligonio lovos.

Nustebusiomis akimis žiūrėjo Jurgis į Aldoną ir virpančiu balsu užklausė:

— Kuo užsipelniau tą malonę?

Aldona pažvelgė į jį išmėtinėjimo žvelgėsiu, lyg kad būtų ją užgavęs ir tyliai pratarė prie lovos sėzdama:

— Malonių nepripažįstu... Žmogiškumo styga virpa krūtinėje... Ligoniui nuobodu vienam, atėjau sunkių minčių išblaškyti, žinoma, jeigu tą pajėgsiu...

— Vienas tyras noras daugiau vertesnis, negu...— neužbaigė, karščio vilnis ir šaltų šiurpulių banga užpylė visą kūną.

— Kas tamstai?

— Kaž-kas visu kūnu slankioja...

— Pašauksiu tėvelį.

— Ne, ne, nereikia.

Tyla užgulė kambaryje. Sutemos pamažu leidos pro langą ir gobė visą kambarį.

— Užžibįsiu lempą.

— Ar tamsta nėmėgi sutemų?

— Sutemų?... Kodėl?...

— Tuomet taip gera galvoti, austi niekuomet neužbaigtiną troškimų-svajojimų juostą...

— Tai tamsta moki svajoti ir trokšti? — nustebo Aldona.

— Be svajojimų ir troškimų gyvenimas nepilnas. Kas nesvajoja ir netrokšta, tas tik vienomis vėžėmis per gyvenimą eina, aš-gi noriu savo kelionę plačiu vieškeliu atlikti.

— O apsivylimai?

— Be apsivylimų negali būti svajojimų ir troškimų... Apsivylimai tam reikalingi, kad sustiprintų troškimų paslaptybes... Žmonės pasakoja, būk apsivylę jie jau nemoka nei svajoti, nei trokšti... Tas netiesa... Jie dar giliau ir sopulingiau trokšta ir svajoja, tiktai slepia nuo savęs tuos troškimus ir svajojimus, žaidžia su savimi, patys save prigaudinėja, nejučiomis stengiasi nesavimi būti, prievarta velka nuo savęs žmogaus rūbą...

— Bet troškimai ir svajojimai kartais labai kankina žmogų...

— Kančiose ir apsireiškia žmogaus gyvenimo pilnybė. Ir toms kančioms vaistas surasti galima...

— Nepažįstu jo.

— Pasibelsk į liūdėsio bažnyčią ir pasisemk iš jo šaltinių jėgos gyventi ir jausti. Nes kas be jausmo gyvena, tam sesiai vieta kapų ir tuštybės viešpatijoje, jis jau gyviems nebereikalingas, nes gyvieji jam nereikalingi...

— Iš liūdėsio bažnyčios šaltinių jėga semties... Nemoku suprasti... Juk liūdėsis tai ir yra svajojimų skraistė...

— Ne, ne!... Svajojimuose, yt veidrodyje, atsispindi tikroji žmogaus siela, apsireiškia jo gyvenimo tikslai... Liūdėsis — tai nusuprastina jėga, kuri kiekvieno gyvo žmogaus sieloj gyvena ir jam stebūklingą jėgą suteikia... Liūdėsio priežastįs, takai ir rūšys negalima jokion mokslo teorijon įsprausti. Yra sopulio stokos liūdėsis, yra sopulio perteklio liūdėsis, yra svajojimų, minčių, laimės, meilės, maldingojo ekstazo liūdėsis... Yra liūdėsio liūdėsis, kuomet dvasia-karalius visatos liūdėsiu liūdi... Dar-gi skaisčiausios žmogaus laimės aukštybės liūdi, nes aukštesnių tos aukštybės laimės laipsnių atsiekti nemoka, ar negali, ar nedrįsta kilti į svaigulingas laimės dausas...

— Kur laimė rasti galima? Ar ji iš liūdėsio varsų gema, ar purvinomis rankomis ją kas suteikia, nes, man rodos, laimė ir meilė — tai du žodžiu žmonijos žodyne labiausiai purvais apdrapstytu...

— Skaudi teisybė!... Laimė!.. Laimė — tai ne by kas!... Ir kas jos slaptosios prasmės ir įpatybės nesupranta, tas jos niekuomet neįgys, nes nežinos kelio, kokiu į ją eiti... Laimė ir meilė — tai nuožmiausia kova, kokią veda žmonija dėl jiedviejų, bet nesamojingai... Takų čia nurodyti negalima, nes juk kiekvienas laimę ir meilę kitaip supranta ir jaučia...

— Tad kur tas takas, kuris į jiedviejų dangų veda?

— Žmoguje! — trumpai atsakė Jurgis.

— To maža, tą aš žinau... Žmogus tokia milžiniška didybė ir jame daug lengviau suklysti, negu nepraeinamuose Amerikos miškuose.

— Kovoti už ir dėl laimės reikia... Reikia save savyje surasti, one tarp svetimo sau gyvenimo... Didžios kovos reikia laimei įgyti. Man kartais rodos, kad pasakų pasaulis kelias iš praeities ūkanų ir tose neaiškiose legendose apie mūsų prabočių laimę slepias tikrasai kelias į jos dangų... Žinau ir jaučiu, kad kaž-kokios kenksmingos iš praeities jėgos reikia sulaužyti, įveikti, jos savo valdiniais padaryti, kad laimė atsiekti...

— Sunkus tai kelias...— atsiduso Aldona.

— Ir vėl rodos man, kad dėl laimės neužtenka ji atsiekti, bet atsiekus reikia ji išnaudoti ir suvartoti. Ir reikia mokėti išnaudoti, suvartojant reikia nuolatinė kova vesti, reikia nuolatos budėti ir tinė kova vesti, reikia nualatos budėti ir prie laimės vartų ant sargybos stovėti... Sunkus tai darbas, bet vis-gi jis darytinas. Verta už ją kovoti, verta dėl jos kentėti, nes kovojant ir kenčiant žmogus pilna ėsybe gyveni, viskas gyvas tavyje gyvena, veikia, budi. Ii tas kurs kovoja ir kenčia, ilgisi laimės ir apie ją svajoja, jos trokšta, tas niekuomet nepatirs dvasios *Stillstando* — paskutinės gyvybės laiptų lentos...

Jurgis nutilo. Aldona įsmeigė akis į langą, tarytum sutemų dvasios jieškojo jose. Ligonis pamažu merkė akis, karštis didinos. Tasai pasikalbėjimas labai sujudino, užgavo gyviausias jausmų stygas ir sukankino jėgas. Pradėjo vartyties ir nerimoti.

... Norėčiau surasti sielą... ha, ha, ha!... Užsigeidė ko... Bet vis-gi jieškosiu...— pradėjo klejoti.

— Ką tamsta sakai? — užklausė Aldona.

... Jausmais apkabinčiau ir... trauk visi kelmukai... pažeistas paukštis į dausas nepakils ... pažemėmis tik slankioti įstengs...

— Nieko nesuprantu! — tarė Aldona į save, — ar tik karštis nepasididino?

Išėjo ir pašaukė tėvą. Karštis greitai augo ir grūmojo tuo, kad šią naktį bus ligos krizis.

— Eik krason ir telegrafuok Viktutei

— Kas-gi telegrafuoti?

(Toliaus bus.)

LIETUVIŠKASIS «SOCIALIZMAS».

(Satyriškai kritiškas brūkšnelis.)

Mažai kas iš lietuvių Europoje yra susipažinę su lietuvišku socializmu. Nors tas skamba juokingai, bet vis gi ištikrųjų taip yra. Būdamas Europoje, aš buvau socialistas ir rėmiau Markso, Engelso, Kautskio, Lafargo, Ferri ir kitų filosofiją, visados sekiau geriausią literatūrą, gvildenančią ekonominius ir socialinius klausimus ir maniau, jog turiu šiokį tokį supratimą apie socializmą. Bet kur tau,— pasirodė visai kas kita. Pribuvęs Amerikon, nusistebėjau, jog šitame progresiviškame krašte, kuris aplenkė senutę Europą, amerikoniška socializmo filosifija — ypatingai kaip ją supranta ir skelbia mūsų tūli lietuviški laikraščiai ir «apsišvietę agitatoriai», — skiriasi nuo europiškos kaip diena nuo nakties.

Kalbu čie apie lietuvius. Apie tikrus amerikonus žinau mažai — apie juos galiu pasakyt tik tiek, kad jie Europoje, apart Vokietijos, Anglijos ir Francijos sociališko judėjimo nepripažįsta, nes tenai nėra industrijos; todėl sociališkas judėjimas, jų nuomone, yra nevietoje, yra nenaturališkas apsireiškimas. Kol tuose kraštuose nebus industrijos ir kapitalizmo tokioje prasmėj, kaip Amerikoje, socialistiškas judėjimas yra tik farsu, o jo platintojus galima prilyginti prie Don Kichoto, kuris kariavo su malūnais, imdamas juos už baisius milžiniškus žmonijos priešus. Panašiai pasakė Berger, socialistų atstovas Suvienytų Valstijų kongrese. (Žiur. «Daily Socialist», berž. 9-11).

Bergerio pasakymas yra liogiškas ir lytisi Rusijos, ypatingai Lietuvos, nes ten nėra nei industrijos, nei kapitalizmo, nei augštesnės kultūros. Net žemdirbystė, svarbiausias lietuvių užsiėmimas, stovi ant labai primitiviško ir žemo laipsnio. Maža prekyba ir industrija, ir ji yra rankose svetimtaučių, ypatingai žydų.

Naujoji, praktiškesnė lietuvių gentkartė suprato, ko reikia Lietuvos atgijimui, ir gana smarkiai pradėjo darbuotois. Sekdami europinius lietuviškus laikraščius, tėmijame, kaip Lietuvoje palengva pradeda tvertis visokios bendrovės pagerinimui lietuvių gyvenimo. Vienos sau turi tikslu pastatyti žemdirbystę ant atsakomo laipsnio; kitos užsiima prekyba; kitos vėl tveriasi išdirbimui visokių Lietuvai reikalingų padarų ir exploatavimui vietinių turtų.

Ir dvasiškasis gyvenimas taipgi pradėjo smarkiai bujot. Jau turime savo šiokią tokią literatūrą, dailę ir muziką. Vienu žodžiu, pradedame žengti pirmyn gerais žingsniais prie tautiškai-kultūrinio atgijimo ir materialinės gerovės.

Tarpe veikėjų, dirbančių Lietuvoje, rasime nemažai sociališkos pažvalgos, ir jie moka pritaikinti savo pažiūras prie pirmeiviškojo gyvenimo reikalų. Buvo, teisybė, laikai, kada ir tenai buvo ne maža panašių amerikonams, socialistų, kurie, perskaitę kokią nors menkos vertės brošiūrėlę, išsyk susiprazdavo ir švietė žmones. Jų darbai liko be pasekmės, išskyrus tik, kad ne maža žmonių be jokio reikalo turėjo nukentėt, ir net šiandien kitas dar kankinasi kalėjime, pats nežinodamas už ką ir dėl ko.

Grįžtu prie Amerikos. Nors mūsų gyvenimas čia skiriasi nuo gyvenimo Lietuvoje, bet vis dėlto męs, kaipo lietuviai, privalome atjausti plakimą širdies močiutės Lietuvos ir, kaipo jos vaikai, duoti jai pagalbą reikalingame atsitikime. Žodžiu, turime ką-nors veikti jos ir mūsų pačių labui.

Pasakyta, padaryta! Laikraščiai Amerikoje auga kaip grybai po lietaus. Vyrų ir moterų, dirbančių su atsidavimu Lietuvos, arba geriaus žmonijos labui, turime užtektinai. Vaisiai jau pradeda rodytis, bet koki? Ypatingai paskutiniuose laikuose priviso čie Amerikoje visokių «kultūrtregerių» ypatose rašytojų, kalbėtojų ir kitokių darbininkų, kurie kelia mūsų brolius iš miego. Ačiu jiems, męs turime šiandien tikrą lietuviškąjį socializmą, kuris, teisybę pasakius, nors nieko bendro neturi su socializmu, kaip jisai yra suprantamas Europoje, visgi ne prošalį butų su juo susipažinus arčiau, nes jisai pradeda jau lošti šiokią-tokią rolę mūsų gyvenime ir ypatingai gyvenime mūsų visokių didvyrių, kurie jį puikiai moka panaudot savo asmeninei naudai.

Kad nevarginus skaitytoją, išdėsiu svarbesnius principus jų moksliškai-ekonomiškos systemos katechizmo pavidale. Pasiremiu svarbiausiais progresiviškos filosofijos organais, kaip «Kova», «Keleivis», «Dilgėlės», ir nurodymus nekurių stambesnių tos raudonosios magijos žinovų.

Kiekvienam dar nepripratusiam tos filosofijos, patariu skaityti klausimus ir atsakyti su atidžia, nes skaitytojas, jeigu panorės, tai pilnoje prasmėje «susipras».

KATECHIZMAS.

K. Kas tu esi?

A. Kruvinas pasaulio darbininkas.

K. Kodėl esi kruvinas?

A. Todėl, kad aš savo būvį galiu pagerinti tiktai per savo kraują.

K. Kiek šiandien yra luomų?

A. Trįs, arba geriau pasakius, dvi.

K. Kaip tie luomai vadinasi?

A. Lietuviai tautiečiai, arba «siurbėliai-buržujai», prie jų aš taipogi priskiriu lietuvius katalikus, arba «Romos krokodilius», ir lietuviai sąjungiečiai, arba vergai, kurie yra «Sau-Jungoje».

K. Prie kurios luomos priguli?

A. Prie vergų «Sau-Jungos».

K. Kodėl turi būt «Sau-Jungos» vergas?

A. Todėl, kad turiu per «Kovą» ir su «Kova» kariaut iki paskutiniam kraujo lašui su žmonėmis, kurie yra lietuviai ir yra susiorganizavę į buržuiškas organizacijas, kaip S. L. A. ir T. M. D., kad geriaus galėtų gerti darbininkų kraują.

K. Kas daugiausiai priguli prie «Sau-Jungos»?

A. Visi susipratę pasaulio darbininkai, arba internacionalai.

K. Kas tai yra susipratęs darbininkas?

A. Toks, kuris mato saulę, skaito agitativiškus straipsnius «Kovoje», barnius «Keleivyje» po antgalviu «Polemika ir Kritika», klauso prakalbų garsiu raudonosios magijos štukorių, drąsiai kovoja su savo priešais, kurie vadinasi lietuviai, nešioja raudoną apykaklę ir tiek turi užagituotą protą, kad net pats nesižino, ko nori.

Tai toks yrą susipratęs darbininkas!

K. Kas reik daryt, kad pagerinus žmonių būvį?

A. Reikia karštai agituot, kad visi likę susipratusiais darbininkais, tokiais kaip sakiau, drąsiai stotų į kovą su lietuvyste ir be galo rėktų: — Šalin buržujai, jųs, caro valdžia!

K. Ar yra koks skirtumas tarpe mokslo ir susipratimo?

A. Taip, ir da koks! Mokslas — tai buržujų išmįslas, kad galėtų laikyti tamsybėje pasaulės darbininkus, o susipratimas — tai raudona šviesa, kuri iš tolo jau grąsina ir šaukia: — Šalin mokslas, caro valdžia! — ir tokiuo būdu, kaip koks neregys, rodo mums kelią į geresnę ateitį.

K. Kas yra didžiausi susipratimo priešai?

A. S. L. A., T. M. D., Damijonaitis ir visi nesusipratę sveiko proto žmonės.

K. Kodėl jie yra priešai?

A. Todėl, kad jie protauja, nenori susiprast, stabdo pasaulio judėjimą ir ne nori dirbt prie raudonosios šviesos, kad nepagadinus akių ir proto. Jie išleidžia moksliškas kningas sukvailinimui darbininkų ir drįsta išleisti Kudirkos raštus, kuris buvo visai ne susipratęs.

Darbininkai! Jau didesnio išnaudojimo negali būt! Šalin caro valdžia! Tegyvuoja susipratimo retėžiai!

K. Ar susipratęs darbininkas gali būt lietuvis?

A. Niekados. Jisai turi būt internacionalu! Tautos — buržujiškas prasimanymas, ypatingai tokių žmonių, kaip Pūkas, kuris kvailina žmones, pasakodamas tokius niekus, kad neva anglas yra anglas, o lietuvis — lietuvis.

Šalin su lietuviais, tegyvuoja Kafrai!

K. Kodėl sau-jungiečiai priguli prie tokių kraujageriškų organizacijų kaip S. L. A. ir T. M. D.?

A. Todėl, kad tūliems iš jų nusibosta būt «Sau-Jungoje», nes tenai jiems nėra vietos kelti revoliucijas, kurias jie taip mėgsta; tautiškose gi organizacijose, kur dar viešpatauja tamsybė ir buržujiška tvarka, jie jaučiasi didvyriais, nes paliepus visokiems politikieriams, kovoja už laisvę. Kiti priklauso, trindamiesi padaryti sau karjerą.

K. Kodėl susipratę darbininkai boykotuoja lietuviškas dainas ir muziką?

A. Todėl, kad lietuviškose dainose nėra jokios agitativiškos melodijos ir ne judin visai kraujo.

K. Ar jau greitai užviešpataus sociališka tvarka?

A. Pagal draugo Rutkaus pranašavimus, ji turėjo būt jau du metai atgal, bet draugas Živatkauskas pereituose metuose, būdamas Chicagoje, atrado, jog Damijonaitis su Rockefelleriu sustabdę progresą ant tūlo laiko. Dabar vienas ir kitas jau paliovė būti prezidentais, todėl galima manyti, kad pasaulis greitai susipras.

K. Kada pasaulis susipras, kokia tada bus tvarka?

A. Drauge, nors esi jau susipratęs, vis dėlto suprast tau dar sunku. Kada pasaulyje užviešpataus lietuviškas socializmas, tai tada bus tikras rojus. Caro, Balevičiaus ir kitų buržujų nebus. todėl nebus reikalo dirbt, mokintis, arba net mįslyti. Sėdėsi sau gražiai papuoštame būte, paspausi elktrišką knypkį — ir čia tau tuojau po tavo kojom, kaip kokiam buržujui, viskas, ko tik norėsi. Paskui užsirūkysi gardžiausių cigarų, kurie augs, kaip grybai; paimsi į rankas mokslinčio Baltraus «Istoriją praeitės» ir, skaitydamas, šypsosies sau iš kvailumo visokių tojo amžiaus buržujų, kurie stabdė progresą ir negalėjo susiprast. Tai tokia bus tvarka!

.....

Perskaitę šitą kaechizmą skaitytojai gali sau manyti, kad tai arba nepasisekusi satyra, arba tiesiog kokia pliurpynė. Kad pliurpynė, tai teisybė. Bet tik ne mano. Kam iš žmonių su paprasta liogi-

ka teko klausyties prakalbų Amerikoje visokių «garsių» kalbėtojų, neva socialistų, kam teko skaityt «Kovą», «Keleivį» ir «Dilgėles», turi pripažint, jog šitame katechizme yra, taip pasakius, branduolis to «naujo lietuviškojo socializmo» — nei mažiau, nei daugiau. Beveik visi atsakymai yra jų pačių—aš daviau tiktai keletą paaiškinimų ir pridėjimų.

Ačiu mūsų visokiems kultūrtregeriams, insinuatoriams ir visokios rūšies politikieriams, kurie daro sau iš žemų jausmų gešeftą ir tarnauja visokių išnaudotojų klikai, męs šiandien nei draugijoje, nei laikraščiuose nieko rimto neturime, bet niekus pavydale «Katechizmo», arba pasikoliojimus, barnius, kuriuos vadiname «Polemika ir Kritika».

Pradžia gera, tik reik tuo būdu dirbt toliaus, ir tada lietuviai susilygis su civilizuotomis tautomis, kaip: kafrai, zulai, patagonai ir kiti jiems panašus.

K. iš R.

DARBAS.

Darbas, darbas ir dabas,
Nuo ryto iki sutemos.
Nelaukiu nei šventos dienos,
Vien darbas — sunkus darbas!
Darganos, lietus šalnos.
Dirbu vaitoju ir stenu
Sykiais ir mesti ketinu, —
Kam kliūna mano pelnas?
Sakysit, pilnas skarbas.
Ne! dingsta, nors ką ir pelnau,
Kasdiena, tą ir pats žinau.
Lieka už dyką darbas.
Nors dirbu sunkiai ir ilgai.
Bet taip menkai teužpelnau,
Ir tie kur dingsta nežinau,
Turbūt kas skriaudžia? teisingai!
Skriaudžia broleliai, net perdaug,
Aš tą dabar gerai matau,
Tik vienas neatsikratau,
Mėginčiau, bet su jumis draug.
Bet vargu nauda bus iš to?
Nes jųs neisit man padėt,
Vienam gi nėra ko pradėt,
O jųs dar nesuprantat to!
O nauda būt ir jums broliai,
Palengvėtų našta visiems.
Gana tylėti skriaudžiamiems,
Nes buvom ramųs ligšiolei.
Bet tušti žodžiai, jau žinau.
Kas tam užmanymui pritars?
Viens pyks, kits kolios, dar kits bars.
Nes jau nebsykį mėginau.
Tegul jau taip viskas praeis.
Reiks vėl dar dirbti ir tylėt,
Jėgas ir darbą baigt sudėt,
Ir atsisveikint su gyvais...

Pinavyjas.

VASARA.

Vasaros męs grožei,
Turim būt dėkingi,
Vartojant ją rodžiai
Tapsime laimingi,
Vasara močiutė
Gimdėja gyvybės,
Su skaisčia saulute
Pagimdo grožybes.
Vasarą žolelės
Atgija, žaliuoja,
Girioj ant šakelės
Gegutė kukuoja.
Vasarą paukšteliai
Čiulba, liuoksi, plepa;
Ir girios žvėreliai,
Saulei šildant kepa.
Vasarą gi gamta
Stebūklus parodo,
Visiems gyviems mantą
Ir gyvastį duoda.
Vasara pagimdo
Gyvūnų daugybę,
Lig iš didžio indo
Išberia gyvybę.
Vasarą ir žmonės
Linksmiau sau gyvena,
Nejunt nei storonės,
Jei saulė kurena,
Vasarą ir laikas
Kur-kas patogesnis,
Senas, jaunas, vaikas,
Kur-kas yr linksmesnis.
Vasaros karštumas
Ir kaitra didžiausia
Žmonijos liūdnumus
Nuveja toliausia.
Vasaros žvaigždytė
Naktį ir skaistesnė,
Mieloji mergytė
Taiposgi meilesnė.
Vasaros ir saulė
Augščiausiai pakįla,
Ir žmogus rand meilę,
Vakare kai tįla.
Vasaros naktužė
Neš ir man ramumą, —
Reik bėgt pas meilužę
Gaut bučkio saldumą...

J. S. M.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Siūlą įvert. Paima apvalainą butelį, storoko stiklo, kvortos didumo ir padeda ant grindžių ar žemės stuboje. Eina vienas iš būrio ir sėdasi ant butelio, o kitas paduoda jam adatą ir siūlą. Šisai tiesiai ant butelio sėdėdamas ir niekur neatsiremdamas turi įverti adaton siūlą. Jeigu įveria, tai kitas eina mėginti, begu įvers. O jeigu ilgai neįveria, tai turi pasitraukti ir užleisti kitą. — Čia esti įvaliai juokų, nes retas kuris tegali įverti. Reikiai labai vikraus, nes ant butelio negalima tiesiai pasėdėt; kiekvienas sverdinėja į šalis ir atsidaužo alkūnes. Šitas žaidimas labai geras pasimokinimas užlaikyti lygsvarą.

A. Č.

Ridiką rauti. Žaidžiantieji sėdasi ant žemės į eilę, kits kitą apsikabindami. O vienas, pasiėmęs lazdelę, apie juos joja, sakydamas: «Joju-joju apie dvarą; dvaro šunes vampt, vampt; su kepure plampt, plampt». Paskiau, apsistojęs prie pirmojo sako: «Dieve padėk!» — «Dėkui», atsako jam. «Ar čia ponas?» — klausia jis. «Pačiame gale» — atsako. Tada jis eina prie antro, trečio ir tt., klausdamas ligi, ant galo, nepasiekia paskutinįjį, kurs atsako: «Aš pats ponas-kapitonas, mano pati rožė, o sūnelis-sakalėlis. Ko nuo manes reikalauji?» Tada jojantys sako: «Mano boba nukrito nuo krosnies ant suolo, nuo suolo ant žemės, gerai apsitrankė ir vaistams užsigeidė trymo-ridiko; ar galėčia gauti?» — «Dar žemę tebariu»,—atsako ponas. Jis vėl joja apie dvarą ir išnaujo visų klausia. Taip daro pakol užauga ir galima rauti. Tada ponas atsako: «Gali. Rauk, tik lapų nenutrauk.» Tada jisai su lazda paverčia pirma į vieną, paskiau į antrą pusę, arba pavarto ir tada tik rauja, paduodamas pirmam lazdelę traukia lauk, o kiti nenori jo paleisti, bet paskui paleidžia. Rovėjas pašankina arba žemes nupurtina ir klausia: «Ką valgei?» «Žirnius» — atsako. «Ką gėrei?» «Medų». «Kur dangus?» «Antai,», sako į augštą rodydamas. «Kame pragaras?» «Štai», sako į žemę rodydamas.

Jei, atsakydamas į roviko klausimą, pasijuokia, tai siunčia jį į pragarą (kur-nors į tamsią kerčią) O jei ištesi neprasijuokęs, tai siunčia į dangų, kurs yra šviesioje grįčios dalyje.

V. Oraitis.

(«Šaltinėlis»)

ARISTOTELIS.

(Užbaiga.)

išvystė kiton gyvūnų grupėn. Aristotelis pilnai išaiškino, kad mamalijų gyvūnų veislė išsivystė iš mažiausio gyvūnėlio protozoa. Aristotelis prive dė, kad ir žmonės dvikojai išsivystė iš keturkojų gyvūnų. Mūsų laiku gamtos historija daugiausiai kalba, jog pirmutinis Darvinas sutvėrė tą teoriją, kad žmogus dvikojis paeina iš keturkojo gyvulio. Žinoma, Darvinas aiškiai išvedė žmogaus išsivystimą; bet nereikia manyt, kad Darvinas iš savo vienos nuomonės išrado, jog žmogus per milijonus metų vystėsi, iki atsiekė dabartinę savo išvaizdą. Darvinas studijuodamas Aristotelio filosofiją rado nurodymą, kad gyvūnų vertebratų grupė išsivystė, kaip sakėme, iš visų-mažiausio gyvūnėlio, vadinamo protozoa. Taip ir yra, kad Aristotelis sutvėrė gamtos historijos mokslus: zoologiją, embriologiją, biologiją, etc., ir tik viršminėti mokslai jau pagimdė žinomąjį «darvinizmą».

Toliau eikime prie Aristotelio trijų tomų kningos «Dangus» (De Coelo). Čion vėl męs turime susiginčyti, kaslink Koperniko mokslo; męs skaitome, kad Kopernikas atrado, jog žemė apvali. Iškur Kopernikas gavo nuomonę, kad žemė yra apvali? Čion atsako patsai Kopernikas, jog bestudijuodamas Aristotelio kningą «De Coelo» rado mintį, kad žemė apvali. Tas reiškia, kad pirmutinis Aristotelis atrado, jog žemė apvali ir sukasi apie savo ašį.

Aristotelio geologija taipgi sutinka su mūsų šiandienine pagerinta geologija. Aristotelis sako: «žemė, žemė — saulės vaike!» Reiškia, kad mūsų žemė buvo ugninis kamuolis ir per milijonus metų aušo, pakol atsiekė dabartinę išvaizdą — kontinentą.

Žinoma, kaip pasaulyj viskas mainosi ir sęsta, taip ir Aristotelio kurie-ne-kurie mokslai, kaip va fyzika, nebesutinka su mūsų laikų mokslo žinyste: mat Aristotelis ugnį laikė, taip kaip męs vandenį — už elementarinę gamtos pajėgą, kuri pagal temperatūros sąlygų keičiasi,— tai yra, kada būna vandeniu gali elementariškai virsti garu, ant galo ir ledu. Mūsų laikų fyzika jau atskiria ugnį nuo vandens. Ugnis yra mechaniškas veikimas, o ne elementariškas medžiagos persikeitimas, kaip Aristotelis manė. Reikia pasakyt, kad ir mūsų gadynės visi mokslai niekaip negali būt amžinai tobuli, kad nebereiktų taisyt; gamtoje viešpatauja evoliucija arba amžinasis keitimasis; pagal evoliucijos mainosi viskas, taip ir mokslai, kurie nori būt teisingi, butinai turi mainytis arba laikytis evoliucijos. Ir ištikrųjų už milijono metų bus toki civilizacijos pažanga, jogei netik Aristotelio filosofija bus klaidinga, bet ir mūsų šios gadynės teisieji mokslai bus išgriauti ir užleis vietą geresniams. Technikos ir industrijos mokslai ir šiandien jau metas keičiasi; o ką besakyt apie Aristotelio mokslą tūkstančius metų atgal!..

Kaip sakėme, Aristotelio fyzika nevisai sutinka su šios gadynės mokslu; tas visai nėra pažeminimas Aristotelio mokslo. Mokslas nereikalauja, kad visi žmonės vienodai manytų; mokslas nori, kad kiekvienas žmogus savaip manytų bei protautų, kaip jo protas ir vaidentuvė liepia, ir paduotų savo atskiras mintis bile kokio mokslo paslapties mazge; ir jeigu visi žmonės tik pradėtų savaip apie viską manyt, daugelis gimtų stebūklingų išradimų mokslo srityj ir mūsų civilizacija greitai žengtų pirmyn...

Civilizuotas pasaulis labai gerbia tokius žmones, katrie apie viską savaip protauja ir savo mintis išduoda plačiam pasauliui; dėlto ir Aristotelį visi modernistiškų mokslų vyrai augština ir garbina, vadindami jį gamtos mokslų tėvu. Aristotelis mokina: «tas žmogus yra teisingas, kuris visą savo gerą ir blogą supratimą kartu duoda nuspręsti visam pasauliui, ir pagal visuomenės nusprendimo, pasiima sau tokią dalį gero, kokią liaudis jam paskiria.» Anot Aristotelio, patsai žmogus negali nuspręsti savo darbų: ar geri, ar blogi; bet žmogus negali išsiteisinti savo geru darbu. Vėlgi žmogus neprivalo versti bile žmogaus prie savo tikėjimo; Aristotelis mokino, kad žmogaus tikėjimas turi būt absolutiškai kiekvienam atskiras, tai yra religija ir persitikrinimai turi būti tokie, kaip žmogaus protas ir nuomonė rodo, o dievas Aristotelio buvo tas, ką jis suprato, — tai yra teisybė, meilė ir išmintis. Dėlto šiandien, kur tik pesisuksi: ar kningose, ar universitetuose vis rasi užrašą: «garbinam tave Aristoteliau, už tavo išmintį ir suteikimą kiekvienam laisvės»...

Arsitoteliaus mokslas ingijo amžinumą tuomi, kad jis savo raštuose ir veikimuose prisilaikė pastebėtinos kantrybės ir mandagumo; visuose klausimuose jis laikėsi etikos; ar ką rašė ar kritikavo kitų nuomones, niekados neužgavo nei įžeidė asmens. Pas Aristotelį kritika augštai stovėjo; jis kritikavo tuolaikinę valdžią ir mokslą; žodžiu sakant, pas Aristotelį kriterijus taip augštai buvo išsiplėtojęs, kad iki mūsų gadynės jį tebevadina «kritikos tėvu».

Reikia priminti, kad Aristotelis gyveno žiloje ir tamsioje gadynėj; dėlto neįstabu, kad jis turėjo labai daug priešų ir įvairių išmėtinėjimų nukentėt nuo tuolaikinės valdžios; Aristotelis buvo sofistų retorikos profesorium, o sofistų bei profesorių valdžia neapkesdavo, dagi peresekiodavo, ant išjuokos perstatydavo tada sofistus šunimis! Garsingo graikų rašytojo Aristofano dramose galima rasti indomių faktų, kas tada atsitikdavo tarpe sofistų ir valdžios. Ir tuose laikuose mokslo tvėrėjai negalėjo ramiai plėtoti savo minčių, kaip Aristotelis, Eschillas, Cicero, Epikuras, Miletus ir kiti graikų mokslinčiai. Vieną tokį pirmesnį filosofą, vardu Sokratą, tuolaikinė valdžia nunuodijo, o jo pasekėjus Plotomėjų ir Pithagorą didžiai persekiojo.

Pas Aristotelį augštai stovėjo ne vien gamtos mokslai ir astronomija, bet ir ne gamtos mokslai, kaip etika ir dora buvo pastatyta ant moksliškų pamatų; apie Aristotelio etikos ir doros mokslą męs čia nieko nerašysime, nes tie mokslai už viską greičiau mainosi; dabar męs jus pažįstame iš Hegelio, Kanto, Volterio, Vidūno (lietuvio), o viršminėtų filosofų etikos pamatai tokie-pat, kaip ir Aristotelio.

Svarbesni ir tikrai paties Aristotelio parašyti raštai yra šie: 1. Dienos klausimai. 2. Pirmieji nagrinėjimai. 3. Vėlesni nagrinėjimai. 4. Sofistų iškedenimai. 5. Retorikos dailė. 6. Nicomacho etika. 7. Politika. 8. Poezijos dailė. 9. Raštai apie fyziką. 10. Dangus. 11. Gimimas ir griovimas. 12. Meteorologija. 13. Tyrinėjimai apie gyvulius. 14. Apie dūšią. 15. Priedai prie pirmesnių raštų: apie jausmą ir jautrius dalykus, apie atmintį ir atsiminimus, apie miegą ir vaikščiojimą apie sapnus ir pranašavimą per miegus, apie ilgą ir trumpą gyvenimą, apie jaunystę ir senatvę, apie gyvenimą ir mirtį, apie atsileidimą, apie gyvulių dalis, apie gyvulių judėjimą, apie gyvulių užgimimą, metafyzika.

Be to yra daugybė raštų, apie kuriuos abejojama, begu patsai Aristotelis parašė. Tie bene bus parašyti jo sutvertos «Peripatetikų» mokyklos mokinių. Šie abejotini raštai: 1. Apie retoriką. 2. Eudemiaus etika. 3. Didėji etika. 4. Apie dorybę ir pasileidimą. 5. Ekonomika. 6. Apie spalvas. 7. Fyzionomija. 8. Apie augalus. 9. Apie indomius pasakymus. 10. Mechanika. 11. Apie nepadalinamas linijas. 12 Apie Xenofoną, Zeno ir Gorgią. 13. Apie visatą. 14. Apie gyvulių judėjimą. 15. Apie kvėpavimą. 16. Problemos.

Dar du veikalai yra pusiau abejotini, kurie labiausiai šiandien yra studijuojami: «Kategorijos» ir «Apie išaiškinimus». Tačiaus ir abejotini Aristotelio raštai yra taipjau svarbųs, nes jie parašyti jojo mokinių, kurie tik Aristotelio mokslą į raštus indėjo.

Mikas Stakėnas.

VISUOTINOJI
Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs paraš

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...

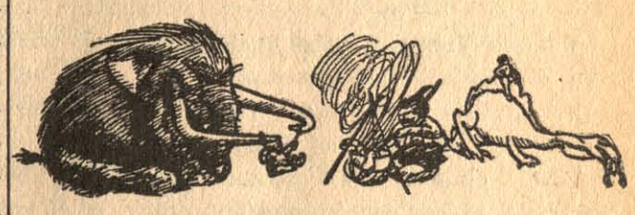

ĮŽANGA.

Kas mūsų nėra turėjęs historijos, kokios nors historijos? Tur būti visi. Viens didesnę, kits mažesnę, o vis gi turėjome. Tad apie tas mūsų historijas nėra reikalo kalbėti. Užtatai reikia paaiškinti, kas tai yra senovės historija, nesa ji jau visai kas-kita, nebe tokia paprasta.

Ir kas gi yra ta senovės historija?

Žiūrėkite: Senovės historija, kad būtų tikrai senovės historija, privalo prisilaikyti štai ko:

1. Ji turėjo įvykti labai-labai senai, kuomet męs dar nežinojome, kad esame lietuviai.

2. Ji turėjo įvykti su romėnais, graikais, asyrais, phoinikais ir kitomis tautomis, kurios kalbėjo išmirusiomis kalbomis.

O tokie atsitikimai, apie kuriuos męs nieko nežinome ir kurie įvyko dar seniau, priskaitoma prie priešhistoriškojo perijodo, tai yra tokio perijodo, kuris gyveno laikuose, kuomet dar pati historija nei nemįslijo užgimti. Apie tuos laikus męs nieko nežinom; ne męs vieni nežinom, maža ką apie juos težino ir mokslinčiai. Vienok gi padalinama tasai perijodas in tris gadynes, būtent: 1. Akmens gadynė, kuomet tiktai su pirštų pagalba žmonės dirbosi įnagius iš akmens; 2. Bronzos gadynė, kuomet žmonės iš bronzos dirbdino sau įnagius su akmens pagalba ir 3. Geležies gadynė, kuomet žmonės iš geležies su bronzos ir akmens pagalba dirbdino sau įvairius daiktus.

Abelnai sakant, anų gadynių žmonės, nebuvo tokie gūvųs, kaip kad dabar yra. Išradimai pas juos labai retai teatsirasdavo, o apie užpatentavimą tų išradimų — verčiaus ir neklauskite. Jogei tai yra teisybė, matome ir iš to, kad nuo išradimų ir sumanymų jie ir savo amžius pavadindavo: išrado akmenį — tai šia ir akmens amžius išdygo, išrado bronzą — bronzos gadynė, išrado geležį — geležies gadynė. Jei taip būtų ir mūsų laikuose, tai turėtume kas adyna mainyti amžius, nes tiek pas mus «išradimų» ir «sumanymų» yra; ir tų amžių būtų nelyginant grybų: kningų amžius, karčiamų amžius, amžinųjų stipendijų amžius, visokių fondų amžius, encyklopedijų amžius, lietuvių ambasados amžius, ypatiškumų amžius ir tt. ir tt.

Tuose laikuose, apie kuriuos męs čia užsiminame ir apie kuriuos nieko nežinome, žmonės gyveno labai laimingai; visi buvę tarsi Adomas su Jieva, nuogi ir valgė kits kitą. Kaip biskį sutvirtėjo, besimaitindami žmogiena, pradėjo ėsti gamtą: žvėris, paukščius, žuvis, vaisius, šaknis ir žieves. Paskum jie pasiskirstė šeimynomis, apsitvėrė tvoromis, labai panešėjusioms toms tvoroms, kurių begalinė daugybė randasi apie **Tverus**, Telšių paviete; per tas tvoras jie tankiai pasikoliodavo, vieni kitiems liežuvius ir špygas rodydami, kaip ir dabar kad daro susibarusios bobelės. Laikams bėgant — išrado kares, pešėsi ir kandžiojosi ir tokiu būdu atsirado valstybės, išdygo ir civilizacija ir kitokie skambantįs dalykai.

(T. b.)

metro tolume yra įdomųs rūmai-pylis. Tuom jie įdomųs, kad stovi pastatyti ant žumbo sketerės uolynės kalvos, gana augštokos. Tokių rūmų pastatymas taip nepatogiai prieinamoj vietoj reikalavo daug prakaito. Bet stebėtiniau to viso tas, kad inėjimas tik iš palobės, tai iš tos-pat uolos ištašyti laiptai, o tolesniai išgręžtas urvas per kalną iki rūmų. Senyvas tas rūmas-pylis išrodo gal tai bus laikų XV šimtamečio.

Tolesniai, prieš miesčiuką Renens kita pylis-rūmai ant kalno; apačia rūmų išgręžta tunelis. Nuo čia jau tuojaus ir Lausanna.

Nuo Lausannos iki Genevos nieko dideliai ypatingo; pakrante ežero Leman eina traukinys, o iš antros pusės ežero augšti kalnai--Alpai su savo šakomis: Jura, Vairons, Salive, Piton.

Kelionė nuo Paris, Dijon, Pontarlier, Lausanne, (Gevėne-Lauzanne) užima 10 valandų.

M. Petrauskas.

K. Jasiukaitis.

Pamoka.

Vikaras Vidugiris prieš tualetinį didoką veidrodį rūpestingai šukavos plaukus, pildamas į juos kažinkokį skįstimą. Užbaigęs frizūrą, pliaukštelėjo pirštais, peršliaužė akimis per sutaną, siūtą apskričio mieste pas geriausį siuvėjį, — ji gulėjo gerai, truputį net koketeriškai. Vikaras buvo užganėdintas, tik gailėjosi, kodėl katalikų kuningai nemeta kvailos mados, nepradeda nešioti trumpų drabužių, — jis ne taip apsitaisytų! Žvilgterėjo į panages, jos balavo išvalytos. Paskui iš komodos ištraukė butelėlį, pažiūrėjo į užrašą: „Parfum. Violette de Paris'' ir truputį susimąstė. Ak, tas klebonas! visuomet apsiblausęs, surūgęs, pats nežino ko nori. Išpradžios vikaras nežinojo jo skonio, išsišlakstė kvėpalais, klebonas išbarė:

— Atrado smardyties! Kuninge, Dievą rūstini, tikėjimo negerbi, vėjus gaudai!

Nuo to karto Vidugiris parfumus laikydavo paslėpęs, tik retkarčiais, rengdamos į svečius, kur tikėdavos rasti daug damų, išdrįsdavo užrūstinti Dievą,— išsikvėpindavo. Ir dabar jis mąstė, kas daryti? Vakaras toli, kleboną tesutiks prie vakarienės, lig to laiko kvėpalai išsivadės, o ne, užsivilks kitą sutaną.

Išślakstė drabužius, nosinę, rankas patrinė — tualėtas baigtas.

Lengvai, ant vienos kojos apsisukė, prasišiepė ir užsižiūrėjo į save veidrodyje. Vikaras žinojo, kad jis gražus; stovėjo prieš stiklą ir pats gerėjosi savimi. Smulkus veidas, truputį užriesta nosis, tamsiai mėlinos akįs, sugląustos lūpos, ant jų linksma šypsa, — iš profiliaus išrodė tvirtai, lieknai suaugusi mergaitė. Besidžiaugdamas jis užsimiršo: uždainavo gymnazijos laikų romansą, bet greitai nutraukė, — gali išgirsti klebonas ar kas kitas.

Vidugiris išėjo į antrą kambarį, kuris buvo jam ir gabinėtas, ir salė. Atsisėdo į sofą, paėmė Franciškų Assyrietį, pervertė kelius lapus ir kninga pati išslydo iš rankų; pažiūrėjo į laikrodį, į duris — laikas, neateina. Užmerkė akis, uždengė jas ranka ir mąstė: ką jis šiandien panai Onai pasakos? A, Liuteris, dar apie jį nekalbėjo. Baisus žmogus Liuteris! Prisigėręs puikybės, šėtono gundomas, pakilo prieš popežių, prieš Dievą, paniekė šventus sakramentus, katalikišką tikėjimą, išgudravo savo naują hereziją; užmiršo dangų, pasinėrė į žemės griekus, išsižadėjo kūno nekaltybės, o jos negali būti ir siela šviesi.

Vidugiris nepajuto — vietoje Liuterio jo akyse stovėjo jau pana Ona. Šit jos linksmios akutės, žeriančios ugnį, rožavos lūpos visuomet meiliai ir linksmai juokiasi, švelnus balsas glosto ausį, ji alsuoja — ir tvirtos mergaitės krūtįs vienodai, puikiai kilnojasi, padėti galvą ant jos krūtinės ir svajoti, svajoti, jausti jos širdies tvaksėjimą, girdėti, kaip kraujas jaunas plakasi...

Vikaras Vidugiris išsigando sava vaidintuvės. Paleidė ranką nuo akių, — griekas kuningui taip manyti.

Jo šventa pareiga parodyti Onai tikrąjį kelį, išgelbėti tokią gražią sielą iš prapulties nasrų, liuterionizmo. Ir pati mergaitė jieško išganymo, jis tik turi melsti dvasios šventos, kad apšviestų jai protą, paskui visi angelai giedos linksmius ir džiaugsmingus hymnus, pamatę savo tarpe naujį angelą — Oną.

Vidugiris vėl nuslinko nuo dievobaimingų mąstimų

Koki ji tvirta, taip dailiai sudėta, nieko nei pridėti, nei atimti, — gėlė, kurios nesukinėjo, nelankstė pikta ranka, augo liuosai, ir šit dabar, atsistojęs prieš tą žydinčią gėlę, valandomis gali gerėties, nenusibos į ją žiūrėti.

Vidugirio vaidentuvę nuvijo lengvas pabarškinimas į duris.

— Meldžiu!

Inėjo pana Ona, nešina muzikalinio instrumento futliarą.

— O, pana Ona! — Vidugiris linksmai, elegantiškai čirkštelėjo koja į grindis ir spustelėjo viešniai ranką. — Maniau, kad šiandien nebeapsilankysi, tamstelė...

— Tamsta kažinką ir manai. Svečių pas mus yra, negalėjau ištrūkti, tik iš tetulės arklius išmeldžiau, paskui kol vežėjį surado, kažinkur buvo pražuvęs, — užsitraukė laikas.

— Jei svečiai, reikėjo pasilikti. Išmetinėsi tamsta man.

— O, ne!

— Ačiu...

— Šit, čia aš tamstai dovaną atvežiau, spėk — kas? — pakėlusi futliarą prasijuokė pana Ona.

— Dūda kokia, ar ką...

— Ke, ke, ke, dūda! Kas į tokius futliarus deda dūdas? Tamsta, matyti, daug apie muziką nuvoki. Ne dūda, gitara. Aš tamstai nors tokį niekniekį padovanosiu, bus mano krikšto atmintis. Meldžiu, — mergaitė padavė instrumentą vikarui.

— Ačiu, pana Ona, visuomet atminsiu tamstą, visuomet...

Vidugiris paėmė gitarą, pavartė, pora kartų, atsargiai sudavė į stygas ir dėkingai pažiūrėjo į mergaitę.

— Nelaimė, pana Ona, nemoku žaisti!...

— Ant jos lengva, į kelias dienas galima išmokti.

— Pamokyk, sveika, mane.

— Gerai. Aš tamstai būsiu muzikos profesorius, o tamsta man teologijos, puiku! Tuojau nori pradėti?

— Žinoma, šiandien pat padarykime pirmąją pamoką.

Mergaitė sėdo ant sofos, kur nesenai svajojo Vidugiris, pasidėjo gitarą ant kelių ir aiškino:

— Kairiaja ranka reikia turėti grifą, dešiniaja mušti į stygas — apie šią vietą...

Pana Ona pasakojo visas taisykles žaisti gitara. Vidugiris žiūrėjo į jos pirštelius, paskui jo akys susilaikė ant raudonos rožės mergaitės korsaže. Kaip tinka jai rožė! Rožė ir ji! Dabar Vidugiris visuomet jos mels, kad ateitų su rože.

Pana Ona sugavo vikaro regėjimą. Plonai paraudo — jai buvo ir gėda ir malonu, kad tas gražus vyras geriasi jos rože.

— Kuningas kažin kur žiūri — į gėles, reikia ant instrumento akis laikyti...

— Aš klausiau. Žinoma, dešiniaja reikia turėti grifą, o kairiaja... a, ir kairiaja turėti...

— Ke, ke, ke! Abiems turėti ir kojomis barškinti į lentą. Mokinį į kertę pastatysiu.

— O ar aš apsirikau?

— Truputį.

Mergaitė vėl aiškino ir, užbaigus kalbėti, padarė kelius akordus.

— Gal pana Ona ką pažaisi?

— Tamsta myli muziką?

— Labai, o labai! Aš pats nežaidžiu ant jokio instrumento, bet klausydamas viską užmirštu!...

Mergaitė žaidė seną Viennos valsą. Vikaras sėdėjo atokėje, parėmęs galvą rankomis, ir gaudė tylius akordus, nei vieno ne praleidė. Nuskambėjo paskutinieji valso garsai.

— Ačiu, puiku! Gal dar.. ką-nors jausmingo tokio?

Mergaitė nuo galvos numetė ant sofos panamą fantastiškai išraitytais kraštais, paglostė ranka storus pasidraikiusius plaukus ir uždainavo. Užgautos stygos tarė jos neaugštam, bet meilam melodiškam sopronui.

Vikarui Vidugiriui rodėsi, kad daina plaukia tiesiai jam į širdį, maloniai glosto, palieka naujus, dar niekuomet nepatirtus jausmus. Daina galinga! Ji viską su žmogumi gali išdaryti: užmiršti, kad po kojų yra žemė, o ant galvos dangus, dingsta saulė — girdi tik harmoniškus garsus, kurie kažin ką šnibžda didelį, paslaptingą, — nesupranti garsų, tik jauti juos visa siela, širdimi, visu kūnu. Vidugiris pasipurtė, tartum kratėsi maudulį.

Daina plaukė.

Kartais ji visai nusčiųva, yt pailsęs upelis ritasi per akmenis, yt miškas sapnuoja ar augštai, pačiose padangėse vieversis čirena— ir vėl suūžia, sukasi viesula, yt bangos verčiasi, yt rudens naktį Nemunas šėlsta!

Vidugiris pakėlė akis. Dainuotoja, truputį prisimerkusi, pati pavirto į garsus, susiliejo su daina. O, kaip ji stebėtinai puiki! Vidugiris dar niekuomet jos tokios nematė. Ant apdegusio nuo saulės veido nusvirę tamsių plaukų pluoštai, platus diržas, parjuosiantis liemenį, ploni vasarianiai drabužiai jos nevaržo, — ir kuomet ji ima orą į save, matyti, kaip lengvai kvėpuoja jos visa esybė. Kiek joje jaunybės, kiek neišaikvotų jėgų, gyvybės! O rožė ant jos krūtinės! Gal ant visos žemės viena tokia gėlė ir tepražydo!

Vidugiris atsargiai, ant pirštų galų perėjo porą kartų kambarį, — bijojo išgązdinti nusileidusią šventenybę.(Paskui atsistojo už sofos.

Daina vis plaukė.

Vidugiris ant mergaitės kaklo pamatė ploną gįslelę ir ilgai žiūrėjo, kaip joje palengvai tvaksi kraujas. Nepajuto — jo lūpos prisispaudė prie Onutės skruosto. Mergaitė linktelėjo galvą į vikaro pusę — ėmė pabučiavimą.

Daina, akordai nutrūko, tik stygos skambėjo lėtai, vis tyliau, tyliau, bet rodėsi, kad jos neikuomet nenutilo, amžinai džiaugsis meile, amžinai jai garbę duos. Sekunda, kita — mergaitė ūmai atitraukė skruostą, — kas, sapnas ar tikrenybė?

— Ką kuningas?...

.Ramybė nieko nesakė. Apie mergaitę, apie vikarą, po visą kambarį skriėjo lengva nejauka. Vidugiris priėjo prie lango, ir, liūdnomis akimis žiūrėdamas į jauną žaliuojantį sodną, pratarė:

— Pana Ona, šiandien turbūt kibsime į Liuterį?

Vikaras pasakojo apie baisų žmogų, kuris tik, tik neužnuodijo atskala, bedievybe viso apasaulio, buvo tokia valanda, kuomet beveik visa Europa jau sekė paskui apsvaigusį iš puikybės fanatiką, protestoną. Pana Ona girdėjo tik atskirus žodžius. Kas jai darbo, kad kažin kuomet buvo Liuteris ar kiti, jie išgudravo kažin ką,— į jos širdį įsimetė naujas ilgėsys.

Mergaitės galvoje svaistėsi savos didžios mintįs.

SĖDŽIU PAS JŪRĄ.

Sėdžiu pas jūrą,
Jūra banguoja,
Banga po bangai
Šliaužia į krantą.

Atsimuša krantan,
Pas kojas sustoja
Ir tyliai šnabžda —
Gelmėn vilioja.

Ir mano siela, kartu su banga
Plaukia į gelmę. Gelmėn tenai
Undinė stovi tarpe koralų
Ir mano sielą traukia jinai.

Sėdžiu pas jūrą,
Saldžiai svajoju,
Siela gi mano
Tarpe koralų.

Matau kaip bangos
Šliaužia į krantą;
Siela gi mano
Gelmėn nuskendo.

Menkutis.

ARKLIO MALDA.

(Kuri reikia laikyti pakabinta kiekvienoje arklių kutėj.)

«Tam, kuris mane valdo, aukauju savo maldą: Šerk, girdyk ir atbok apie mane; ir kada dienos darbas pasibaigia, suteik man gerą, sausą ir platų guolį, kad aš galėčiau smagiai miegoti. Kalbėk į mane. Tavo kalba man tiek reiškia, kiek sausumoje lietus. Retkarčiais neužmirškie paglostyti mane, užtai aš tau su džiaugsmu patarnausiu ir išmoksiu mylėti tave. Nebakščiok manęs, kada aš sunkiai traukiu prieš kalną. Nekeik, nespardyk, nemušk manęs, kada aš nesuprantu, ką tu kalbi į mane, bet duok man progą tave suprasti. Sergėk mane, ir jeigu aš neišklausau kartais tavo paliepimų, žiūrėk, tai turbūt atsitiko kasnors su manim: ar pleškės nestovi gerai, ar mažu su mano kojoms kas atsitiko. Visados apžiūrėk mano dantis, kada matai jog aš negaliu ėsti; gal rasi mano dantįs skauda; žinok, kad tas yra labai bloga. Apžiūrėkie apynasrį, kad nebutų kur didelis mazgas, kuris taip labai kliudo man darbe. Neatimk mano geriausio ginklo priešai muses ir uodus — nenupjauk man vuodegos. Ant galo, o mano valdytojau! Kada mano pajėgos pasibaigs, neduok man kęsti badą ar šaltį, taipgi neparduok manęs kokiam žmogui, kuris neturi pagailos ir mane pamaži torturuodamas nukankintų; bet tu, o mano valdytojau! padaryk taip, kad mano gyvenimas užsibaigtų kuolengviausiu būdu, už ką tave Dievas apdovanos dabar ir paskui».

Tu, skaitytojau, gal nemanysi apie mane be paguodojimo.

Jeigu kalbu, tai varde to, kuris tvarte gimė.

Iš «Prudential» **V. A—nis.**

IŠ SCHENECTADY LIETUVIŲ HISTORIJOS.

Paskatintas per strapsnį «V. L.» N26, kad yra mažai žinių paduodama iš lietuvių gyvenimo, imuos už plunksnos. Nors atsitinka sujudinti šiek-tiek lietuvių mintįs ir pasidrabuoti, bet tie partiviški siekiai užgimsta, susidrumsčia ir darbas žlunga su geriausiomis pastangoms. Kur yra didelis lietuvių skaitlius, ten pagamina daug friukšmo ir visgi pažangos srityje tas atneša naudą; bet, kur mažai, ten užmuša visus siekius. Štai ir čia lietuvių būrelis buvo pagarsėjęs savo doru ir pavyzdingu darbu, bet neilgai išlaikė. Prieš penkerius metus gyvavo čia vienintėlė dr-stė Šv. Kazimiero, pašalpinė; bet lietuviai šalinos nuo jos. Kalbantieji lenkiškai ėjo pas lenkiškas darugystes, kiti ūžia po karčemas, o laisvesni gyvena pasislėpę. Bet atvažiavus tūlam žmogui, uždėjus klubą Lietuvių Apšvietos, visi atgijo ir prasidėjo bruzdėjimas, taip kad ir Šv. Kazimiero dr-tė inėjo į tarybas su klubu, kurio nariai perėjo į eiles pašalpos, o kazimieriniai — į eiles klubiečių — šviestis ir darbuotis tautiškai ir ekonomiškai. Tuoj pasirodė reikalingumas namo sueigoms, kur jau be to buvo pradėjęs klubas krikti ir kazimieriniai silpnėti, nežiūrint į dvigubą pasidauginimą turto ir narių. Sąžinystė ir pasišventimas kelių narių inkūrė akcijonierių draugiją, su pagalba draugysčių, papirko ir įtaisė namelį. Tada atgijo lietuviai. Čionykščiai lenkai nusistebėjo (męs jų čia skaitom į 10,000, o lietuvių apie 300), ir iš pavydo darbščiausį žmogų apšaukė «zdraica» (nes jis ir prie jų priguli). Žmonės gi — visoki; kiti į klubą pradėjo virsti, žinoma, ne su tikslu jį pagerinti, bet išbandyti ir alaus atsigerti, nes to negalima buvo prašalinti, iš priežasties iškaščių ir paskolų. Ilgainiui vienok girtuoklystė pradėjo žymiai kristi žemyn ir tarpe lietuvių pradėjo augti protavimas ir civilizacijos skonis. Bet «Dievo tarnai» tas nepatiko; pradėjo kiršinti žmones; sumanė uždėti parapiją, kam ištikrųjų niekas nebuvo priešingu, bet statė išlygas, idant vieton bažnyčios, vieton turėti išnaudojimą ir peštynes, pirmiaus aprūpinti tautiškus lietuvių reikalus. Toks manymas buvo apšauktas didžiausia bedievybe. Tuom tarpu čia lankėsi iš kitų miestų kalbėtojai ir du kartu susidūrė su kuningais, kurie viešai atsisakė prakalbas ar debatus užvesti, tik paskui pasislėpę už pečių tamsuolių ir girtuoklių, ėmė siundyti ant «bedievių», idant juos sutremti ir išnaikinti. Likosi du klubiečiai įskūsti valdžiai, kad jiems alų pardavę. Prasidėjo triukšmingas teismas, kuris traukėsi suvirš pusę metų; vienas likosi nubaustas $150, — kitą gi paleido be pabaudos, su pasigailėjimu, kad lietuviai turi tarp savęs šnipus, nes ir skundikai buvo klubo nariais. Tas atsitikimas parodė aiškiai dviejų rūšių lietuvius: vienus norinčius civilizuotis ir eiti su pažanga, kitus — girtuokliauti ir ardyti gerus darbus.

Minėtas teismas sukėlė čia visų veikiančių amerikonų baisų pasipiktinimą ant kuningų šitame dalyke. Tas privertė juos inkurti parapiją pagaliaus, savo lėšomis, idant iš karto išdildinti blogą ant savęs įspūdį. Nusirendavojo sau buvusią protestonų bažnytėlę, kur «progresiviški» republikonai dabar laiko savo posėdžius, o užpakalyje talpinasi redakcija socialistų laikraščio «Cityren» — tikras Dievo botagas ant grafterių ir išnaudotojų, o ypatingai kuningų... Taigi minėti kuningai (Pėža ir Židanavičius) susimetė į minėtą bažnytelę, idant pasislėpti nuo rūsčios teisybės, ir valiai lošti pažangumą, kad ir jie nesibiją pažangiųjų eilių. Nedėldieniais atlaikinėjo pamaldas katalikai, o šiokiomis dienomis atsibūna posėdžiai «netikėlių» laisvamaniausių. Mat savieji yra keikiami ir ardomi, o svetimi yra gerbjami ir remiami piningiškai rendomis! Nėra tame tikslo žmones apšviesti, bet tik svetimus apgauti, kad ir jie supranta pažangą.

Tėmijant į skaitlių čionykščių lietuvių, jų sąlygas, darbo stovį ir ypatiškus siekius, gauni įspūdį baisiausios suirutės. Didžiuma varosi atkeršyti kelioms ypatoms, kurios nepasidavė užvaldyti ir pasiversti į agentus engimo tamsuoliams kailio. Podraug keršijama ir Lietuvių Apšvietos Klubui. Bet ar gi yra suomonė? Tik dirstelkim į šito klubo tikslus. Jis rengia nupamatuoti savo Namą į savastis be skolų, įvesti mokslą angliškos kalbos ir ūkesystės išgavime pilietiškų poperių, auklėti lietuvišką kalbą, literatūrą ir sąžiningai ruoštis prie kooperativiškų pramonių, įvykdinti posmertinį sušelpimą jungian prie lietuvišoks organizacijos, remti visus lietuviškus siekius, dalyvauti judėjime darbininkų prie pagerinimo savo būvio, neprieštarauti tikėjimui, bet podraug nesiduoti už valdyti kuningams bažnyčios ir užtraukti kelias dešimtis tūkstančių dolerių skolos, pavergiant lietuvius amžinai į donės mokėtojus. Argi bereikia gražesnių tikslų? Bet mūsų kuningams jie nepatinka. Jie nori viską valdyti. Štai faktas. Šv. Kazimiero dr-tė pasiuntė du atstovu į Allbany pas vyskupą, kad čionykščiams lietuviams pavelytų įsikūrti koplytėlę laikymui pamaldų. Vyskupas pritarė ir paliepė pasisamdyti bile kokią vietą. Tuojaus pas lietuvius kilo noras susidėti piningus, užpirkti namą ir intaisyti koplytėlę. Bet kuningas Židanavičius piestu šoko, kad tai negalima daryti, nes jis turįs būti kasierium ir valdonu. Nuo tolaiko pažangesnieji atsitraukė, o jis darbavosi ligi aprašytųjų pasekmių, kurias jis užkūrė.

Tai šitokios pas mus naujienos, apie kurias sunku yra spręst, kad išeistų kam nors ant gero ir naudos. O tuo tarpu darbai krint.

Vaideliotis Veidinas.

«BIRUTĖS ATSKAITA.

Chicago, Ill. Iš «Birutės» — Muzikos-Dainos ir Dramos Draugijos gyvavimo. Metams baigiantis kiekviena draugija, kokia ji nebūtų, išduoda savo sąnariams abelną apyskaitą iš savo darbų ir veikimų. Todėl, manau, nebus pro šalį, maždaug aprašius «Birutės» draugijos veikimą nuo 6 d. liepos 1910 m. iki 10 d. liepos 1911 metų. Tokis darbavimos dalykas apeina nevien «Birutės» sąnarius,

bet visą mūsų plačiąją visuomenę. Todėl būtų geistina, kadir nevisos lietuvių draugijos, būtent, susišelpimo, klubai, apšvietos, etc. išduotų viešai panašių draugijų aprašymus ir abelnas sąskaitas.

«Birutės» — Muzikos-Dainos ir Dramos Draugija per veikimo sezoną 1910—1911 m. surengė vienuoliką didesnių vakarų su įvairiais savyje pastatymais. Scenoje pastatyta buvo: 1) Kova ties Žalgiriu (Dr. Pietario), 2) Į dvasios laimę (Kl. Jurgelionio — iš rankraščio), 3) Šalaputris (Kl. Jurg. — iš rankraščio), 4) Blinda (Žemkalnio), 5) Tarnas inpainiojo, 6 Meška, 7) Abejotinas asmuo (iš rankraščio), 8) Kaminakrėtis ir Malūninkas, 9) Birutė, 10) Faust, 11) Šienapjutė, 12) Dėdė atvažiavo, 13) Keistutis. Kaikurie veikalai buvo vaidinti, būtent Šalaputris, Dėdė atvažiavo, Abejotinas asmuo, Meška ir Tarnas inpainiojo apart Chicagos—Bridgeporto, dar So. Chicagoje ir Kensingtone. Apart parodymo viršminėtų veikalų ir keletos operų (Petrausko) scenoje, kiekviename vakare dalyvavo mil žiniškas «Birutės» choras, vedamas M. Petrausko. Dainavo jisai paties M. Petrausko kompozicijas, būtent, 1)Saulelė raudona, 2)Eina garsas, 3) Oi tu jieva, jievuže, 4) Sėjau rūtą, 5) Motuš, motuše, 6) Ant kalno karklai, 7) Noriu miego, 8) Suktinis, 9) Kur namas mus, 10) Šią naktį, 11) Parsivedžiau mergužėlę, 12) Razbaininkų daina (iš 'Blindos'), 13) Arielkėlė, 14) Skyniau skynimėlį, 15) Po kalnelį vaikščiodama ir kitas. Dabar yra nutarta, kad apart Petrausko kompozicijų būtų mokinama ir kitų autorių, būtent, Sasnausko, Šimkaus, Čiurlionies, Naujalio ir k., taip kad ateinančiame sezone choro dainos bus įvairesnės.

Apart vienuolikos didesniųjų «Birutės» vakarų parengta trįs vakarai su muzika ir šokiais ir viena (šiemet—2-rą d. liepos) gegužinė, Willow Springs, Ill. miške.

Ant kiek «Birutės» draugija patarnavo mūsų scenos meno srityje, tesprendžia patįs skaitytojai. Surengime vakarų daugiausiai pasidarbavo M. Petrauskas, B. Vaitekūnas ir kiti, už ką jiems, vardan visos «Birutės» draugijos tariu širdingą ačiu.

«Birutės» Draugijos apyskaita nuo 6 d. liepos 1910 m. iki 10 d. liepos 1911 m.

Inplaukimai:

Kasoje buvo iki 6 d. liepos, 1910 m.	$68.67
Už atlošimą Mindaugio Klubui 'Kovos ties Žalg. —	75.00
Nuo «Birutės» vak., 13 d. lap. 1910 m. (Lošta 'Dvasios laimėpi ir 'Šalaputiris'	78.42
Nuo «B.» vak. 26 d. lapkr. 1910 m. ('Blinda')	33.78
Nuo «B.» vak. Kensingtone, 30 d. gruodžio ('Šalaputris'	15.00
Nuo «B.» vak. Kensigtone, 7 d. sausio ('Tarnas inpainiojo' ir 'Meška')	18.75
Nuo «B.» vak. 12 d. vasario, 1911 m. ('Kam. ir Mal.')	131.00
Nuo «B.» vak. 15 d. sausio, '11 m. ('Meška ir 'Ab. Yp.')	58.55
Nuo «B.» vak. 'Faust' ir Šienapjutė'	55.75
Įstojimas sąnarių	26.50
«B.» vak. So. Chicagoje 'Šalaputris')	13.50
«B.» vak. So. Chic. ('Abejotina Ypata')	15.85
Nuo So. Chic. «B.» skyriaus sąn. įst.	33.39
Nuo Scranton, Pa. sk. įst.	5.00
Dalyvavimas Gary, Ind.	25.00
Petrausko sugrąžinta skola	40.00
Už parduotas gaidas I sąsiuvio	1.05
Pelnas nuo gegužinės 27 d. liepos, 1910 m.	2.25
Piningai surinkti M. Petrausko vardadieniui,	5.00
Dalyvavimas North Side «B.» draugijos	25.00
Nuo Sus. L. Am. už surengimą Jub. apv. (25 seimui)	22.25
Nuo Lietuvių Jaunimo Rat. įstojimas ir gaidos	7.00
Viso inėjo	$755.71

Išleidimai:

'Kovos ties Žalgiriu' drabužiai	35.00
'Litvomanų vak. nuostolis	2.55
'Birutės' (melodramos) nuostolis	47.80
'Dėdė atvažiavo' («Aušros» naudai) nuost.	2.90
'Keistučio vak. nuostolis	72.10
Petrauskui už mokinimą ir veikalus	254.00
Locaičiutei, Ulkiutei, Vaišviliutei ir Marazytei karai—	11.00
P. Krikščiokiutei už kvietkas (dėl M. Petrausko) —	7.00
Aleksandravičiui už žirg. biustą (dėl M. Petr.)—	13.00
V. Bigeliui už važinėjimą So. Chicagon	25.00
Per S. L. A. 36 kp. «B.» sąn. gėrimai ir užkandžiai	4.00
Mykolaičiui ir Draugeliui už lošimą	8.00
Veikalų lošimui pirkta už	8.00
Šėpos nupirkimas	10.00
Olševskiui už salę	6.50
Hull House Teatro paėmimui (vak nebuvo)	2.00
Kriaučiūnui už salę	30.00
Dūdos («B.» pirmininko išleid.)	10.02
Strumskiui išmokėta	29.50
J. Sutkui pašalpa	10.00
Skrynelės gaidoms nupirkimas (V. J. Vitkevičiui)	4.25
Jakševičiutės vestuvėms dovana	8.00
Petrausko vardadieno suk. išleista	19.07
Draug. vakaro surengimas (Petr. išleistuvėms)	10.25
B. Vait. išleista «B.» reikaluose	10.40
Ilgaudui už spauzd. «Bir.» kortelių	1.50
Kningos nupirkimas (sąnarių ir finansų užv.)	45
Fininsų rašt. išlaidos (Vaš. pirkimui ir tt.)	6.60
Siuvėjams pagalba laike streiko	21.55
J. Šileikai, už grimiravimą laike 25 seimo S. L. A.	10.00
V. J. Vitkevičiui už kostiumų nusamdymą	3.00
Viso išleista	684.44
Inėjo	755.71
Išėjo	684.44
Lieka kasoje iki 10 d. liepos 1911 m.	$70.27

Priedas.

Piningai reikia dar surinkti:

Nuo S.L.A. Chicagos kuopų	19.55
Nuo Sederavičiaus už Blindos bufetą	11.80
Išviso	31.35

Visas «Birutės» turtas iki 10 d. liepos, 1911 m. ..... $101.12.

«Birutės» draugijos turtų raštininkas **Jonas Dagis.**

9 d. liepos, 1911 m.
Chicago, Ill.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Pittston Teatr. Kuop. Nariui:— Gavome kitą tokį-pat laišką, todėl Tamstos nebetilps, nes abu taip rašote. Pastebime, kad iš Pittstono labai greitai atsiranda protestai, daug grečiau, negu kokia dora žinutė.

J. M. R.:— Vaizdelis «Susikūlė» neturi tokio gilaus dramatizmo, kaip autoriaus norėta. Taip gi nėra jis kuomi labai išsiduodantis ir savo pamatine minčia. Tokių atsitikimų yra tūkstančiai kasdien, kaip katės sukūlimas indo su pienu ir vaistais, ir dėl negavimo jaunikio ar dėl susikulimo indo Onytė neprivalėjo numirt.

K. G. Darvino Anūkui:— «Prie dangaus vartų» nors nevisai gerai apdirbta, bet su laiku galėsime atspauzdinti. Ačiu.

K. II. E. St. Louis:— Kodėl nepadėjot pavardės tos Petronėlės, kuri nuo Antanuko pabėgo, išsivešdama jo žiedą su drapanomis? Tada būtų panašu į žinutę. Dabar lyg koksai vodevilius. Tokiuose atsitikimuose nėra ko bijoties įvardyti. Juk čia ne kokia politiška konspiracija. Parašinėkit tankiau žinučių. Iš Tamstų krašto kažin kol mažai girdėt.

Vietines Žinios.

— Dr. J. J. Kaškevičius, kuris nesenai parvažiavo užbaigęs Galvestone medicinos mokslą, tuom tarpu apsigyveno Newarke, N. J., kur ant 88 Jefferson st., netoli Ferry st., atidarė savo ofisą, priiminėjimui ligonių. Dr. Kaškevičiui bus labai paranki čia vieta, kur apart nemažos kolonijos lietuvių, gyvena dar lenkai, latviai, ir kit. tautystės, nes Dr. Kaškevičius žino apie desėtką įvairių kalbų. Neužilgo jis ketina atidaryti nuošalinį ofisą ir Elizabethe, kur nėra lietuvio gydytojo.

— **Išvažiavo.** „V. L.'' redaktorius, p. J. O. Širvydas buvo išvažiavęs savaitei vakacijų į Connecticut valstiją, į Moodus, kur yra lietuvių nedidelė kolonija.

— Pereitą pėtnyčią, liepos 22 d. Brooklynan buvo atvykęs p. Kazys Kriaučiūnas, Suv. Valstijų Imigracijos Skyriaus N20 perdėtinis, kuris nelabai senai Alaskoje užbaigė advokatūros mokslą. Ir tą pačią dieną iškeliavo į Washingtoną su valdiškais reikalais; bet už poros dienų ir vėl ketino su grįžti į Brooklyną. Taipgi reikia pažymėti, jog p. K. Kriaučiūnas mano pasirūpinti išgauti iš New Yorko valstijos praktikavimo teises ir čia jau ateityje apsigyventi. Manome, jog p. Kriaučiūnas rastų nemaža užsiėmimo tarp vietinių—New Yorko ir jo apylinkės lietuvių.

New Yorko žinios.

¶ **Račiūtė išeina už vyro.** «Tėvynė pamini, kad žinoma lietuvaitė, p-lė M. Račiūtė, esanti jau susižiedavusi su p. Aaug. Purviu, dabartiniu L. S. S. sekretorium. Męs gi dar girdėjom, kad ta porelė susižedavusi atgal jau pora mėnesių ar daugiau, tik šliubo ėmimą atidėję iki tos dienos, kada sukankąs Purvio gyvenime koks tenai «jubilėjus» ar persivertimas.

¶ **Mirė per karščius.** Sveikatos Bjūras žinodina, kad per paskutines karščių tris savaites, iki liepos 16 d. pasimirė saulės užgautų žmonių 493. Tuom-pat laiku pereitais metais mirė tik 77. Taigi šiemet karščiai atsiėmė nemažą duoklę.

¶ **Nukrito lakūnas į jūres.** Asbury Parke, N. J. rasta nebegyvas orlaivininkas A. Roberts. Nepoilgo jį vienok atgaivino, ir potam jis papasakojo šiokią historiją: jisai liepos 15 d. pasileido nuo Keith's teatro stogo su valdomuoju balionu, ketindamas lėkti į Philadelphią. Pamena, kaip ant jūrės alkūnės užlėkus, jis nuo baliono nukrito ir plaukė iki pailsio, paskui užsikabino ant rąsto ir daugiau nebepamena, kas atsitiko. O kur nulėkė tuščias balionas, niekas jo nematė.

¶ **Magdė Baltrukoniūtė,** 20 metų senumo, iš Bebruliškė, Sasnavos parapijos, Suvalkų gub., atkeliavo ant garlaivio «Rhein» iš Bremen, ir keliavo pas savo pažįstamą, nevedžiulį, kuriam jos neišleido, bet padavė lenkų ateivių draugijai, kuri suras jai vietą.

Vargšai tie lietuviai, neturi savo žmogaus nei namo gelbėjimui ateivių, nors tiktai laikinai. Paprastai lietuviams pagelbsti rusinų, rusų tai lenkų ateivių draugijos ir jų agentai, ir klausimas — ar ilgai męs dar ubagausime?

¶ **«Daktarai».** Jau buvo rašyta pirmiau, jog tapo areštuota keli «garsųs New Yorko daktarai». Areštavo juos krasos valdyba už prigaudinėjimą žmonių, — prigavinga gydymo systema. Nun, liepos 21 d. suareštuoti visi trįs Collinso Medikališkojo Instituto užveizdos; bet galutinas nuosprendis teismo bus išduotas liepos 25 d. Apie galutiną nuosprendį pranešime vėliaus. Prie to reikia dar pridurti, jog tą pačią, liepos 21 d. prasidėjo F. Hartmano byla.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

„Vien. Liet.'' N29 buvo parašyta, korespondencijoje iš Waterbury, Conn., jog liepos 9 d. S. L. A. vietinė kuopa buvo surengusi prakalbas, tuom tarpu gi, reikėjo pasakyti: L. S. S. 34 kuopa buvo surengusi prakalbas.

Pakampių Šnipukas.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

«V. L.» N27 tilpo straipsnelis užvardytas «Kaip ir žinutė». Autorius, p. J. Pelėda, su dideliu gailesčiu išlieja jūres ašarų apie Pittstono Teatrališkos Kuopos prietikius. Veltui minavoja Tolstojų, jo pėdomis nesekdamas. Nevertėtų atsiliepti ant to straipsnelio, jeigu jame būtų nors kibirkštėlė teisybės; viskas klaidingai aprašyta su tikslu pakelti draugijėlėje neapykantą ir kad greičiau užgiedoti «Requem aeternam» šiai bepartiviškai dailės grupelei. Reikia paaiškint visuomenei bei kuopelės draugams, kaip buvo dalykas.

«Pittstono Tetarališka Kuopa» sulošė «Neatmezgamą Mazgą» sau sio mėnesyj, parapijos naudai, laike fairų, už ką parapija leidė savo svetainėje laikyti repeticijas besimokinant «Nihilistus». Lošimas nusisekė neblagiausiai; nors tai menkos vertės veikalas — visgi p. Pelėda tuomet į laikraštį nieko neparašė (kaip neparašėt ir Tamsta. — Red.) nei gero, nei blogo. «Nihilistai» — gi buvo sulošta du kartu: 19 ir 26 dd. vasario, ir, kiek man žinoma, tai «nenusmuko nuo koto», kaip p. P. sako, bet kiek girdėjau nuo inteligentiškesnių žmonių ir didižumos žiūrėtojų (aš pats buvau lošėju, tai negalėjau matyt), nusisekę visai gerai, tiek, kiek nuo darbo žmonių galima tikėtis. p. Pelėda «P. T. K.» skiria į dvi partijas, būtent: tautiečių ir socialistų, bet toli gražu nesutinka su teisybe, nes tarpe 30 narių atsirado su visokiomis nuomonėmis: socialistiškomis, katalikiškai-tautiškomis, laisvamaniškomis, republikoniškomis bei demokratiškomis ir tt.; gaila, kad autorius pavydėjo visiems lygios garbės. Jis sako, būk didžiausi nesutikimai kilę už programas arba jų spauzdinimą. Visaine! Kiekvienas darbas kp. labui buvo paskirta išrinktiems atskirtai komitetams; jie gi nebuvo aprubežiuoti, kam duot darbą, bet kur galima gaut pigiau. Komitetas (programų) pasiteiravęs vienur-kitur apie išlygas. «Kova» apsiėmė pigiausiai, taigi komitetas ten ir davė atspauzdint. Bet, kad programas susivėlino pirmutiniam perstatymui, tai nebuvo kaltė «Kovos», tik expreso, kuris per klaidą buvo pasiuntęs kur kitur; ir jeigu kuopa nebūtų sutikus antru kartu programas priimti, tai expreso kompanija būtų užmokėjusi kiek jie verti; bet kuopa klaidą padarė priimdama, o paskui ne ką darysi!

Tiesa, kad draugai (beveik visi) reikalavo sužinojimo tikros priežasties suvėlinimo. Išrinkta komitetas, kuris faktiškai prirodė, kad ne «Kovos» kaltė, bet expreso. p. P. sako: socialistai spy-

Kiekvienam Unijos skyriuje rasi žmogų naudojantį Severos gyduoles.

„Jųsų gyduolės atliko savo užduotį mano dalyke''. V. Kratochvil. Bancroft, Neb.

„Visos gyduolės, kurias siuntėte, davė geras pasekmes." Jos. Lysek, Carneyville, Wyo.

„Severos gyduolės nuo kolerikos ir liuosumo pagelbėjo mųsų vaikams'' Stefen Treblik, Woodford, Neb.

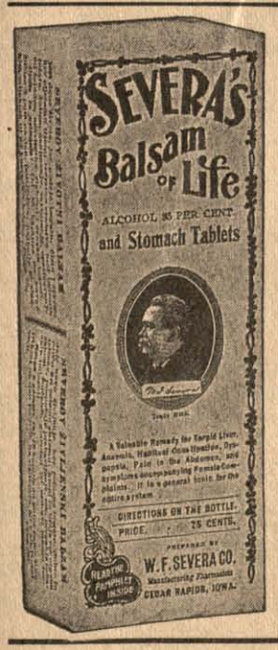

NUPUOLIMAS SVEIKATOS

nevisada yra ženklu senatvės, bet tankiausiai nuo nesveikų vidurių ir nusilpnėjusio kraujo. Sustiprink vidurius, pilvą ir skilvį, užsilaikyk pagal nurodymus.

Severos Gyvasties Balsama

Nusilpnėjusioms ypatoms
Silpnoms moterims
Išblyškusioms ir mažakraujėms merginoms

Šios gyduolės visiems sveikatą ir stiprumą.

Kaina 75 centai.

Prie Severos Gyduolių yra lenkiškoje kalboje paaiškinimas kaip vartoti.
Kiekvienam suteikiam daktariškus patarimus, kurie
kurie atsišauks į mųsų Gyduolių Skyrių.

DEL

nuraminimo apsilpusių nervų,
sudrutinimo visos nervų systemos,
sveiko ir pastiprinančio miego
imk

SEVEROS NEROVOTONA

Kaina $1.00

DEL

prašalinimo reumatizmo ir skaudėjimo strėnose,
štyvumo ir sunkumo sąnarių,
naudok

Severos Sz. Gothardo Alieju

Kaina 50 centų.

Parduodama visose aptiekose ir pas perkupčius, parduodančius gyduoles. Pirkdamas visuomet reikalauk „Severos", nemanyk kad bus be naudos, temyk kad ant visu butu parašas:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

rėsi kuogreičiausiai užmokėt už programas «Kovai»; bet ar taip atsitiko? Vienu mėnesiu vėliaus po lošimo, visa kuopa nubalsavo užmokėti, ištyrus dalyką; taip ir padaryta. p. P. drįsta pasakyt netiesą, būk «Kovos» administracija prisiuntė bilą dar dešimtine viršaus. Na, ir jeigu tikrai nežinotume, kaip lengva būtų tikėt tokiems nonsensams. «Kovos» adm. reikalavo užmokesties už antru kartu programų persiuntimą (nes expresas po suklydimo sugrąžino į «K.» red.) ir už telegramą, viso $1.80, kas ir buvo užmokėta be jokio «naudojimos geromis širdimis tą pridėčką dovanot».

Baigdamas p. P. uždainuoja karės hymną: — «Laimėjo socialista, sugriovė tautiečių despotišką valdžią, suspaudė viens kitam ranką ir pasakė tautiečiams: — Neperstatysit be mūsų nei mažiausio veikalo».

Viešpatie! Ir katruos autorius vadina socialistais? Po atlošimui «Nihilistų» buvo sušaukta keli susirinkimai apkalbėjimui tolesnio kuopos gyvavimo. Man žinomi pirmeiviai visuomet atsilankė ir šaltai reikalus svarstė; bet geresni katalikai (ar gal tautiečiai?) nei akių neparodė, per ką pavasariui užėjus kuopa paliovė darbavusis iki vėsesnis oras apsireikš. Kaslink perstatymo «Živilės», kuopa visai tą atmetė, arba atidėjo ant toliaus; neėsant geram finansiškam stovyje juk sunku perstatyt tokį svarbų veikalą, kaip «Živilė».

Turiu paminėt, kad nesutikimai kuopoj nebuvo tai pamatinis daik tas tosios jau «programos», bet ar tik negavimas užmokesčių: už nudilusius čeverykus, už nutraukimą miego ir praleidimą laiko vakarais palikus savo žmonas. Ar ne taip p. Pelėda?

Veliju iš širdies kuogeriausios santaikos «P. T. K.» draugams, ir kviečiu, orui kiek atvėsus, visiems susirinkti, viens kitam brolišką ranką paduoti, ir vėl pasistengti kokį veikalėlį ant scenos perstatyti, na, kad ir «Živilę»; Vienkart kviečiu Pittstono lietuvaites, rašyti kuoskaitlingiausiai prie Teatrališkos Kuopos. Juk dailė yra ne partiviška. Visiems ji lygiai dailė!

Lai mano žodžiai nelieka vien žodžiais.

Su tikra pagarba
J. S. Vaškevičius.

«Vien. Liet.» N28 patėmijau korsepondenciją iš Paterson, N. J., kurioje p. Vaikas rašo apie atsibuvimą Šv. Kazimiero draugystės pikniko ir iškilusias peštynes. Jis sako, kad tą visą kėlė newarkiečiai, pagarsėjusios Perlojos bandos peštukai, kurie jau visoj apylinkėj esą žinomi ir jie turi net tam tikrą klubą. Aš tiek pasakysiu, kad Newarke nėra nei kokio peštukų klubo, ir Newarko jaunimas niekad nesipeša, ir beveik kuone visi sutikime gyvena; net ir girtuoklystė nekaip bujoja tarpe newarkiečių. Minėtas klubas gali būt yra East Newarke (Harrisone), bet aš ir ten nežinau, ar yra. Aš melsčiau korespondentą, kad nurodytų tą Newarko peštukų klubą, kokioje vietoj jis randasi, ir nejuodint perdaug Newarko jaunimo.

J. A. Ja—nis.

GAZAI KŪNE.

Gazų susirinkimas kūne gimdo didelius nesmagumus ir kentėjimus. Atsakomiausias tokiuose atsitikimuose vaistas yra Trinerio American Elixir of Bitter Wine, kurs reguliuoja vidurių malimą, išvalo virškinimo organus ir palaiko juos geriausioje tvarkoj. Patartina vartoti pilvo, kepenų ir žarnų ligose, kadangi jis labai gerai į tas svarbiausias žmogaus organizmo dalis veikia. Gydo vidurių užkietėjimą, taipjau greitai palengvina visokiuose galvos skaudėjimuose, vidurių rūgimą, reumatiškuose ir neuralgiškuose kentėjimuose, nugaros skaudėjimuose ir širdies supykimuose. Reikia vartoti visokiuose atsitikimuose nevarškumo, nerviškumo, apetito nužudymo, diegliuose, mešlungiškuose traukymuose, kaip kad ir sveikyn einant, kuomet reikalaujama sustiprinamų vaistų. Visose aptiekose. Jos Triner, 1333—1339 So. Asrland ave., Chicago, Ill.

MŪSŲ KELIAUJANTIS AGENTAS.

Mūsų keliaujantis agentas V. Kasparavičius šiomis dienomis važinės po Connecticuto ir Mass. valstijas. Todėl galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų'', duoti užsakymus ant knygų ir apgarsinimus.

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pirmutinė žingeidi kninga.

Tie kurie nori gauti šitą kningą, turi pasirūpinti gauti du nauju skaitytoju, kurie užsirašys ant čielų metų „Vienybę Lietuvninkų''. Taigi tas, kuris gaus du nauju skaitytoju ir prisiųs mums $4.00 (Money Order'riu ar apdraustame (registruotame) laiške aplaikys dovanai viršminėtą kningą — „Jubilėjinį Vien. Liet. numerį''—kurioje telpa 62 paveikslai mūsų įžymių rašytojų ir veikėjų; 58 straipsniai įvairio turinio — apysakos, eilės ir kt. Ta kninga yra pirmutinė savo rūšies lietuvių literaturoje, ir todėl gali būti žingeidi kiekvienam. Tačiaus, jeigu kartais nepasisektų gauti du nauju skaitytoju, tai prisiųskite mums 50 centų 2-centėmis markėmis ir gausite šią kningą. Laukiame užsakymų.

Su pagarba
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Apšvietos Draugijos pusmetinis susirinkimas atsibus pėtnyčioje, liepos (July) 28, 1911 m. nuo 7:30 val. vak. Tautiškam Name, 101—103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Kaip metiniai, taip ir pusmetiniai susirinkimai yra svarbesniais už paprastuosius susirinkimus, nes ant jų esti atidedama svarbiausi organizacijos reikalai. Todėl daugelis svarbių dalykų laukia ir šio mūsų pusmetinio susirinkimo, ant kurio bus galima išrišti. Todėl dr-jos nariai alei vienas privalo atsilankyti ant svarbiausio susirinkimo.

Skolingieji nariai teiksis užsimokėt dr-jos išdan, nes neužsimokant nuo šio susirinkimo taps suspenduoti arba išbraukti. Taipgi nepamirškite atsivest savo draugus prisirašyt prie d-jos.

L. A. D. Sekretorius.

P. S. Visiems nariams yra išsiuntinėta atvirutės-užkvietimai susirinkiman. Kurie užkvietimo neaplaikys, tai tie žinokite, kad Jūsų antrašo drjos knygose nėra.

Sekr.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi turiu pranešti T. M. D. 124 kuopai Racine, Wis., jog aš iš priežasties išvažiavimo iš Racine, Wis. atsisakau nuo pirmininko vietos, o kuopos čarterį ir kitą turtą palieku po globa raštininko J. Sinkaus, pakol bus išrinktas kitas pirmininkas.

Draugai 124 kuop. T. M. D. turėdami kokius reikalus su valdyba kreipkitės šiuo adresu:

J. Sinkus,
1201 N. Main st.,
Racine, Wis.

REIKALINGI

pirmos kliasos preseriai prie vyriškų švarkų (kotų). Gera mokestis, darbas visuomet.

Seegal,
570 W. Broadway, New York.

Pajieškau savo tikro brolio Juozo Chesnos, paeina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pavieto, Pažerių gmino, Sausbalių kaimo. Aš turiu pas jį labai svarbų reikalą ir meldžiu jo paties atsišaukti, arba kad praneštų apie jį kas-nors kitas, už ką busiu labai dėkingas.

Antanas Chesna,
641 W. Lombard st., Baltimore, Md.

Pajieškau savo švogerio Juozo Makavecko, Žiurių sodos, Žagarės miestelio, Šiaulių Pavieto, Kauno gub. Ligi šiol jisai gyveno mieste Chicago, Ill. ir viena dieną išėjo darbo jieškoti ir nebesugrįžo. Jeigu kas sužinosite apie jį, prašau man pranešti šiuo adresu:

Mrs. Ona Adomaitienė,
1721 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Petro Bigelio, paeinančio iš Kybeikių kaimo, Vilkaviškio pav., Suvalkų gub. Jau 4 metai kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno Patersone, N. J. Kas žino kur jis gyvena, ar jisai pats tegu praneša šiuo adresu:

John Bigelis
Box 123, Silver Creek, Pa.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

Mūsų keliaujantis agentas M. K. Wilkevich, šiomis dienomis važinės po Illinois valstiją: St. Charles, Dekalb, Aurora, Joliet ir kitus miestelius, todėl norintieji galite pas jį užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų'', duoti apgarsinimus ir kningų užsakymus, taipgi ir kitų Jums reikalingų daitų.

J. J. Paukštis & Co.,
120—124 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.
(31)

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS
CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys,
1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius,
103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Žemantauckas,
789 Bank str., Waterbury, Conn.
Knininininkas: J. Simanavičius,
331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatiškas komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

Pirm. S. Jankauckas, 158 Newark st. Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Daunoras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

Į SKAITYTOJUS.

Gerbiamiejei „Vien. Liet.'' skaitytojai, kurių prenumerata yra išsibaigus, ir kuriems išsiuntinėtos paraginimo kortelės, malonėkit atnaujinti prenumeratą, nes kitaip būsime priversti sulaikyti siuntinėję laikraštį.- Permainydami adresą paduokit pirma senąjį adresą, o paskui naująjį, ir tokiu būdu bus išvengiama klaidos siuntinėjime laikraščio. Permainydami adresą parašykite aiškiai — vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto vardą ir valstijos.

Su pagarba
„V. Liet.'' Administracija.

TIK ANT TRUMPO LAIKO!

Šiuomi pranešame visuomenei, kad tie, kurie da neturite historiško „Vien. Lietuvninkų'' Jubilėjinio numerio'', idant pasiskubintumėt, nes su šiuo mėnesiu užbaigiame siuntinėjimą. Prisiųskite 10c. markemis ir gausite „Jub. numerį'', kurį galėsite pasiųsti į Lietuvą savo giminėms. arba savo draugams. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st. Brooklyn NY.

PARSIDUODA.

Parsiduoda dveji namai — saliūnas ir barzdaskutyklė. Priežastis pardavimo, išvažiavimas į Texas. Vieta apgyventa lietuvių, lenkų ir slavokų.

Anton Grabowski,
301 W. Kinney st.,
Newark, N. J.
(32)

PARSIDUODA LOTAS!

Parsiduoda $75 pigiau negu kompanija tokius pat lotus pardavinėja ten. Vieta apgyventa ir graži, išdirbta cimentinei šaligotvei, lempos ant gatvių, suvesta vanduo, gazas, elektra. Nežiurint vietos ir loto gerumo, dėl tulos priežasties esame priversti parduoti gaip galima greičiau ir pigiau. Atsilankykite ypatiškai arba parašykite laišką šiuo adresu:

Vincas Karpauckas,
126 Berry st., Brooklyn, N. Y.
(31)

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 3254—T —Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

W. Alfred Valentine

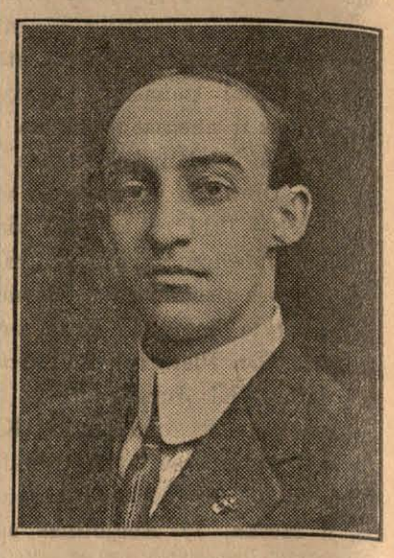

Tapo paskirtas per Sudą (Courąt)
PROKURATORIUM
(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.
Dabar storavojasi, idant taptų aprinktas ant viso termino.
Meldžia lietuvių piliečių balsuot dienoje rinkimų.
Nominacijos 30 Rugsėjo.

It doesn't pay to neglect your Health

Ar atėjai kada namo drebėdamas, su skaudančia galva, krūtinėje diegimais sope gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS

tas ištikimas senas naminis vaistas duos pagalbą ir prašalįs ilgą vargą jeigu umai vartosi.

Visuomet namuose turėk bonkutę. Platųs nurodymai apvynioti apie bonką. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotų vaistų ir žiurėk ant **Inkaro** ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra gerės nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Konkursinis
Geograafijos VADOVELIS.
Skiriamas Lietuvos Mokyklai.
Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.
Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.
Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų'' seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų'' obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet.'' paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien Lietuvninkų'' skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų'' skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv.'' siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų'' išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų'' reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį'' arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

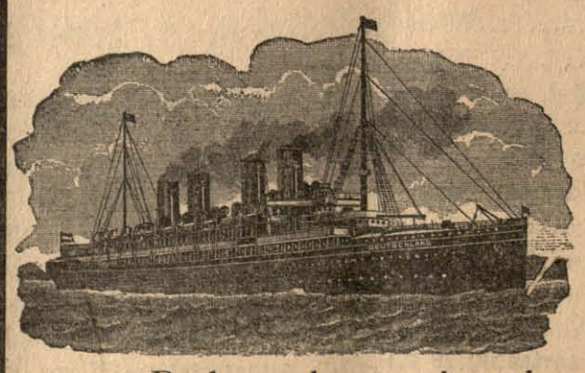

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, rankvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas,
1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s.
349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis,
3252 S. Halsted str.,

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas,
8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

K. P. Šimkonis
650 So. East St. Holyoke, Mass.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas,
% Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. .J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Žemantauskas,
789 Bank str.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.
Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BUKIE VYRAS
RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UZTRUCINTAS KRAUJAS.
ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE
Iszmintingas
Likie sveikas

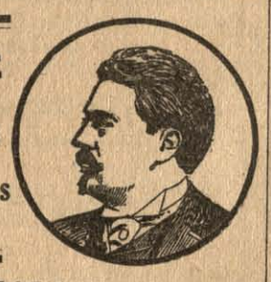

DR. O'MALLEY BUDAS
Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai katrie pas mane dirbo, gal sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vienas Dr. O'Malley Budas** ir naudojamas tik **Mano Offise.**

Aš nedrukuoju jokių gromatų Ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę Gromatų nuo Ligonių iš visų šalių pasaulės kurie tapo išgydinti.
Prisiųsk 2c, markę už knygutę padabintą paveikslais apie Supturą.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.
Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į **Chicago, Ill.**, kurioj galit gaut: **laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų.** Puikiausių **armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų** ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų **britvų,** visokio skyriaus **drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų** ir **malda-knygių.** Gražių **popierų** gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, **tuziną** už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano **katalogą,** rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano **Didelį Katalogą Dykai** su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

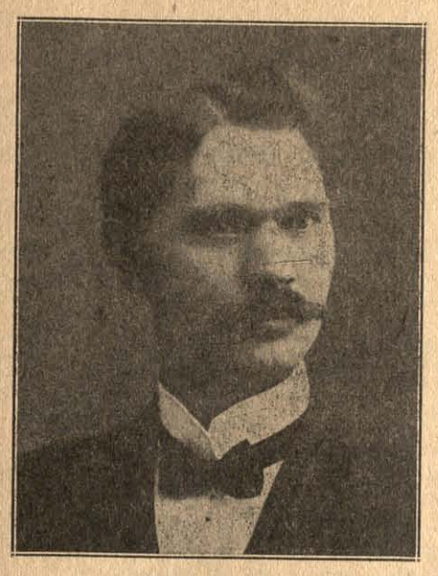

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON
328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

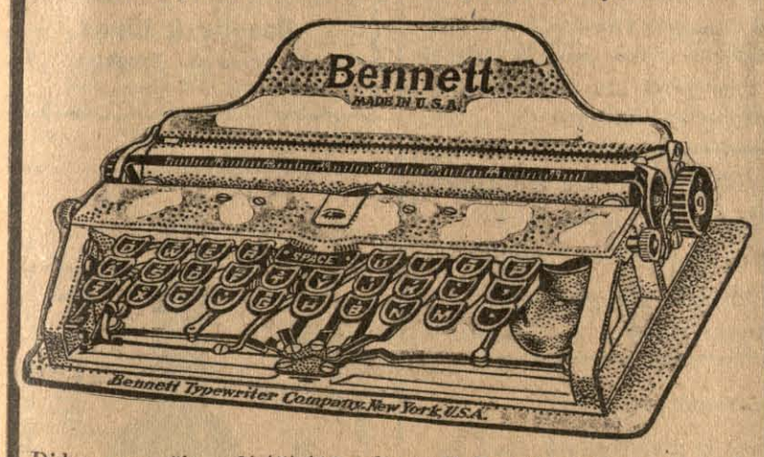

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų'' ir prisiųs $3 00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį'' ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:
J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjau Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia **50** rub. už **$26.15, 100** rub. už **$51.90, 500** rub. už **259.40, 1000** rub. už **$518.oo.** Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didziausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Atidžiai visu Lietuviu
LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. **Salė 212 Berry Str.**
Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI.**
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

TELEPHONE 1295 GREEPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofiisas atidaras
DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"
ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

ATSIŠAUKIMAS Į BROLIUS LIETUVIUS.

Aš Jonas Langes šaukiuos pagelbos pas Brolius Lietuvius, kad mane pagelbėtumėt šioje nelaimėje. Dirbau anglių kasyklose po Pittsburg Caol Co. Rugsėjo 17 d. 1909 metų puolė šleitas ant manes ir sulaužė man ranką ir koją; likausi nugabentas į ligonbūty; už mėnesio laiko nupjovė man koją, ranka gi pasveiko, tik negaliu gerai ištiesti. Paskui kitos kojos užsinuodijo kraujas, darė dvi operacijas, drožė kaulą; gulėjau ligonbūtyj 11 mėnesių ir 5 dienas, bet negalėjo manes išgydyti. Rugpjučio 22 d. 1910 m. perdavė mane į Biednųjų Namą, kur ir dabar tebėsu. Antrąją koją visada skauda. Dėltogi šaukiuosi pas Brolius Lietuvius ir prašau labai nužemintai Brolių Lietuvių pasigailėkit manes vargingo, padarykit tą mielaširdystę, sušelpkit mane tokiam nelaimingam padėjime esantį, paaukaukit nors po kiek kas išgalit, nes norėčiau susirinkti dėl kojos nusipirkimo.

Su pagarba
John Langes,
County Home R. D. N 10
Washington, Pa.
(2)

Klausyk Gero Patarimo
Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų tojižemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su $50, o mųs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĘS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip-pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Čia raudasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mųs žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mųs žemės Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mųs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.
J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.
120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Preke $7.00.

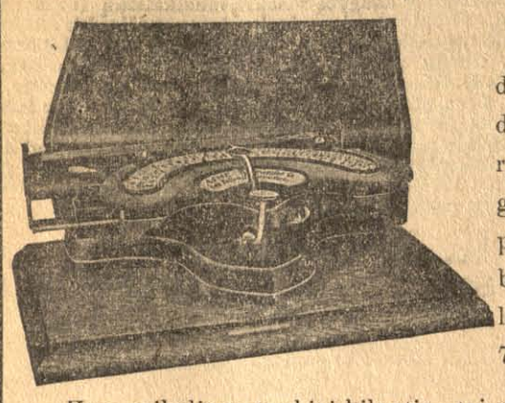

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... $2.00
O mašina..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Pauksztis & Co.

120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, **New York, N. Y.**

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)

45 Broadway, **New York, N. Y.**

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą
III klasa $29.
II ,, 45.
I ,, 52.

11½ dienų in Liepojų
III klasa $30.
II ,, 47.
I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.
Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. **New York City.**

PRANESZIMAS
Sveikatos Jieszkantiems!

Jeigu kiti daktarai taip pasekmingai išgydytų sergančius kaip kad **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOJE**, tai ir jie būtų taip mylimi žmonių, taip populariški, jiem dėkavotų taip kaip iš daugybės išgydytų, nors kelios padėkavonės žmonių žodžiais kalba, neminint tokių padėkavonių už išgydytus nesveikumus, apie kuriuos pacjentai nenori kad kas bent būtų žinoma.

Aš St. Suska turėjau didelius skaudėjimus ausyje, kilo skauduliai arti metą laiko, gydžiausi pas daugelį daktarų bet be pasekmės. Kuomet atsilankiau gi prieg **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOS** daktarų, tai į trumpą laiką man ausį ir galvos skaudėjimą visiškai išgydė. Dabar esu visiškai sveika ir labai dėkavoju PHILA. M. KLINIKAI. Su guodone —
St. Suska 2335 Calowhill St. Phila. Pa.

GUODOT. M. PHILA. KLINIKA.
Ilgai sirgau sunkumu krutinėje ir abelnu silpnumu skaudėjimu galvos ir didelio kosulio, nors gydžiausi pas keletą daktarų per ilgą laiką, bet niekas nemaczyjo. Jau buvau visai nusilpęs kad negalėjau nė lengvą darbą dirbti. Bet kaip atsišaukiau prie PHILA. M. KLINIKOS daktarų, tad manę į greitą laiką pilnai išgydė. Dabar jau galiu gerai dirbt ir sveikas esu, todėl širdingai dėkavoju už sveikatą.
J. MELNICZAKS. Coatesville, Pa.

GUODOTINI DAKTARAI.
Negaliu atidėkavoti Tamistoms už geradėjystę kurią man padarėte. Pas daug daktarų buvau, bet nieko nepagelbėjo. Kaip tik atsišaukiau prie Tamistų, gavau Jųs vaistus dabar antrus, tai tik pusę suvartojau, tai jau aš nejaučiu jokių skaudėjimų ir viskas jau gerai. Kada norstik reikės daktariškos rodos, tai visada tiktai pas Jumis šauksiuos ir prašau neatsakyt.
Mag. Weiwerene, bx 64 Hardwick, Mass.

Kurie tik norit išsigydyt, tai pribūkite bei atsišaukit lietuv. kalboj o apturėsite tikrą pagelbą. Geras ir greitas atgavimas sveikatos, verta žygio. Jaigu dėl tolumo negalit pribūt asabiškai, tad parašykit, apturėsit rodą ir pagelbą sveikatai.

Jeigu liga neišgydoma, tad išsyk apturėsit teisingą pranešimą, nes ćionais yra teisingas daktaras, kad lietuviam tarnautų ir gelbėtų nelaimingus iš ligos.

PHILA. M. KLINIKOJ, visokias ligas kaip vyrų taip moterų pasekmingai, gerai gydo; slaptas, užsikrečiamas ir visas ligas, kurios tik užpuola ant žmogaus kuno bei organizmo.

Visuomet kreipkitės šituo adresu:
The Phila. Medical Clinic 1117 Walnut St.
Philadelphia, Pa.

Val. ofiso: Nuo 10 ryt. ik 4 po piet. Nedėliom Nuo 10,30 ryto ik 3 po piet. Utarnįkais ir Pėtnyčiom. Nuo 6 ik 8 vakare.

Teisinga krautuvė, nes tikras lietuvis užlaiko.

Malonųs viengenčiai: turiu sau už garbę pranešti jums, kad turiu krautuvę ir užlaikau daugybę tavoro. Pas mane galima gauti naujausios mados laikrodėlių, žiedų.

Kryželių, armonikų, skripkų ir visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų visokio skyriaus, drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, istoriškų ir maldakningių, visokių gražių poperų gromatoms rašyti su puikiais pasiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais; tuzinas už 25c., 5 tuz. už $1.00. Perkučiams 1.000 už $6.00. Magiškos kazyros, su kurioms galima į trumpą laiką išlošti daug pinigų—$3.00. Tai jei katrie norite mano naujo, didelio kataliogo, prisiųskite už 2c. stampą ir aplaikysit, kuriame telpa daugybė naudingų daiktų.

Malonėkite kreipkitis su šiokiais pirkiniais ant šio adrereso:

W. Waidelis,
112 Grand str., Brooklyn, N. Y.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**

Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Daktaras Tiesu, **Julian Czupka**

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad **Susivienijimas** turėtų bent 100,000 **sąnarių**, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk geriamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.**

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: **A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City.** Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: **F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.**

Bischoff's Banking House

287 Broadway **Kampas Reade Gatvės**
New York N. Y. **Telefonas: Worth 2822**

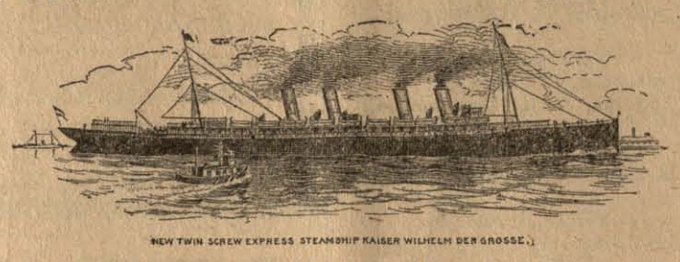

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**
Subatoje iki 8 val. vakare. **Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. **Wilkes-Barre, Pa.**

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numeri ant pažiuros dykai.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.
Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

TOLIAUSIA NUEISI — ŻMIJECZNIK — SU DIEVU IR TEISYBE

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto-teip dėsenų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
317--319 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, **CHICAGO, ILL.**

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

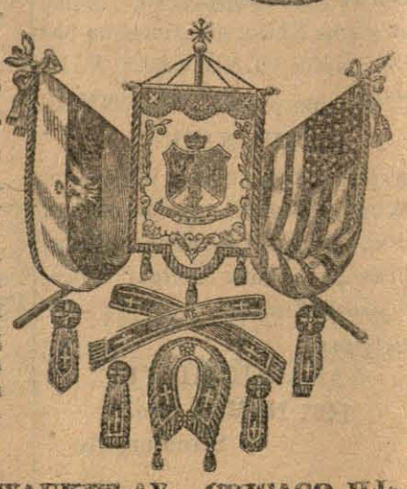

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziau paminėtus daiktus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.